

BERXWEDAN

HER TÎŞT JÎ BO ENÎYA RÎZGARÎYA NETEWA KURDÎSTAN

Sayı 47 / 31 Ocak 1988 / 2.50 DM

BOTAN, DERSİM VE MARDİN'DE DÜŞMAN OPERASYONLARI BOŞA ÇIKARILIYOR

Şehir Kitlelerinin Yurtsever Kabarışı Sömürgecileri Ürkütüyor

●ŞIRNAK'TA ÇATIŞMA: Operasyonları boşa çıkarılan sömürgeci birlikler köylüleri kurşun yağmuruna tuttu. Bir kadın öldürüldü.

●Sömürgeciler Dersim'de köy bombalıyor. 15-30 Ocak tarihleri arasında Ovacık'ta 3 köy bombalandı.

●Mardin'de ARGK'nin eylemleri sürüyor. Gercüş ve Midyat'ta köy toplantıları yapılıyor. 2 milis-ajan cezalandırıldı.

●Türk ordusu Botan'da karşı-devrimci hareketini artırıyor.

●Nusaybin'de milis-çete örgütlenmesi için yeni yöntem.

YAZISI 3. SAYFADA

Meclis'te Kürdistan Halkına Komplo Hazırlıkları

SHP İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Eren (20 Ocak)'in mecliste Kürt halkı için "azınlık" deyimini kullanması, bir anda bomba etkisi yaptı. Kürdistan sorununun Türk devletinin ana gündem konusu olduğu bir daha ortaya çıktı. Devlet başkanı, parti başkanları, basın vd. kurumların da tartışmalara katılmasıyla, olay bir anda toplumun üzerinde durduğu baş konu haline getirildi.

Sömürgeci-faşist rejimin sözcüleri, M. Ali Eren'in (Dersimli) sözlerini "mebus yemini", "Misak-ı Milli", "M. Kemal'e hakaret ve ihanet" olarak değerlendirdiler. Şoven dalga o denli ani ve örgütlü geliştirildi ki adeta herkes tekrar, "Misak-ı Milli" ruhuna bağlılık yemini etti. İster istemez, savaşa giden ya da batan bir ordunun saflarında birlik sağlama manevraları akla gelmektedir.

Cezayir gezisi dönüşü görüşü sorulan rejimin başı Evren, sanki senaryodan habersizmiş gibi, *"Duyduğum gibiyse tasvip edilecek olay değildir"* dedi. Bunun nasıl bir tehdit olduğunu az çok olayları izleyebilen hemen anlar. SHP başkanı E. İnönü de ısrarla sağır İsmet'in oğlu olduğunu

Devamı 4. sayfada

Mehabad Özerk Kürt Cumhuriyeti'nin Kuruluşunun 42. Yıldönümü Üzerine

Mehabad'ı doğuran koşullar

1914-18 Emperyalist Paylaşım Savaşından sonra İngiliz emperyalizminin desteği ile İran Şahı Rıza Pehlevi, ülkenin merkezi birliğini zora dayalı olarak sağladı. İran Şahı, Kürt halkının ulusal haklarını tümüyle inkar eden şoven ve katliamcı bir politika güttü. **Simko** (1920-30) direnmesi örneği aşiretçi önderlikle yerel ayaklanmalar oldu. Ancak bunların başarı şansı yok denecek kadar azdı. 1930'da İran Şahlığı, Türk burjuvazisi ile uzlaşarak **Ağrı Direnmesi**'nin bastırılmasına destek oldu. 1937'de İngiliz emperyalizminin öncülüğünde Türkiye, İran, Irak, Pakistan arasında **Sadabad Paktı** imzalandı. Paktın en önemli hedefi SSCB'nin etkinliğinin bölgeye yayılmasının önlenmesi ve Kürdistan'ın parçalanmış statüsünün kalıcılaştırılması oldu.

Devamı 12. sayfada

Sömürgeci burjuva basından Kürdistan'da TC uygulamaları
YAZISI 7. SAYFADA

★

Dünya basınında KUKM
ERNK sözcülerinin Danimarka-Politiken gazetesiyle röportajı
YAZISI 9. SAYFADA

★

Türk solculuğunun çıkmazının tarihsel kökleri - III
Kemalizm, TKP ve Kürdistan Sorunu
YAZISI 14. SAYFADA

★

Kültür sayfası:
Hapishaneyi yaşamak
YAZISI 17. SAYFADA

Fransa Yönetimi Geri Adım Attı, Ama Irkçı Tutumunda Diretiyor

Gabon'a Sürülen 2 Kürdistanlı Yurtsever ve 8 İranlı İspanya'da

Fransa yönetimi önce 15 İranlı mülteci ve iki Kürt yurtseverini Gabon'a sürdü, birini de sorguda tuttu. Hukuk dışı ırkçı uygulamalarına tepkiler büyük oldu. Fransız yönetiminin bu tavrı, Paris hükümetinin Dışişleri Bakanı Jean Bernard Raimond'un Ankara gezisine denk geldi.

Bütün tepkilere rağmen Fransız yönetimi tutumunda diretti. Nitekim Raimond Ankara'dayken Başbakan Chirac, kararı geri almayacağını açıklıyordu. Belli ki, Fransız hükümeti, Türk hükümeti ciddi şeyler görüşecekti. Fransız yönetiminin en yetkilisinin ağzından Türk yönetimine güven ve işbirliği mesajı veriyordu. Bu, tekel çıkarları uğruna en insani hakları hiçe sayacağını ulu orta ilan etmekti. 10-11 Ocak tarihlerinde Türk Dışişleri heyetlerinin görüşmeleri ürün veriyor. Fransa, **metro, askeri he-**

Devamı 5. sayfada

Deventer'de (Hollanda) "Kürdistan'ı Tanıtma Gecesi" düzenlendi.

Dortmund'ta dayanışma toplantısı

Alman devletinin uygulamaları uluslararası kuruluşlara götürüldü.

Almanya-Kurdistan Komite'nin açıklaması: ABD, Türkiye'ye iyice yerleşti.

Avrupa Parlamentosu ocak ayı toplantısında, "Türkiye'de insan hakları" değerlendirildi.

Danimarka İşçi Partisi milletvekili Jœrgen Tvæd'in, "Kürdistan halkı ve ulusal kurtuluş mücadelesi" üzerine yaptığı radyo konuşması

Haberleri 5., 6. ve 7. sayfalarda

Bir Sempozyum ve Ardındaki Gerçekler

15-17 Ocak 1988 tarihleri arasında "Federal Almanya'da Kürtler" konulu üç günlük bir sempozyum düzenlendi. Toplantıyı düzenleyen, "Mühlheim Protestan Akademisi". Sempozyum, "Federal Alman Cumhuriyeti'ndeki Kürtlerin sosyal ve kültürel sorunları"nı değerlendirmeyi (!) amaçlamaktaydı.

Toplantıya Komkar, KKDK, Hamreş Reşo, Essen Türk Konsolosu, Bulgaristan diplomatik misyonundan üç kişi, bir İsrail Kürdü (!), yazar Jür-

Devamı 5. sayfada

Türk MİT'i ile Elele Sempozyumun İç Yüzü

Kürt halkının sesini yükseltmesiyle her nedense, her yerde Kürt halkının dostları türemeye başladı.

Sözkonusu sosyalist, yurtsever, demokrat güçlerse, sorun yoktur. Bu dostlar çıkacak ve sayıları artacaktır da.

Ama, bahsettiklerimiz bunlar değil. Emperyalist güçler ve onların denetimindeki hümanist maskeli bir sürü kuruluş ve kimsenin "Kürt halkının dostlar" oldukları iddiasıdır, dikkati çekmek istediğimiz.

Devamı 5. sayfada

"Kurdistan Press"e Birkaç Söz

Önce Ahlak Sonra Eleştiri

Bilim gerçeğin ilmidir. Gerçeğe dayanmayan, pratik olgularla ispatlanmayan iddialar soyut ya da varsayım olarak kalmak zorundadırlar. Nesnel olgularla yalanlandıkları halde, soyut iddialarda ve varsayımları nesnel olguların önüne geçirmede diretme, üstelik bunu bir sanat haline getirmeye bilim dilinde simyacılık, toplum-bilim dilinde sahtekarlık, deyimin açık izahı ile ahlaksızlık denir.

Ahlak, bir sınıfın konumunun ve karakterinin izahıdır. Örneğin, Türk burjuva basınında ahlak ölçütü aramak boş bir çabadır. Hangi sınıftan olursa olsun, gerçeğe yaklaşım onun objektif ölçülerini ve ahlak anlayışını belirler.

Peki, "Kurdistan Press" denilen, şaibeli yayın organı ve ardındaki güruhun, MİT kimlikli Türk basın muhabirlerine taş çıkartan ahlak"sız" ölçütlerine ne demeli. Önce bu, otonominin sesi aristokrat çetenin 25.12.1987 sayfasında, *"Güney Kürdistan'da sancılı ilişkiler: PKK-YNK ittifakı"* başlığı altında verilen kuyruklu yalan ve incilerine ba-

Devamı 13. sayfada

64. Ölüm Yıldönümünde Proletaryanın ve Ezilen Dünya Halklarının Ölümsüz Önderi V.İ. LENİN'i Anıyoruz

Vladimir İlyiç Lenin, kültürlü ve aydın bir ailenin çocuğu olarak 20 Nisan 1870'te Volga nehri kıyısında küçük bir şehir olan **Simbirsk**'te doğar. Başarılı öğrenimine doğduğu şehirde başlar.

Vladimir İlyiç, üniversite öğrenimi için 1887'de Kazan'a gider. Devrimci görüşlerinden dolayı öğrenci olaylarına katılır. Tutuklanır, üç yıllığına bir taşra köyüne sürgün edilir.

Vladimir İlyiç, dönemin önder devrimcilerinden olan abisinden etkilenmiştir. Abisi, Çar'a yapılan bir suikast olayı nedeniyle yargılanacak ve idam edilecekti. Bu olay V. İlyiç'i çok etkiler. Daha liseyi bitirdiği yıllarda Marksizmle tanışan V. İlyiç, eşsiz bir kavrayışa sahip olacak, Rus toplumunun ve Çarlığın ezdiği halkların kurtuluşunun Narodnik görüşlerin çerçevesinin çok ötesinde olduğunu görecek ve proletaryanın toplumsal devrimlerdeki öncülüğünü ilke alan Marksizmi araştırmaya başlayacaktı.

Vladimir İlyiç, 1894'te Petersburg'a gider. Burada çalışmalarını derinleştirir. **"İşçilerin Kurtuluşu İçin Mücadele Birliği"**'ni kurar. Narodnik görüşlerin toplumsal sorunları çözmedeki yetmezliğini ve marksist ideolojinin rehberliği ile proletaryanın öncü konumunu **"Halkın Dostları Kimlerdir ve Sosyal Demokratlara Karşı Nasıl Mücadele Ediyorlar?"**'da açıklar.

V. İlyiç, bundan sonra bütün dikkatini proletarya örgütlenmesi ve mücadelesine verecektir. Çok geçmeden, arkadaşları ile beraber tutuklanacak ve Sibirya'ya sürgün edilecekti. V. İlyiç, orada ilk kitabı olan **"Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi"**'ni yazar.

1900 Temmuz'unda sürgün dönüşü yurtdışına çıkar. İlk işi **Iskra (Kıvılcım)**'yı çıkarmak olur. İlk defa **Lenin** adını, bu gazeteye yazdığı makalelerde kullanır. Iskra, Rus devrimcilerini tek çatı altında toplamaya öncülük eder.

Lenin, Rus sosyal-demokrasisi ve proletaryanın birliği önünde engel olan reformist ekonomizme karşı 1902'de **"Ne Yapmalı?"**'yı yazar. Ne Yapmalı, örgütsel-politik bir rol oynar ve ekonomistlerin işini bitirmeye yeter.

Lenin'in öncülüğünde Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi (RSDİP) ikinci bir yerde birinci **kongresi 1903'te toplanır.** Parti kuruluşu gerçekleştirilmesine rağmen, bu defa daha ciddi bölünmeyle karşılaşır. Kongre çoğunluğu Lenin'in öncülüğündeki **Bolşevik** (Çoğunluk) kanadı tutar. Reformist kanat **Menşevikler**'de (Azınlık) temsil edilir. 1917'ye kadar Rus işçi sınıfı arasında bu ayrılıklar devam eder. Lenin **"Bir Adım İleri İki Adım Geri"** (1904) kitabında bu ilkesel örgüt sorunlarını işler.

Rusya'daki toplumsal çelişkiler ve sınıf kavgası 1905 devrimine yol açar. Menşevikler, devrimde burjuvaziyi öncü konumuna çıkararak, proletaryayı izleyici durumuna düşürmeyi hedefler. Lenin, taktik, politik kitabı olan **"İki Taktik"**'te işçi-köylü ittifakını ve demokrasi mücadelesinde proletaryanın öncülüğünü ilkeleştirir.

1907-12 yılları arası dönemde **Rusya'da karşı-devrim egemen** olur. Reformist (Menşevizm) kanat'da tasfiyecilik gelişir. Bu gelişme Bolşevik saflara da yansır. Lenin, tasfiyeciliğe karşı büyük bir savaş yürüterek örgütsel sağlamlığı temel alır. Leninist örgütsel ilkelerin önem li bir kısmı bu dönemin deneylerinden çıkar. Lenin, doğrudan marksist ideolojiyi hedef alan tasfiyeci dönekliği **"Materyalizm ve Ampriokritisizm"** kitabında eleştirir ve mahkum eder.

1912'de Bolşeviklerle Menşeviklerin yolu kesin olarak ayrışır. Ayrı iki örgüt olurlar.

Yaklaşan emperyalist paylaşım savaşına karşı proletaryayı ve sosyal-demokrat partilerini enternasyonal sınav bekliyor. Bu sınavda Avrupa oportünist sosyal-demokrat partileri sosyal-şovenist bir tutum alır ve sosyalizme ihanet ederler. Lenin'in öncülüğünde **"Sol Enternasyonal"** devrimci kanadı oluşturur. **Lenin, "Sosyalizm ve Savaş"** broşüründe sosyal-şovenizmi teşhir eder.

1914-18 emperyalist paylaşım savaşı Çarlığın yıkılışını getirir. Lenin'in öncülüğünde dersleri **"Nisan Tezleri"**'inde formüle ettiği dünyanın ilk sosyalist iktidarı (Ekim 1917) cihana ilan eder.

Dünya emperyalist güçleri ve Rusya'nın karşı-devrim güçleri, Menşevikler ve Sosyalist-Devrimciler, Lenin ve partisi öncülüğündeki ilk sosyalist iktidara karşı birleşir ve saldırıya geçerler.

Lenin'in dâhî öncülük ve yaratıcılığı Rus proletaryasının kahramanlığı ile birleşince bütün emperyalist komplolar aşılarak proletarya devleti yaşatılır. Dünyanın ilk enternasyonalist ve emekçi devletinin etkisi Rusya ile sınırlı kalmaz, Avrupa proletaryasının ayaklanmasına ve ezilen halkların kurtuluş savaşına yansır.

Lenin'in öğretisi ve leninist tezler evrenselleşir. Lenin sayısız makale ve broşür yanında bu evrensel deneylerin bazılarını **"Devlet ve Devrim"** ile **"Sol Komünizm: Bir Çocukluk Hastalığı"** adlı broşürlerde toplar.

Lenin öğretisinin en önemli evrenselliği enternasyonalist yönü ve ezilen halkların kurtuluşu için öncü rehber olmasıdır. Nitekim Lenin, **1919 Komünist Enternasyonal (Komintern)**'in kuruluşuna bizzat öncülük ederek dünya ezilen halkları ve proleterlerinin kurtuluşuna ideolojik, politik, örgütsel öncülük ve dayanışma görevini yerine getirmiştir.

Fakat karşı-devrim boş durmaz. Yıkılan sınıf son olanağına kadar direnir. Çoğu Bolşevik liderin yanısıra, en büyük hedef Lenin'dir. Dora Kaplan adlı bir Sosyalist-Devrimci kadın ajan tarafından vurulur. Lenin, yaralı kurtulur. Sovyet devrimi yaşar.

24 Ocak 1924'te dünya ezilen halkları ve proletaryası bu dahi öğretmenini yitirir.

Emperyalizm ve sosyalist devrimler çağının Marksizmi Leninizm evrenselliği dünyanın dört bir kıtasında yaşar. Lenin ve öğretisi, emperyalizme, sömürgeciliğe, oportünizm ve sosyal-şovenizme karşı proletarya ve ezilen halkların evrensel mücadele bayrağıdır.

Kürdistan'ın Parçalanmışlığını Dile Getiren
BİR BAYRAM GÜNÜ

Müslümanlık tarihinden bu yana her yıl müslüman dinine bağlı olan insanlar tarafından gelenekselleşmiş olan kurban bayramları kutlanır. Kurban bayramının anlamı salt kurban kesmek ile sınırlı değildir. Bu bayramda dini inançlara göre küskün olanlar bir araya gelerek barışır, yakınlar, dostlar birbirini görmeye gider ve bayram günlerini bir arada geçirirler. Bu günler büyükten küçüğe kadar yakınlarını görme, hasret giderme günleri olmuştur.

Bayram günleri, ne bayramı olursa olsun, sevinç, coşku anlamını taşımaktadır. Fakat bu bağımsız, baskı ve sömürüden uzak halklar için geçerlidir. Baskı ve sömürüyü, her türlü insanlık dışı uygulamaları iliklerine kadar hissedden ve kendi kaderi hakkında hiçbir söz sahibi olmasına izin verilmeyen bir halkın bu tür bayramlarda mutlu olması beklenemez. Sömürgecilerin halkımız üzerindeki uygulamaları dikkate alındığında Kürdistan halkı için bu tür bayram günleri sevinç, dostluk günü değil; acı ve işkence günleri olmaktadır. Bu acı gerçeklik sınır boylarında en somut bir şekilde her yıl bayram günlerinde en canlı bir şekilde yaşanmaktadır. Ülkemizin yabancı egemen güçler tarafından parçalanması sonrası sınır boylarındaki halkımız birbirinden en acımaz bir şekilde ayrılmış ve her parçanın sınır boylarındaki insanlarımız bu parçalanmışlık sonucu kardeşlerini, akrabalarını göremez olmuştur.

Sınır boylarında akrabaları diğer parçada bulunan insanlarımız adeta adı üstünde bulunmayan bir mahkumiyet, bir sürgünü yaşamaktadırlar. Sınır boylarındaki insanlarımız öylesi bir durumdadır ki, sınıra gelip baktığında karşıda kendi köyünü, köyünün insanlarını görebilmektedir. Aradaki mesafe belki 1 km kadardır, fakat diğer tarafa geçemememektedir. Hatta sınıra biraz olsun yaklaşması bile yasaklanmıştır. Bu durum geçmişte Hitler faşizminin Yahudilere karşı uyguladığı toplama kamplarını andırmaktadır. Böylesi bir durumda olan insanlarımız birbirlerini çok uzaktan görme, sesini duymama pahasına da olsa her yıl bayram günleri sınıra görüşmeye gitmektedirler. Normalde insanlar bayram günleri yaklaştığında sadece bayramın yaklaşacağı günleri sayarlar, ama sınır boylarındakiler, bayram günlerinden daha çok görüşme günlerini saymakta, sınırın diğer tarafında olan akrabalarını görme hazırlıklarını yapmaktadırlar. Bu durum cezaevinde yakınları olan ve bu görüşmeye giden kişilerin durumunu andırmaktadır.

Bayramın birkaç gün öncesinden sınırda görüşme için çeşitli hazırlıklar yapılır.

Her iki taraf da yakınlarına sınırın üstünden atabilmek için (Elden vermek yasaktır. Eşyalar ancak sınırın üzerinden fırlatılarak verilmektedir) şeker, kolonya vb. şeyler hazırlarlar.

Bu yılda da böylesi bir bayram günü sınır boylarında yaşandı. Akrabaları sınırın diğer kesiminde olanlar bayram gününün haftalar öncesinde bu hazırlığı yapıyor, bayram günü görüşmeye gidecekleri rine dair konuşuyorlardı. Bir taraftan bu hazırlık yapılırken, diğer taraftan ise bu yılki görüşmenin yasaklanma olasılığına dair endişeler yaşanmaktaydı. Çünkü sömürgeciler istedikleri zaman görüşmeyi yasaklayabiliyorlardı. Bir taraftan endişe, beklenti, diğer taraftan ise ayrı kalınan yakınları görme heyecanı, hasreti ile bayram günü geldi.

Hat boyu adeta bir alay alanını andırıyordu. İki tarafı birbirinden ayıran insan boyunu geçen teller hat boyunca uzanıyordu. Kuzey kesiminde ise teller arası 10 metre genişliğinde mayın tarlası, bu tarlanın önünde çekilmiş tel ve Türk askerleri bulunmaktaydı. Kuzey'deki parçadan görüşmecileri henüz sınıra bırakmamışlardı. Hattın diğer tarafında oldukça kalabalık bir sayıda bulunan Türk askerleri her zamanki iğrençlikleri ile, yakınlarını görmek, birkaç dakikalığına bile olsa hasret gidermek amacı ile sınıra gelen insanlarımıza alaycı bir tarzda hitap ediyor ve açgözlülüklerini burada da sergileyerek sigara vb. istiyorlardı. Askerlerin bu durumu adeta kimse olmadığı zaman aslan pozuna giren kedilerin durumuna benzemekteydi. Onlar da kendilerini şu an güvenlikli hissediyor ve içi boş olan bir yiğitlik pozuna bürünüyorlardı. Askerlerin bu tutumuna karşı açık herhangi bir tepki göstermek mümkün değildi. Çünkü gösterilecek herhangi açık bir tepki yıl boyunca bekledikleri, hasretini çektikleri yakınlarını görmelerine engel olabilirdi. Nitekim insanlarımız her yıl aynı tavırları göre göre bu tür tavırlara alışmış görünmekteydiler. Her ne kadar yakınlarını görme hatırı için dışa karşı fazla ses çıkarmasalar da içten içe taşıdıkları öfke, kin ve nefret yüz ifadelerine, hareketlerine yansımaktaydı. Çünkü insanlarımız parçalanmışlığın verdiği acıyı derinden yüreklerinde hissetmekte ve bunun sorumlularının kimler olduklarını çok iyi bilmektedirler. Aynı durumu yaşayan birçok

Devamı 18. sayfada

BOTAN, DERSİM VE MARDİN'DE DÜŞMAN OPERASYONLARI BOŞA ÇIKARILIYOR

Şehir Kitlelerinin Yurtsever Kabarışı Sömürgecileri Ürkütüyor

Şırnak'ta Çatışma

Sömürgeciler bir yurtsever Kürt kadınını öldürdü

18 Ocak 1988 tarihinde Şırnak'ın Avyan, Çemkê Tehlo köyleri civarında operasyon yapan sömürgeci birliklerle ARGK gerilla grupları arasında saatler süren çatışma meydana geldi. Yoğun kar altında süren çarpışmada sömürgeci birliklerin kuşatması boşa çıkarıldı. Bunun üzerine düşman askerleri köylülere ateş etmeye, tutuklamalara ve işkenceye başladılar. Kudret İke adlı bir kadın askerler tarafından öldürüldü.

Hezil Suyu'nun Çemkê Tehlo, Bacrit, Avyan (Dereler), Gündik, Kelle, Grek vd. köyleri ARGK birliklerinin üslerine dönüşmüş durumdadır. Bu köyler, ARGK'ye onlarca savaşçı vermiş, yine onu aşan şehitleri ve çok sayıda tutukluları vardır.

Bu nedenle sömürgeciler, bütün halkımıza olduğu gibi özellikle de bu köylere kinlidir. Ancak üstün güçlerle bu köylere operasyon yapabilen düşman birlikleri, üç yıldır aralıksız çalışmalarına rağmen, köylere askeri yol yapmayı, karakol ve okul kurmayı becerememediler. Bu köylerin tümü nü Avyan'da birleştirme planı da fiyaskoyla sonuçlanmıştır.

1988'e girerken Türk ordusu dağlık alanlarda yoğun operasyonlar yapıyor. Zırhlı araçlarla donanmış binlerce asker, kontra ve çete birlikleri bu operasyonlarda kullanılıyor.

Gelenekselleşen sömürgeci ordu operasyonları, rejimin siyasi sözcülerinin propaganda ve siyasi komplolarıyla besleniyor.

Fakat sonuç, halkımız ve öncü güçleri lehine. Kırda askeri ve siyasal faaliyet derinleşirken, en önemli bir gelişme de şehir kitlelerinin ulusal kurtuluş örgütlenmesine ve eylemliliğine çekilmesidir.

Mardin'de ARGK'nin Eylemleri Durmuyor

Mardin, 1987 baharından beri düşman tarafından kuşatmaya alınmak isteniyor. Binlerce asker ve kontr-gerilla yığıldı. Bölgeye giriş-çıkışlar yoğun arama altında ve adeta yasaklanmış durumda. Durmadan operasyonlar yapılıyor, çeteciliğin geliştirilmesi için her yol deneniyor.

Sonuç, sömürgeciler için tam bir mağlubiyet. ARGK eylemleri süreklilik kazandı. Milislik can çekişiyor. Asker geceleri operasyon yapamıyor. Bölgenin dağlık alanlarına binlerce askere rağmen girilemiyor.

ARGK birlikleri ise durmadan köy toplantıları yapıyor, savaşçı topluyor. Son olarak Gercüş ve Midyat'ta yapılan bu tür toplantıların ikincisinde İbrahim Halil Kaya (Çelik köyü-Taraklı mezrası) ve Nayıf Uğur (Gercüş-Yemişli), yargılanarak ölümle cezalandırıldılar.

ARGK'nin mutlak eylem ve hareket üstünlüğünün olduğu Mardin alanında, ulusal kurtuluş mücadelesi şehir sınırlarına dayanmış ve şehir kitlelerine nüfuz etmeye başlamıştır.

Mardin alanı yeni ulusal kurtuluş hamlelerine gebedir.

Nusaybin'de Milis-Çete Örgütlemesi İçin Yeni Yöntem

Son bir aydır Nusaybin köylerine aralıksız baskınlar yapılıyor. Kadın ve yaşlıların da içinde bulundukları köylüler, askeri cemseler ile önce Nusaybin'e oradan da Mardin Tugayı'na götürülüyor. Kimisi tutuklanıyor, kimisine işkence yapılıyor, kimisinden zorla imza alınıyor.

Bu uygulamaya son olarak maruz kalan köylerden biri Marine. İki ajan öğretmenin cezalandırılması ardında operasyona çıkan kontr-gerilla birlikleri, bu köy civarında ateş yakan biri baba, iki oğlu ve biri de yakınlarından oluşan dört kişilik bir köylü grubu kurşuna dizdiler. Bu dört insan, köylere gidip elek, davul vb. eşyaları yapan, mıtrıp denilen, günahsız insanlardı. Olay, teröristler bir baba ve iki oğlunu öldürdü olarak basına yasıtıldı.

Ardından Marine köyünden çok sayıda insan tutuklanarak Nusaybin'e götürüldü.

Bu son baskı çeşidinin bir amacı da köylüleri silah almaya zorlamak. Köylüler silah almıyor. Bu defa sömürgeciler, diğer aşiretlerden çeteleri köylerine yerleştireceğini söylüyor ve iki köyde bu denemeye girişiyor.

Olayın geniş çevrede duyulması ve köylülerin tepkileri üzerine, bazı Türk gazete muhabirleri olayı yazmaya kalkıştılar. Bunlardan Cumhuriyet gazetesi muhabiri, Mardin Tugayı'na getirilerek, bir daha yazı yazmaması için tehdit edildi.

Batman ve Siirt'te Sömürgeci Teröre ARGK ve Halktan Net Cevap

Batman emniyet binası tarandı. Batman On Nisan Jandarma Bölüğü ve Siirt'te bir polis karakolu bombalandı.

Aralık '87 ve Ocak '88 aylarında Batman ve Diyarbakır'da büyük kitle tutuklamaları oldu. Tutuklananların çoğu işçiydi. Aralarında 60 yaşında kadınlar da vardı. (Asiye Oğuz) Tutuklananlara suçlar zorla yükleniyordu. Yurtsever tutuklular günlerce işkence altında tutuluyor, bir türlü mahkemelere çıkarılmıyorlar. Mahzende üzerlerine su dökülerek, suyun donmasına kadar günlerce bekletiliyorlardı.

Sömürgeciler kin kusuyor. Siirt, Batman ve Diyarbakır şehir merkezlerindeki yurtsever kaynaşma ve propagandayı önlemeyi amaçladılar. Halen gözaltına alınan 60'ın üzerindeki yurtseverin çoğu mahkemesiz tutuklu bulunmaktadır.

Diğer yandan, henüz sonuçlarını tam öğrenemediğimiz ve sömürgeci basın ile radyoların ısrarla gizlediği ARGK'nin Ocak ayı içinde eylemleri oldu. Bunlardan ikisi aynı gece Batman'da oldu. Batman'ın Tepe mahallesinde bulunan On Nisan Jandarma Bölüğüne bomba atıldı. Jandarma bölüğü ve yanındaki polis karakolu tarandı. Siirt'te ise bir polis karakolu bombalandı. Düşman kayıplarını gizlendiği eylemlerde ARGK'nin kaybı olmadı.

İki şehirdeki eylemler şehir kitlelerinde büyük bir sevinç yarattı.

Türk Ordusu Botan'da Karşı-Devrimci Harekatını Arttırıyor

Son şehir tutuklamaları ve Türk basın ile radyosunda ön hazırlık olarak Genelkurmaylık kaynaklı yalan haberler yoğunlaşmış bulunmaktadır. Özellikle Şırnak'ta bir binbaşı ve çok sayıda askerin öldürülmesi, sömürgeci ordu operasyonlarının boşa çıkarılması, ARGK'nin aralıksız köy toplantıları ile şehirlerde gelişen yurtsever örgütlenme, sömürgecileri iyice ürkütmüş bulunmaktadır.

Son olarak Dersim'de yapılan operasyonlar öncesi sansasyonel haberler gibi, bu defa Botan alanına yapılacak kış operasyonları için "bir PKK'cı çözüldü, 40 yatakçı yakalandı" vb. şekilde haberler yaymaktadır. Halen devam eden operasyonların başarısızlığı üzerine bölgeye yeni birlikler takviye edilmektedir. Cizre, Silopi, Şırnak, Pervari, Uludere ve Siirt'i kapsayan operasyonların sonuçları gizli tutulmakla beraber, Türk ordusunun lehine olmamıştır. Bu nedenle basın ve gazeteler yalan haberler yaymaktadır.

Bütün karşı-devrimci taarruzları gibi, faşist ordunun 1988 harekatı da boşa çıkarılacaktır. Sömürgeciler bu defa doğrudan köy bombalamaları ile işe başlamaktalar. Bu vahşet karşısında ARGK ve halkın daha büyük direnişini bulacaktır.

Sömürgeciler Dersim'de Köy Bombalamaya Başladılar

15-30 Ocak tarihleri arasında Ovacık'ta üç köyün bombalandığı bildiriliyor.

Önce şaibeli İzmit-Kandıra eylemi, ardından Hürriyet'te yayınlanan kontr-gerilla resimleri, mecburi iskan planı ve ardından köy bombalamaları... Büyük askeri operasyonlar eşliğinde yapılan köy bombalamaları ile beraber, çok sayıda köy de boşaltılıyor. Boşaltılan köyler, bir daha dönülmemesi için helikopterlerle bombalanarak tahrip ediliyor. Köy insanları ise ya tutuklanıyor, ya da zorla metropol kentlere yollanıyor.

'İşçi Partisi - Ortak Rota' (Arbejder partiet, Fælles Kurs)'dan milletvekili Jœrgen Tvæd'in Halkın Radyosu (Folkets Radio)'nda yaptığı konuşma:

"...Kürt Halkına Karşı Sürdürülen Acımasız Bir Savaş, Ve Bu Savaş Başka Halkları Yok Etme Geleneğine Sahip Bir Devletçe Yürütülüyor..."

Jœrgen Tvæd

"... Kürtler bizim radyomuzun 'destekleme derneği'nin üyesi olmadıklarından, anket formları gönderilmedi. Ben Folkets Radio'nun, Kürtlere niçin düzgün yayın saati verdiğini açıklamak istiyorum: Kopenhag'da 7 ile 10 bin arası Kürt vardır. Bunlardan bir kısmı Türk pasaportuyla gelen işçi Kürtler, bir kısmı da politik mültecilerdir. Bunlar kendi başına bir halktır ve 'olmayan' bir ülkeden gelmektedirler.

"Kürdistan haritanın neresinde bulunabilir? Hayır, 'Kürdistan'ı hiçbir yerde bulamayız.' Bu eski bir ülkedir ve bölünmüştür. Türkiye Kürdistan'ın büyük bir kısmını almıştır. Ülke topraklarının diğer bölümü de İran, Irak, ve bir parçası da Sovyetler'in içine girmektedir. Sadece Sovyetler'de Kürdistan'ı hatırlatacak bir şeyler bulmak mümkün. Sadece burada otonom bir cumhuriyet vardır. Bu bölgede yöresel yönetim, kendi dilinde eğitim yapabilme anlamına gelmektedir. **Kürtler yaklaşık 25 milyonluk bir halk topluluğudur. Burada sözkonusu olan küçük bir topluluk değildir. Bunların kendi dilleri vardır, belki Türkçe veya başka bir dili de konuşabilmektedirler. Fakat kendileri, kendi dilleri olan Kürtçeyi konuşmaktadırlar.** Kendi kültürleri de vardır. Yüzyıllar boyunca oluşturdukları ve kültürü belirleyen müzik, şarkı, edebiyat vs. her şeyleri vardır. Bir ulusun var olması için gerekli her şarta haiz olan bu halk, Avrupa'da olsaydı bağımsız olma şartları vardı. Aynı dili konuşan bir halk, ortak bir bölgede yaşayan ve ortak kültürü olan bir halk; fakat sonuç böyle değil.

"Kürtler çok vahşi bir baskıya maruz kalıyorlar. Kürdistan'ın büyük bir bölümünde, yani Türkiye parçasında Türk ordusunun 3/4'ü bulunmaktadır. Bundaki amaç, Kürt olan her şeyi ezmek; kültür, dil ne olursa olsun. Bu alanda Kürt partizanlarınca -onların işgalci güce karşı olarak değerlendirdikleri- bağımsızlık savaşı verilmektedir.

"Türkler, bütün bir halkı yoketmede hiç de az ünlü değildirler. Birinci Dünya Savaşıyla ilgili olarak Türkler, Ermenileri tümüyle, Nazi-Almanya'sının 2. Dünya Savaşında Yahudileri, yalnız kendi sınırları içinde değil, işgalleri altındaki bütün alanlarda yok etmek istedikleri gibi, yok etmek istediler. Kürtler de halk olarak diliyle, kültürüyle var olmak için savaşıyorlar. Bu, doğal olarak illegal bir mücadeleyi beraberinde getiriyor. Köyleri sık sık Türk askerleri işgal ediyor ve Kürtçe konuşulup konuşulmadığını, Kürt yayınlarının olup olmadığını veya burada dil veya kültür yönünden bir Kürt varlığının olup olmadığını kontrol ediyorlar. Eğer bulundukları yerde Kürt varlığın sezerlerse bütün halk, ülkeleri Kürdistan'ın çok uzaklarındaki bölgelere sürgün ediliyor. Bu bölgelerde aileler Türklerle kaynaştırılıyor. Ve bu şekilde Kürt kültürünü yok ediyorlar. Bu başarılı olmuyor. Çok barbarca metodlar kullanılıyor. Gerillaların öldürülmesi sık sık izlenen bir olay. Türk ordusu aldığı emre göre, eğer bir partizan canlı yakalanırsa, idam ediliyor, yaralı olup olmadıklarına bakılmıyor. Burada acıma ve savaş esirliği diye bir şey yok. Bir partizan yakalanırsa hemen kurşuna diziliyor. Burada başka idam örnekleri de var. Esirleri uçaklardan atarak, kamyonların arkasından süründürerek onları parça parça ediyorlar. Burada sayısız örnek var. Eğer bir partizan ölü olarak el geçirilirse veya öldürülürse, ailelerine bile teslim edilmiyor. Hayır, helikoptere alınıp 2-3 bin metreden atılıyor. Amaç, onlardan hiçbir şeyin geriye kalmaması.

"Bu, Kürt halkına karşı sürdürülen acımasız bir savaş, ve bu savaş başka halkları yok etme geleneğine sahip bir devletçe yürütülüyor ve aynı zamanda kendisinin demokratik olduğunu iddia ediyor. Bu, aynı zamanda kendisinin demokrasinin bekçiliğini yaptığını iddia eden bir NATO ülkesi. Yine aynı şekilde, Ortak Pazar'a girme hazırlığı içinde.

"... Biz, Palme cinayetiyle ilgili olarak, Kürtlere bu cinayetin sorumluluğu ve suçu yüklenmek istendiğini bilmekteyiz. Bildiğimiz gibi, uzun bir dönem İsveç polisi, "Kürt izi" denilen izi izledi; birçok Kürt tutuklandı. Aynı şekilde İsveç polisinin, Danimarka'da bulunan bir kesim Kürdün de tutuklanmasını istediğini bilmekteyiz. Teorilerine göre, bu kesimin olayla ilişkisi olabilirdi. Bu zalimce çağrıyı Danimarka polisi izledi. Danimarka'da Kürtler takibe uğradı ve uğramakta. Biz, örneğin İsveç polisinin Kürtleri "Belediye Hapsi" denilen bir uygulamaya tutulduğunu biliyoruz. Bu ne anlama geliyor? Pasaportları ellerinden alınıyor ve bu insanlara bulundukları şehri terketmemeleri söyleniyor ve bunlar evde değil, belediye sınırları içinde tutuklu tutuluyor. Bu İsveç ceza hukukunda yeni bir kavram. Bu uygulamaya 8 Kürt tabi tutuldu. Şu anda bu biçimde takibe uğramanın ortadan kalkması için oluşan bir hareketlenme var.

"Alman polisinin Kürtleri takibata aldığını da biliyoruz. Kürtlerin kendi problemlerini konuştukları, kültürlerini muhafaza ettikleri dernekler polisçe basıldı ve kendi ülkelerindeki özgürlük savaşına yardım için topladıkları 700 bin DM tutarındaki paraya el konuldu. Aylarca bu para geri verilmedi. Ne zaman ki Kürtler bu parayı kanuni olarak topladıklarını ispat ettiler ve uğraştılar, ancak ondan sonra bu para geri verildi.

"Fransa'da da Kürtlerin takibe uğraması hakkında örnekler var. NATO müttefiki Türkiye'nin baskısı sonucu Kürtlerin hiç ilişkilerinin olmadığı Afrika ülkelerine sürgün edilme olayına tanık olduk. Bunlardan anlaşılacağı gibi Kürtler NATO üyesi Türkiye'nin baskısı sonucu sadece kendi ülkelerinde değil, Avrupa-NATO ülkelerinde ve tabii ki, İsveç'te de baskıya uğruyorlar.

Jœrgen Tvæd

Meclis'te Kürdistan Halkına Komplo Hazırlıkları

Baştarafı 1. sayfada

hatırlatırcasına *"Kimse beni bölülükle suçlayamaz"* diyor ve *"Türkiye'de azınlıklar var şeklinde bir yaklaşımı kabul etmiyoruz demeyi ihmal etmiyordu.* **Sırayı S. Demirel aldı:** *"Lozan Antlaşmasıyla belirlenen bir kısım gayri müslüm dışında Türkiye'de azınlık yoktur"* diyordu.

"Misak-ı Milli" yemini edildiğine göre Türk burjuva basını, üzerine düşeni yapacaktı: Tekrar "Lozan 1923 işlendi", "koynumuzda yılan besliyoruz", "bölücüler TBMM'de", "sayıları 22" vb. Teşhir, daha doğrusu popülerleştirme yazılarını, sözkonusu 'Kürt' milletvekilleriyle yapılan röportajlar izledi. Ve 'Kürt' milletvekillerinden bazılarının, içeriği belli olmayan "Sorunu (!) mecliste de gündeme getireceğiz" sözleri.

Kürdistan halkı bir anda hedef durumuna getirildi. Meclisi, basın ve partileriyle herkes ortak oynuyordu. Oyunun senaristinin Türk Genelkurmaylığı olduğundan şüphe yok. Sözkonusu 'Kürt' kökenli milletvekilleri de oyunun gönüllü uşak figüranları.

Oyunu anlamak, oynandığı sınırlar içinde bakmakla mümkün değildir. Bir an oyun alanını kuşatan faktörlere bakalım.

1987'de yaşananlar biliniyor. Yıl içinde aralarında mesafe gittikçe daha da netleşen iki cephe var oldu. Bir yanda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, diğer yanda faşist Türk sömürgeciliği. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi 1987 yılı boyunca gelişmesini sürdürdü. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi cephesi siyasal, askeri, kitlesel olarak güçlendi. Bunun ispatı 1987 yılı boyunca Türk ordu birlikleri, kontr-gerillalarına ve milis-çetelerine vurulan darbeler, ARGK'nin büyümesi ve ARGK'ye olan katılımlar; Kürdistan, Ortadoğu, Avrupa vd. alanlarda ERNK'nin artan kitlesel ve örgütsel gücü ile çeşitli uluslararası platformlara Kürdistan sorununun yansımasındaki boyuttur. Buna karşın Türk sömürgeciliğinin cephesinde başarısızlıklar, bunalım daha da artmıştır. Genelkurmaylık bunalımı, sömürge valiliği, kontr-gerilla birlikleri ve milis-çete örgütlenmesi, ciddi çıkmaz içindedir. Türk devletinin Ortadoğu, Avrupa vd. alanlarda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini siyasal olarak izole etme ve bu amaçla geliştirdiği komplolar boşa çıkarılmış, tam aksine teşhir ve tecriti hızlanan Türk devleti olmuştur.

Türk devleti, 1988'e bu sorunlarla giriyor. İçinde bulunduğu durum ve karşı karşıya bulunduğu sorunlar politika üretmesini olanaksız kılmaktadır. Türk devletinin elinde güttüğü politikaları sivriltmek ve değişik biçimleriyle sürdürmek dışında yol ve yöntem kalmamıştır.

Türk ordusu aşırı silahlanmaktadır: 1983-85 askeri harcamalarını kıyaslayan **1987 Sipri** (Stockholm Uluslararası Barış Araştırma Enstitüsü) raporuna göre NATO'nun en fazla silahlanan ordusu durumundadır. Basın **İncirlik Üssü'nün** statüsünü yoğun tartışmaktadır. Bu üssün Ortadoğu'nun diğer ülkelerine yönelik askeri harekatlarında ana harekat üssü olduğu biliniyor. İspanya'daki **ABD F-16 uçakları** Türkiye'ye kaydırılıyor. Bu uçaklar muhtemel nükleer füzelerle donatılacak. Türk devleti, sistemler arası silahsızlanma görüşmelerinde Kürdistan'ı dahil etmek istemiyor. Son olarak Türk devleti, Mısır, Almanya, Fransa, İngiltere ve ABD ile yeni silah alımı antlaşmaları imzaladı. Türk ordusunun bu denli silahlanmasını, Türk devleti **"modernleşme"** iddiasıyla geçiştiriyor.

Türk basını durmadan **"İran Kerkük'ü tehdit ediyor", "İran ordusu Kerkük önlerinde"** başlıklarını atıyor. Güney Kürdistan otonomcu güçlerin eylemlerini abartıyor, her an Kerkük düşecekmiş gibi bir imaj yaratmayı amaçlıyor. A-

Devamı 18. sayfada

Dortmund'ta Dayanışma Toplantısı

22 Ocak'ta yapılan toplantıya Kürdistanlı ve Türkiyeli aydınların yanısıra çok sayıda Alman dayanışmacı da katıldı. Avrupa ve Almanya genelinde 1987 yılı içinde sistematik olarak yapılan toplantıların Dortmund'ta yapılanına 50'nin üstünde katılım oldu.

Toplantıda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin tarihi, güncel durumu ve muhtemel gelişmeler anlatıldı. Ayrıca Batılı devletlerin, özellikle Alman devletinin, Türk devletine destek anlamına gelen baskılarını örnekler verilerek anlatıldı. Bu haksız uygulamalara karşı olan kararlı direnişin sonuçları aktarılarak, daha fazla dayanışmanın gereği vurgulandı.

Toplantıya katılanlar, daha geniş katılımla bu tür toplantıların tekrarlanmasının önemi ve yararı üzerinde görüş birliğine vardılar.

Toplantıyı düzenleyen Kurdistan Komite Temsilcileri, Dortmund'ta Kürtçe yayın kısmı ile yayınlanmak üzere bir röportaj yaptılar.

Fransa Yönetimi Geri Adım Attı, Ama Irkçı Tutumunda Diretiyor:

Gabon'a Sürülen İki Kürdistanlı Yurtsever ve Sekiz İranlı İspanya'da

Baştarafı 1. sayfada

likopter satışı ve radar ihalesini alıyordu. AET, vize vb. konularda belli çelişkilerin devam etmesine rağmen, iki dış işleri bakanı da bölge sorunlarında ortak görüşte olduklarını açıkladılar. Fransa tarafı, Avrupa'da Fransa'nın siyasal etkinliğinin arttığını ve seçimlerden sonra TC'ye desteklerinin daha da artacağı güvencesini verdiler.

İki heyetin asıl görüşme konularından biri olan ve tarafların terörizm adını verdikleri özellikle "Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi"ne karşı tutum, iki dışişleri bakanı arasındaki özel görüşmelere konu oldu ve iki ülke yönetimi ile basını tarafından sonuçları ısrarla gizlendi. Ancak işbirliğine varıldığı kesin gibi.

Görüşmeler ardından, İranlı mültecilerin ve iki Kürt yurtseverin İspanya'ya getirilmesi, her ne kadar Fransız yönetiminin tepkiler karşısında gerilemesi ve teşhirini önleme çabaları olarak görülüyorsa da, bu insani jestin altında, daha büyük günah ve komploları gizleme çabası yatmaktadır.

Fransız İşişleri Bakanlığının yaptığı, "İranlı mültecilerin bir daha Fransa'da terörist eylemlere kalkışmamaları konusunda Mücahidler'le antlaşmaya vardıkları ve bu sonuca bağlı olarak sürgünleri İspanya'ya getirdikleri" açıklaması ise, pişkinlik olmaktadır. Fransız yönetimi bir suçunu gizlemeye çalışırken daha büyük suçları ortaya çıkmaktadır.

Durum üzerine **Paris Kurdistan Komite,** Fransız basınına da yansıyan açıklamasında, "Sorun sürgünlerin İspanya'ya değil, Fransa'ya dönüşüdür" diyerek Fransız yönetiminin **komplosunu boşa çıkarmaya kararlı olduklarını** dile getirdiler.

"Komela Kurdên Australya"nın 9.1.1988 tarihli açıklaması:

Eğer bugün Türkiye'de bir referandum olursa, ihanet yerle bir edilecektir.

14.12.1987 tarihli "Cumhuriyet" gazetesine de bir açıklama yaparak, soysuzluğunu sergileyen bir "Kürt aydını" şöyle demektedir: *"Eğer bugün Türkiye'de bir referandum olursa, halkımız ayrı bir Kürt devleti talebine karşı oy kullanır."* Ve şunu iddia etmekte; *"Bugün Kürt halkının tek sorunu kültürel sorundur. Eğer Türk devleti biraz iltifatkar davranıp, Kürt halkının sorununa çözüm getirirse, terörizm son bulacaktır."*

Sayın aydınımız, size şunu hatırlatmadan geçemeyeceğiz; gerçekten Kürdistan tarihinde sizin gibi ihanetçilerin bol olduğu bir gerçektir. Ve bu ihanet çetelerinin, tarihi boyunca bağımsız bir Kürt devletine karşı oldukları da yine çok iyi bilinen bir gerçek. Sayın bayımızın iddiasına birkaç soru sormakla yanıt verebileceğimiz kanısındayız.

Dünyada bağımsızlığını almış birçok halk vardır, acaba bu halklara önderlik eden devrimci aydın kadrolar hep sizin kafanızda olsalardı, bu halklar sömürge zincirinden kurtulabilirler miydi? Yani, bağımsızlığını almış ülkelerin aydın ve önder kadroları, sömürgeciliğe karşı kendi halklarını sadece kültürel talepler için mi örgütlediler? Kanımca dünyada böylesi bir siyasetle, kurtulmuş tek bir halk gösterilemez Ve böylesi bir iddia, mide bulandırmaktan öte bir şey değildir.

Sayın "aydınımıza" soralım: Hangi komşu halkla referandum yapsak, bağımsızlıkları yerine Türk devletinin boyunduruğunu tercih ederler. Ama uşak aydınımız, Türk köleliğini tercih edecektir.

Birinci emperyalist paylaşım savaşından hemen sonra, yani 1920'lerde Sèvres Antlaşmasıyla Kürtlere verilen bir takım haklar raflarda güncelliğini kaybederken, sömürgeci devletler de, halkımızı asimile etmek, tarihten silmek için her türlü barbarca uygulamalara başvururken, sizin gibi uşak takımında tek bir tel bile kıpırdamadı.

Bağımsızlık şiarıyla ortaya çıkan PKK, ordusu ve cephesiyle sömürgeci zoru parçalamaya ve halkımızı gerçek kurtuluş yolunda örgütlemeye başlamasıyla birlikte, siz uşakların da yavaş yavaş sesleri çıkıyor.

Halkımız, öncü partisi PKK ile kaynaşmıştır ve hiçbir ihanete izin vermeyecektir.

— **Kahrolsun inkarcılık ve ihanetçi uşak takımı!**

— **Yaşasın PKK-ERNK-ARGK!**

Bir Sempozyum ve Ardındaki Gerçekler

Baştarafı 1. sayfada

gen Roth, Prof. Dr. Pol. Joachim Blaschka, Alman Çalışma Bakanlığı'ndan Alfred Offner, Federal Alman Cumhuriyeti İşçi Sosyal Yardımlaşma Bürosu adına Eberhardt van der Haan düzenleyici ve konuşmacı katılmakta, ayrıca çoğu öğrenci, sanatçı ve sosyal danışman olan 100'ün üzerinde dinleyici vardı. Toplantıya katılanlar, özel davetiyelerle çağrılmışlardı.

Toplantı, dört talep etrafında sürdürülür: "1- Kürtlerin Federal Alman Cumhuriyeti'nde bir halk olarak tanınması, 2- Ana dilde eğitim, 3- Radyo ve TV'de Kürtçe yayın hakkı, 4- Federal Alman Cumhuriyeti'nde Kürtlere hizmet veren bir kuruluşun oluşturulması (Kürt Danış gibi)."

Toplantıda kadınlar, öğretmenler ve öğrenciler ile yazar ve sanatçılar çalışma grupları oluşturdular.

Tartışmalarda şu konuşmalar yapıldı:

Prof. Dr. Pol. J. Blaschka: *"Kürt kültürü sadece folklor ile sınırlı değildir. Buna dikkat edilmeli. Bugün Kürdistan'da birçok sorun var. Onlar çözülmeden, buradakiler çözülemez. Kürt sorununun çözümü de, bu sorunların çözümünden geçer."*

Federal Alman Cumhuriyeti Çalışma Bakanlığı temsilcisi A. Offner: *"Kemalizm, Türk devletinin idolojisidir. Türk devleti, bu temelde halkını istediği gibi eğitme hakkına sahiptir. Türk devleti, vatandaşları arasında hiçbir ayrılık görmüyor. Araştırmalarıma göre buradaki Türk diplomatlarından 28'i Kürt'tür. Kaldı ki, biz Almanya olarak stratejik bir çerçevede Türk devleti ile NATO içinde ittifak halindeyiz. Türk devleti, Kürt sorununu çözmedikçe ve kabul etmedikçe, biz karışamayız. Onlar kabul etmedikçe, bizim de kabul etmemiz mümkün değil. Türk birliği parçalanamaz. Yasaları buna müsaade etmiyor. Kürt dilini de burada kabul edemeyiz. Hükümet olarak maddi yardımda da bulunamayız. Kürt Enstitüsü'ne yapılan yardımları biz değil, Kızılhaç yapıyor."*

Offner'in konuşması tartışma ve tepkilere yol açtı. Alman profesör J. Blaschka, tepkisini şöyle dile getirdi: *"Bu adam gibileri yönetici oldukları sürece buradaki Kürtler hiçbir hak elde edemez. Bu anlayış ve Alman ideolojisi ile eğitilseydim, ben de bir terörist olabilirdim."*

Bu arada, Hamreş Reşo adlı uşak ruhlu kişi ve aynı karakterdeki Komkar'lı konuşmacılar tümü ile kültürel taleplerle sınırlı konuşmalar yaptılar.

Sanatçılar ve yazarlar çalışma grubunda yer alan bir yurtsever Kürt aydını, söz hakkı alarak dikkatleri Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine çekti ve toplantıdaki bu konuda var olan planlı yetersizliklere dikkat çekti. Yine Türk devletine yapılan askeri ve ekonomik yardımların durdurulması yönünde bir öneri yapıldı. İlk konuşma cevapsız bırakıldığı gibi, ikinci öneriyi, yabancılar dururken H. Reşo adlı uşak şöyle cevapladı: ***"Bizim buradaki sorunumuz bu değil."*** Bir yurtsever aydının, *"Yardım olarak gönderilen tank ve uçakların Kürt çocuklarını öldürmesi bizim sorunumuz değil mi?"* sorusuna, uşaklar takımı, *"Almanya ikinci vatanımız"* cevabını verdiler.

Türk MİT'i İle Elele Sempozyumun İç Yüzü

Baştarafı 1. sayfada

keri, siyasi olarak donatan ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini tasfiye çalışmasını da yürüten güçler aynıdır. Bu çalışmalar, insani maskeler altında yürütülmektedir. Ama bunun yetmediği yerde doğrudan tehdit, tutuklama vd. yollara başvurulmaktadır.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi üzerindeki oyunların en belirgin olanları, kültür maskesi altında yürütülenleridir. Paris'teki ve Bonn'daki Kürt Enstitüleri doğrudan bu rolü oynamaktadır. Devletin himayesindeki dinsel, müteşebbis vb. güçlerin himayesindeki bu örgütler güya Kürt kültürünü geliştirmeyi amaçlamaktadırlar. Enstitüler, birçok uşak Kürt işbirlikçisine teslim edilmektedir.

Emperyalist çevreler ve uşakları bu yolla Kürt entellektüel gücü üzerinde tekel kurmak, buradan siyaset üretmek ve Kürdistan halkının geleceği üzerine ipotek kurmayı hedeflemektedirler. Bu ilişkiyi kabullenen sözde aydın kişiler, Kürt halkına en büyük ihaneti yapmaktadırlar. Bu aşağılık maşalar, efendilerinin istediği yöne havlamakta, TC basınına bile demeçler vererek, *"Türk devleti ile çelişkilerinin sadece kültürel alanla sınırlı olduğunu"* söyleyebiliyorlar.

Sempozyumda bir konuşmacının belirttiği gibi, "Kürt kültürü sadece folklor ile sınırlı değildir". Bir ulusun kültürü, onun ulusal varlığından ayrı düşünülemez. Bir ulusun da hakları, ulusal bağımsızlığı talep edilmeden savunulamaz. Kültürel kurtuluş, ulusal kurtuluşla olur. Ulusal kurtuluştan soyut kültürel talep ve özerklik, bir ulusun değil, onun işbirlikçi kesimlerinin istemidir. Hele, bunu emperyalist güçlerin eliyle sağlamayı ve özerkliği strateji haline getirmek, vatan hainliğinin alasıdır.

Kürt halkının kültürel mücadele ve kurtuluşu, PKK önderliğindeki Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin bir parçasıdır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi geliştikçe, kültür gelişecek; ulus kurtulunca da kültür kurtulacaktır.

Eğer Kürt halkı ile dayanışma içinde olunmak isteniyorsa, -ki bütün ilerici insanlığın önünde bu görev durmaktadır-, onun ulusal kurtuluş mücadelesi ile dayanışma gösterilmelidir.

Emperyalist devletlerin, kültürel özerklik planı doğrultusunda, Türk devletini sıkıştırdığını biliyoruz. Alman Çalışma Bakanlığı yetkilisi, Kürt halkına karşı Türk devletinin yanında olduklarını açıkça ortaya koyuyor. Bu nedenle, emperyalist çevrelerin sözde hümanist yaklaşımları, ikiyüzlülükten başka anlam taşımamaktadır.

Gerçekten Kürt halkı ile dayanışma göstermek isteyen çok sayıdaki hümanist, demokrat insanlara gelince, Kürt halkı da onlardan bu dayanışmayı talep etmektedir. Ancak, emperyalizmin oyunlarına gelinmemeli, Kürt halkı ile alakası olmayan uşaklar öne alınmamalı, ve bu dayanışma salt kültürle sınırlı tutulmayıp, asıl Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile dayanışma olanına yansıtılmalıdır.

Emperyalizmin uşaklığını meslek haline getirenlere, Komkar ve diğerlerine gelince... Bunlar her yerde olduğu gibi, burada da emperyalizmin ajanlığını yaptılar. Türk Konsolosluğu ile aynı binada uyumlu oturmayı sınıf kişiliklerine yedirdiler. TC faşizminin diplomatlarıyla bu denli yakın olunduğuna ve bu ilişki bu denli açık sergilendiğine göre, Komkar, TC ile uyuştuğunu, ilişki ve pazarlık içinde olduğunu inkar etmiyor artık.

Nitekim, sempozyumu devlet adına bir gözlemci olarak izleyen Türk Konsolosluğu önünde konuşmacı Komkar'lılar vd. Türk devletini incitici konuşmalardan kaçınmışlar, ısrarla bütün istemlerini kültürel taleplerle sınırlı tutmuşlardır. Sertaç Bucak'ın eşi Zekiye Bucak, "Kürt halkının tüm sorununu sosyal sorunlara" indirgerken; diğer Komkar'lılar ve H. Reşo gibi uşaklar, TC'yi teşhir eden konuşmalara karşı durmuş, engellemiş, "Almanya ikinci vatanımız" demiş, açıkça Türk konsolosuna güven vermek için, onun yapacaklarını yapmışlardır. Beko adlı iflah olmaz uşak ise, Türk Konsolosuna hitaben, "Sayın Konsolos" vb. cilveleşmelerde bulunarak, güven vermeye çalışmıştır. Bu kendini bilmez ukala, sempozyumda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile ilgili broşür satan bir yurtseveri de polislerine dayanarak tehdit etme cesaretini göstermiştir.

Ama nafile... Komkar, Türk konsolosunu memnun etmiş olabilir. Fakat Kürdistan halkı da, adına sergilenen ihaneti görüyor. Emperyalizmin verdiği desteğe rağmen, Paris, Bonn ve Stockholm'daki kültürel maske altında yürütülen işbirlikçi faaliyetin cenazeyi andıran durumu ortadadır.

Çünkü halkımız, kültürel kurtuluşunun ulusal kurtuluştan geçtiğini biliyor. Yurtsever aydınlar bu gerçekle hareket ediyor. Sağduyulu demokrat insanlar da dayanışmalarını bu yönlü arttırıyor.

Aydınlar ve yurtseverler olarak, ulusal kültürümüze de ihanet olan bu düşman faaliyetin karşısında duracak, özgürlük savaşımızın bir parçası olarak, yurtsever ulusal kültürümüzü geliştireceğiz. Tüm halk değerlerimiz gibi, kültürümüze de yönelen sinsi yapıların karşısında duracak, bu yapıları teşhir ve tecrit edecek, buralardan işbirlikçiliğin geliştirilmesine kesinlikle müsaade etmeyeceğiz.

Alman Devletinin Uygulamaları Uluslararası Kuruluşlara Götürüldü

Kurdistan-Komite, Feyka-Kurdistan ve **Hunerkom** adına Cenevre'de çeşitli kurumlar nezdinde girişimlerde bulunularak, Alman yönetiminin Kürdistan yurtsevleri ve öncü güçlerine yönelik hukuk tanımayan uygulamalarına karşı durmaları istendi.

Bu kurumlara verilmek üzere bir rapor hazırlandı. Rapor şu konuları kapsadı: Alman yönetiminin anti-demokratik uygulamaları, Türk devletinin komplolaları ve bu konuda Türk-Alman işbirliği ile Almanya'nın kınanması ve sözkonusu uygulamalar için bir komisyonun kurulması talep eden sonuç bölümü.

5 Ocak '88'de raporun verildiği kurumlar şunlar: **Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği** ve **Uluslararası Hukukçular Komisyonu.**

Kürdistan Komite'nin Açıklaması:

ABD Türkiye'ye İyice Yerleşiyor

1988 yılının ilk yabancı heyeti, ABD'den geldi. 4 Ocak günü Türkiye'nin daveti üzerine ABD Kongresi Temsilciler Meclisi'nden bir heyet Ankara'ya geldi. Eşleri ile birlikte gelen kalabalık heyete John Porter başkanlık etti. Heyet, başta Evren ve Özal olmak üzere, Savunma ve Dışişleri Bakanlığı ile görüşmeler yaptı. Ayrılmadan önce, havaalanında basın toplantısı yapan heyet, başarılı ve sonuç alıcı bir ziyaretten bahsetti.

1988'nin başında Amerika lehine Türkiye'de ikinci bir gelişme yaşandı. Milyonlarca dolarlık ihale ABD tekellerine verildi. Yaklaşık 1,5 yıldır Türkiye'nin gündeminde bulunan savunma sanayii projelerinin geliştirilmesi kapsamında ihale verildi. Zırhlı muharebe ortaklığı olan ihale FMC/Nurol firmasına verildi. İhaleyi almak için İngiliz ve Alman firmaları da uzun süredir yarışıyorlardı. İhale yarışında ilk iki sırada yer alan Federal Alman "Krauss-Maffai" firması, bunu, "Türk hükümetinin politik bir kararı olarak" niteledi.

Yine bu arada ABD Başkanı Ronald Reagan için hazırlanan "uzun dönemli strateji" raporunun mimarı Prof. Albert Wohlstetter, Türkiye'nin önemini bu raporda nasıl ele alındığını Hürriyet gazetesine açıkladı. Wohlstetter, Pentagon madalyasına sahip iki kişiden biri, 20 Ocak tarihli Hürriyet'te Türkiye'nin ABD savunması için önemini vurgulayan Wohlstetter, ortak stratejik çıkarları olan Ortadoğu'daki üç ülkenin birliktenliğini öneriyor. Raporda ayrıca Kürt bölgesi "dünyanın en zor bölgelerinden biri olarak" nitelendiriliyor. Raporda devamen, Kürt sorununda Türkiye'ye destek vaad ediliyor. "Türkiye'nin doğusunda bir asayiş sorunu vardır. Bu, kuşkusuz Türkler için kaygı vericidir. Rapor, bu tür şeylere yardımcı olmak isteyeceğimizi belirtiyor."

Dünyanın çeşitli alanlarında küçük Amerikalar yaratılmıştır. Bunlardan biri de Türkiye'dir. 1950'ler sonrası Türkiye, Truman Doktrini ve Marshall Planı ile hızla ABD'nin güdümüne girdi. 1978'de İran'da Şahlığın devrilmesiyle birlikte bölgede ABD savunmasında bir dengesizlik ortaya çıktı. Bu açık, ancak Türkiye ile kapatılabilirdi. 12 Eylül 1980 askeri darbesi ve hala devam eden ABD yardımı bunun içindir.

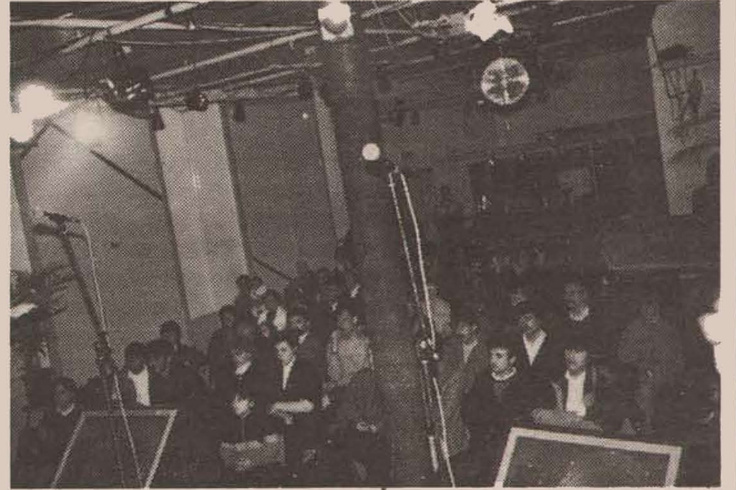
1980'lerde ABD Temsilciler Meclisi'ne sunulan raporlara göre, Akdeniz'de 199 askeri tesis var. Bunların sadece 61'i Türkiye ve egemenliği altındaki Kürdistan'dadır. Bu alanda görevli ABD askerinin sayısı ise 7000'dir. Kuşkusuz bu rakam günümüzde iki misli artış göstermiştir.

Sovyetlere olan yakınlığı ve stratejik öneminden dolayı ABD'nin erken uyarı ve radar izleme istasyonları, nükleer silahları, depolama üsleri, muhabere istasyonları, füze ve nükleer dinleme üsleri ve havaalanları Kürdistan'da bulunmaktadır. Kürdistan'ın hemen hemen tüm illerinde ve bazı kazalarında bu üslere ve davetsiz Amerikalı misafirlere rastlarız.

Ocak 1988'in başında yapılan açıklamalara göre Türkiye silahlanmada birincidir. 25 Avrupa ülkesini geride bırakan Türkiye, NATO içinde üçüncü sırada yer alıyor. Türkiye 835.000 kişilik askeri gücüyle NATO'nun ikinci büyük vurucu gücüdür.

Türk devleti Kürdistan'da ciddi bir gerilla mücadelesiyle karşı karşıyadır. Resmi makamlar, bu durumu son 50 yılın en ciddi gelişmesi olarak yorumluyorlar. Bu mücadelenin gelişimi karşısında Türk devleti, Türkiye ve Kürdistan'ı ABD'nin büyük bir askeri deposu haline getirmeye çalışmaktadır.

Hollanda-Deventer'de "Kürdistan'ı Tanıtma Gecesi" Düzenlendi

23.1.1988 cumartesi günü, Hollanda'nın Deventer şehrinde yabancılara yönelik "Kürdistan'ı Tanıtma Gecesi" düzenlendi. Koma Zilan ve Burgerveeshuis'in ortaklaşa düzenlediği bu gece, haklı bir zeminde yükselen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelmiş olduğu aşama, günümüzde kendisini dayatan görevler ve Kürdistan'daki son gelişmeler hakkında Hollanda kamuoyunu bilgilendirmeye yönelikti.

Geceye 100'ün üzerinde kitle katıldı. Bunların içinde 6 avukat ve yabancılar koordinatörü de vardı.

Programın sunulmasıyla başlayan gece 'Koma Zilan' folklor grubunun Kürdistan'ın çeşitli yörelerinin halk oyunlarını sergilemesi ve Ozan Rûken'in devrimci marşlarıyla devam etti.

Yapılan siyasi konuşmadan sonra, kitleden gelen sorular üzerine tartışmaya geçildi. 'Kurdistan Komite', tüm soruları tek tek yanıtladı. Güçlü geçen tartışmalar ardından, 'Koma Zilan'ın sunduğu devrimci direniş türküleriyle gece sona erdi.

Bu alanda, düşmanın geceyi tüm engelleme çabaları boşa çıkarılarak, düşman bir kez daha teşhir edildi.

Avrupa Parlamentosu Ocak Ayı Toplantısında

"Türkiye'de İnsan Hakları" Değerlendirildi

18-22 Ocak tarihlerinde Strasburg (Fransa)'da yapılan toplantıda Türkiye'de insan haklarının çiğnenmeye devam edildiği belirtildi. Türk yönetiminin iddiaları gerçekçi bulunmadı. Bu konuda örnekler verildi, değerlendirmeler yapıldı, tartışmalar oldu.

Avrupa Parlamentosu, kısa sürede Türkiye ile ilişkilerini normale döndürmek niyetinde görünmüyor. Komünist ve sosyalist gruplar, Türkiye'de insan haklarının çiğnendiğini örnekleyen dört ayrı karar tasarısı sundular. Bu önergeler, oturumlarda onay aldı.

Toplantıda Fransız yurttaşı **Micheal Caraminot'a** verilen 5 yıllık hapis cezası tartışma konusu oldu. Diyarbakır Belediye Başkanı **Mehdi Zana'**nın haksız yere tutuklandığı ve yine haksız yere tutukluluğunun sürdürüldüğü belirtildi. TBMM'nin onayladığı idam kararlarının infaz edilmemesi istendi.

Avrupa Kürdistan-Komiteleri hazırladığı 100 sayfalık raporu toplantı öncesinden 100 parlamentere ulaştırdı. Sözkonusu raporda Türk devletinin Kürdistan ve Türkiye'de insan hakları gaspına örnekleri içermektedir.

TC, Siyonizme Can Pazarlıyor

Bugün Filistin halkı, işgalci İsrail siyonizmine karşı yiğitçe direniyor. İşgal altındaki topraklarda yaşayan Filistinliler genel greve gidiyor, işleri durduruyor, 7'den 70'e tüm halk silahla, sopayla, taşla savaşıyor. Ve Filistinlilerin direnişi, ilk kez İsrail halkı tarafından da destekleniyor. Tüm dünya İsrail'in Filistin'de uyguladığı vahşeti lanetliyor ve bu ucube egemenlik sistemi tarihindeki en büyük teşhir ve tecriti yaşıyor.

Bu gelişmeler, İsrail siyonizminin ekonomik, siyasi ve toplumsal çıkmazını derinleştirerek, çözümsüzlüğü de beraberinde getiriyor. Siyasal sorunlarına çözüm bulamıyor ama, ekonomik sorunlarına çözüm noktasında aynı kaderi ve aynı nitelikleri paylaştığı sömürgeci-faşist Türk devleti ile olan işbirliğine güveniyor. Nasıl mı?

İşte, 19 Ocak 1988 tarihli Milliyet'in bu konuya ilişkin haberi:

İsrail işgücü sıkıntısı içinde. "Umut Türk işçileri." İsrail Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mose Katzav işgal altındaki Arap topraklarında yaşayan Filistinlilerin, genel grev ile işi durdurma eylemleri nedeniyle aksayan çalışma düzenine, 'orta vadede Türkiye ve Portekiz'den işçi getirerek çözüm bulacaklarını' söyledi."

Yani, sömürgeci-faşist Türk burjuvazisinin içte aç, sefil, perişan, bir lokma ekmeğe muhtaç hale getirdiği insanlar, İsrail'e pazarlanarak Filistinlilerin direnişini kırmak için kullanılacak. Bugün İsrail halkı da, Filistinlilerin direnişini desteklediği için ona karşı savaşmıyor. O zaman, başlangıçta grev kırıcılığı, direnişin engelleyiciliğini yapacak bu işçiler (!) bir sonraki aşamada İsrail ordusu saflarında Filistin halkına karşı savaştırılan bir asker haline getirilecek. Gerçek bu kadar açık ve de acı.

Ama, bir başka gerçek daha var: Egemen güçler arasındaki işbirliği ne kadar güçlü gibi görünürse görünsün, sonuçta halkların enternasyonalist dayanışması ve devrimci direnişi karşısında parçalanmaya ve yıkılmaya mahkûmdur.

Sömürgeci-faşist Türk devletinin bir uşağı ve ajanı hakında açıklama:

Eski DDKD'li Yeni MİT Ajanı Övür Kimdir?

Nokta dergisinin 1987 Aralık sayısı elime yeni geçtiği için, bu açıklamayı geç de olsa yapmayı bir yurtseverlik görevi olarak görüyorum. Sözkonusu dergide, PKK'den kaçan teslimiyetçilerle yapılan röportajla ilgilidir. Daha doğrusu muhabir sıfatıyla röportajı yapan kişi, TC'nin gözde uşağı ve ajanı olan Mahmut Övür'ün kim olduğunu tanıtmak gayesiyle bazı noktalara değineceğim. Çünkü, kendisini 12 Eylül 1980 öncesi dönemdeki bazı faaliyetlerinden tanımaktayım.

Ben, 1978'de İstanbul'da inşaat işçisi olarak çalışmaktaydım. Her Kürdistanlı gibi ben de, baskı ve zulmün çeşitli biçimlerine tabi tutulmuştum. O dönemde, her yerde Kürdistan sorunu tartışılmaktaydı. Haliyle bu durum beni de bazı araştırmalara ve arayışlara sevk etmişti. Tek çare devrimci olmaktı, ama nasıl bir devrimcilik olmalıydı? Ya da nasıl bir devrimci olunurdu? düşüncesine kapılmıştım. Her şeyden önce de, bazı şeyler öğrenmek istiyordum.

Bu arayışların etkisinde kaldığım günlerde, bir hemşehrimle görüştüm. Kendisi DDKD'liydi. Benimle konuştu ve ikna edemedi. Ardından derneklerine gittik. Tartışmalarında sürekli olarak PKK'ye saldırmaktaydılar. Ben, sıradan bir yurtsever olarak, onların bu durumuna karşı çıkıyordum. İşte, bu Mahmut Övür de tam da o sıralarda DDKD'nin İstanbul sorumlusuydu. Hatta, PKK ile hiçbir ilişkim olmadığı halde, beni APOCU olarak tahlil etmiş ve kendisi gibi bazı teslimiyetçi DDKD'lileri peşime takmıştı.

Bunun üzerine, beni, onlarla tanıştıran hemşehrim de kendilerinden ayrılmıştı. Buna sebep olarak beni gördüler ve bunlar tarafından iyice gözetim altına alındım. Durumu farkettim ve kendimi koruma çarelerine başvurdum. DDKD'liler, beni vuramayacaklarını anlayınca polise ihbarda bulunmuşlardı. İhbarı yapan bizzat Mahmut Övür'dür ve beni PKK'li olarak ihbarda bulunmuştu. 25 gün polis gözetiminde, 35 gün de Selimiye'de kaldım ve günlerce işkence gördüm. Sorgulamada PKK'li olduğum için, PKK hakkında bilgi vermemi istemekteydiler.

Bu durumda da anlaşıldığı gibi, Mahmut Övür ve bazı tayfaları, daha o dönemde itibaren hafiyelik mesleklerini icra etmekteydiler. İstanbul'da lüks bir daire sahibi olan ve bir fabrikatörün kızıyla evlenen Mahmut Övür, eksi DDKD İstanbul sorumlusu, TC'nin ajanı değil de nedir? Gerçi Nokta muhabiri olması, bu konuda yeterli bir kanıttır. Fakat, burada değinmek istediğim teslimiyetçiler sıkıştıkları andan itibaren düşmanla birleşirler. Onun en gözde ajanı olurlar. Hele reformistler, bu iş için en uygun kişilerdir. İşte bu hayasız ve alçak kişilerin en iğrenç tip olan Mahmut Övür gibileri, eskiden beri PKK'ye karşı şartlanmış kişilerdir. PKK'den kaçan, daha doğrusu dürüstlükten kaçan birkaç kişiye sarılmaları bundan dolayıdır.

Libya'dan bir ERNK taraftarı

Bedran

Sömürgeci Burjuva Basından

Kürdistan'da TC Uygulamaları

İflas eden köy koruculuğu, ajanlık biçiminde yaşatılmaya çalışılıyor

"Bölgenin güvenlik ve huzurunu sağlamak" iddiasıyla kurulan "Olağanüstü Bölge Valiliği"ne bağlı görevlilerin keyfi davranışları sonucunda bir kısım köyler göçe zorlanıyor. Atalay, *"köy koruculuğu sisteminin bazı köylerde başarıya ulaşmaması ve köy halkının korucu olmayı reddetmesinin, baskıların yönünü değiştirdiği görüşünde. Köylüler artık korucu olmaları için değil, ihbarcılık yapmaları için zorlanıyorlar. Çeşitli sebeplerle gözaltına alınan vatandaşların işkenceli sorgulamalarda karşılaştıkları yeni tehdit, "ya ajanlık yaparsın, ya da aileni dağıtırız" biçiminde."*

Böyle yazıyor 17-23 Ocak 1988 tarihli '2000'e Doğru' dergisi. Ve *"köylüler ihbarcılığa zorlanıyor"* başlığı altında veriyor yazıyı.

Aynı konuda 11 Ocak 1988 tarihli Cumhuriyet de, *"Lice'de korucu ol dayağı"* başlığı altında verdiği haberde şöyle diyor:

"Lice'de merkez ve ilçeye bağlı Serince, Aralık, Duru, Güçlü, Kayı, Kırkpınar, Kurudere, Dibek, Kayacık, Daralan ve Yolçatı köylerinde yüze yakın yurttaş gözaltına alınarak işkence gördü. Köylülerin sorgulamalarından Lice İlçe Jandarma Bölük Komutanı Üsteğmen Murat Adabaşı'nın, "Ya korucu olacaksınız ya muhbir" diye baskı yaptığı, köylülerden yanıt alamayınca, işkenceye başvurduğu iletildi."

Görüldüğü gibi, politik olarak iflas eden "köy koruculuğu" fiilen ajan-muhbirlik geliştirilerek ayakta tutulmak isteniyor. Bunu başarmak için halkımız göçe zorlanıyor, işkence tezgahlarında geçiriliyor, ajanlığı kabul etmeyenlerin anaları-bacılarına tecavüz ediliyor, evleri yakılıyor, katlediliyor. Peki, sonuç? Koskocaman bir hiç! Sınıf çıkarları gereği düşmanla bütünleşen uşakların ve hainlerin dışında halkımız tercihini devrimden, direnişten yana yaptığını açıkça ortaya koyuyor.

Milliyet Halk Gazetesi

MEMLEKET HABERLERİ

Doğu'nun kan ihtiyacının yüzde 90'ını veriyor

Mehmetçik hayat kurtarıyor

Kaya Erdem, işadamlarını yatırım yapmaya çağırdı:

"Doğu'ya gidin süper teşvikten yararlanın"

EKONOMİ SERVİSİ

Ancak, faşist "Süper Vali" bunlardan hiç ders çıkarmamış olacak ki, 3 Ocak 1988 tarihli Tercüman'da aynen şunları söylüyordu:

"Korucuların maaşlarını 120 bin lira yapmak istiyoruz. Bu biraz da katsayıya bağlı olmakla beraber, öyle tahmin ediyorum ki, korucular yüzde 40'ın üzerinde zam görecekler dir" diyor ve arkasından devam ediyor:

"Şunu da hemen belirteyim ki, kış için tüm tedbirlerimizi aldık. Vatandaşlarımız da devletle bereberdir. Bu, hiçbir zaman unutulmamalıdır."

Evet, unutulmaması gereken bir şey vardır. Ama bu, faşist valinin düşlediği değil; tam tersine halkımızın büyük bir hızla kendi bağımsızlığı ve özgürlüğü için, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi saflarında yerini alması ve ülkemizin kurtuluşu için maddimanevi tüm gücünü seferber etmesidir.

Kürdistan'a teşvik pirimleri, ekonomik-kültürel iflası önleyemiyor

20 Ocak 1988 tarihli Tercüman'da Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Kaya Erdem, işadamlarını yatırım yapmaya çağırarak;

"Doğu'ya gidin süper teşvikten yararlanın!" diyor ve devamla:

"Doğu'nun kalkınmasında sanayileşme esastır. Ama Türkiye'de sanayii besleyen kaynak tarımdır. Önce bölgenin tarımsal alanda gelişmesi sağlanacaktır. Bu bölgelere yatırım, özel sektör için her açıdan kârlı hale getirerek, Türk müteşebbüslerin Doğu'ya yatırım yapmaya teşvik ettik. Doğu ve Güneydoğu bölgesi için şimdiye kadar görülmemiş teşvik tedbirleri getirdik." diye ekliyor.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişim seyri karşısında hem sömürgeci Türk burjuvazisinin ve hem de emperyalizmin Kürdistan'da yatırım yapmak istediklerini, ne de güzel anlatıyor ve açıkça itiraf ediyor. Diğer yandan ise, GAP projesinin ekonomik yıkım nedeniye yarıda kalma durumunda hiç söz bile etmiyor, resmen edemez de. Ama, yukarıda aktardığımı sözler, bunun da kanıtı oluyor.

Elbette, Kürdistan'da iflas eden, sadece TC'nin ekonomik-politikası değildir. Buna kemalist kültür politikasını da eklemek gerek.

"Olağanüstü Hal Bölgesi'nde görev yapan memurların yakalaşık 170 bin liraya varan "Olağanüstü Hal Tazminatı"nı alabilmek için rapor ve izin kullanmaktan kaçındıkları bildirildi.

"1987 Eylül ayında yürürlüğe giren ve Diyarbakır, Mardin, Hakkari, Siirt, Van, Elazığ, Bingöl, Tunceli, Bitlis, Adıyaman ve Muş illerinde görev yapan memur ve işçilerin yararlandığı "Olağanüstü Hal Tazminatı", memur maaş katsayısına göre belirleniyor.

"Tazminattan en çok emniyet mensupları yararlanıyor. İl merkezlerinde görevli polis memurları, öteki memurlara ödenen tazminata ek olarak 109 bin liralık bir ödenek daha alarak bölgede bulundukları süre içinde her ay 163 bin lira farkla maaş alıyorlar. İlçelerde görevli emniyet mensuplarına ise "Olağanüstü Hal Tazminatı" olarak yaklaşık 170 bin lira veriliyor."

23 Ocak tarihli Cumhuriyet'in bu haberi, Tercüman vb. gazetelerde de yer veriyor. Ve şunu açıkça ortaya koyuyor ki, Kürdistan, artık sömürgeciler ve uşakları için bir çekim merkezi değil, tam tersine itim merkezidir. Bunun için de TC, mali alanda "Sıfır para" politikasını uyguladığı, yani hazinesinde 5 kuruş bulunmadığı halde her şeyini Kürdistan'daki kemalist kültür, eğitim, silahlanma vb. açıyor ve bunları diriltmeye çalışıyor.

Oysa çok iyi bilinmektedir ki, bugün öğretmeninden kaymakamına, polisinden askerine kadar Türk sömürgeciliğinin idari, mülki, bürokratik, kültürel ve askeri kademelerinde yer alan sayısız insan, sıcak savaş alanından kaçmanın, kemalist sömürgeci kültür ocakları olan okullar, ARGK'nin hedefi olarak yerle bir edilmeye başlandı. Öğretmenlik, yani kemalizmin misyonerliğini ve TC'nin ajanlığını açıktan yapan birçok suçlu cezalandırıldı.

Kısaca, halkımızın beynini zehirlemeye çalışan sömürgeci-kültür politikası pratikte işlemez kılınıyor ve bugün sıcak savaşın herhangi bir cephesinde yer almak istemeyenler, ülkemizden kaçmak zorunda kalıyor. Bu durum, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin ulaştığı düzeyini ve Kürdistan gerçekliğinin kendini dayatmasının doğal bir sonucudur.

TC'nin yanında ünlü vampir, Drakula hiç kalır

"Türkiye genelinde olduğu gibi, Doğu Anadolu bölgesinde de kan bağışlama alışkanlığı henüz yaygınlaşmış değil. Tüm çabalarımıza karşın, hastanelerde kan yokluğundan ölümle burun buruna gelen hastalarımıza sivil halk yerine ancak askeri birliklerden kan bulabiliyoruz. Erzurum, Kars, Ağrı ve Erzincan'daki hastanelerde sivil halkın yaptığı kan bağışı toplamı 500 şişeyi geçmezken, aynı süre içinde ve aynı illerdeki askeri birliklerden, toplam 6 bin 700 şişe kan bağışı yapıldı. Doğu Anadolu bölgesindeki kan ihtiyacının %90'nını karşılayan mehmetçiğe minnettarız."

18 Ocak tarihli Milliyet'in bu açıklaması, dolaylı yollardan bir gerçeği ifade ediyor. Bu kendisine karşı savaşan bir halkın kanıyla, yaralanan ordu gücünü yaşatmaya çalışma anlamına geliyor. Aynı zamanda, TC'nin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi karşısında milyonluk ordusuna rağmen içine girdiğ insan gücü çıkmazını gösteriyor. Bu çıkmazdan kurtulabilmek için de yine, halkımızın kanına göz dikiyor. "Kan bağışı" adı altında yapılmaya çalışılan bu uygulama sömürgeci parlamentodan cumhurbaşkanlığına, başbakana ve orduya kadar göstermelik bir biçimde başlatılarak yaygınlaştırılmak isteniyor.

Ancak, görülen odur ki, bu drakulavari girişiminden de sonuç alamamış ve halkımızın direnişiyle karşılaşmıştır. Elbette, hiçbir halkın, kendi bağımsızlığı, özgürlüğü ve tüm insani değerlerini elinde alan düşmanı yaşatmaya çalıştığı görülmemiştir, görülemez de. Hele hele günümüzde çok şiddetli bir sıcak savaşın yaşandığı gözönüne getirilirse, böylesi bir durum karşısında halkın kan bağışında bulunması bir yana, düşmanını yok etmek için elindeki tüm olanakları zorlayacağı ve her şeyini ortaya koyacağı açıktır. Halkımızın bugün yaptığı da budur.

BASINA ABDULHAMİT DARBESİ

Sömürgeci Türk devleti öteden beri uşak basın yaratmaya önem vermiştir. Birçok gazete ise, bu uşaklığa adeta gönüllü olarak soyunmuştur. Abdulhamit, diğer yasaklarının yanısıra basına uyguladığı sansürle de ün salmıştır. Yıllar sonra, Abdulhamit yasalarına özenen Evren-Özal kliği, basını katı bir sansürle tamamıyla uşaklaştırmak istiyor.

Adalet Bakanlığının hazırladığı yeni bir yasa tasarısına göre, yalan haber yazan gazetelere 20 ile 100 milyon lira arası değişen para cezası verilecek. Yine hangi haberin yalan kapsamına girdiğine dair takdir hakkı mahkemeye bırakılıyor.

Bu yasa ile amaçlanan hedef çok açık. Sömürgeci uşak basının yayınladığı yalan haberler binlerce sayfayı geçti. Yine, ulusal kurtuluş mücadelemize karşı bu yalanlarını sürdürüyor. Amaç, bunları durdurmak değil tabii ki. Evren-Özal kliğine tam uydu bir basın yaratmaktır. 12 Eylül faşist rejimi böylece biraz da olsa kendisine karşı muhalefet yapan basını bu şekilde ağır para cezaları altına sokarak, maddi olarak çökertip susturacaktır. Basının önüne iki yol çıkarılıyor: Ya rejime tam bir uşaklık ya da kapanma.

Bu yasanın taşıdığı diğer bir amaç da, yeni yayın hayatına başlayan, sınırlı imkanlarla yayın hayatlarını sürdürmek isteyen ilerici dergilerin de yayınını engellemektir. Zaten kısıtlı olan maddi imkanlarını, büyük rakamlara varan ağır para cezaları ile bitirmek istiyorlar. Böylece yayın için gerekli olan maddi olanaklardan yoksun bırakmaya çalışıyorlar.

Bu yasa tasarısına basın mensuplarından da ağır eleştiriler geldi. Mesela Nazlı Ilıcak, bunu faşist bir yasa olarak tanımladı. Düne kadar rejimin en has uşaklarının da faşist yasalara bu tepkisi, Evren-Özal kliğinin nasıl bir yönetim yaratmaya çalıştığına bir örnektir.

Benzer şekilde bir yasa DP iktidarı döneminde de çıkarılıyor. Aslında her dönemde basını bu şekilde kontrol altına alma çabaları var. Bu sefer yapılanın daha da uşaklığı geliştirme olduğu bilinmektedir. Böylesi bir uşaklığı geliştirme çabasına, uşak basının bile tepki göstermesi ilginçtir. Faşist rejimin sivil görünüm altında çıkardığı ve çıkarmak istediği yasaları uşaklarının bile tepkisini alıyor.

Benzeri yasalarla sivil faşist rejimin kurumlaşması tamamlanmak ve bütün muhalefet sesleri de bastırılmak isteniyor. En üstte Evren-Özal'ın yer aldığı, altta geniş bir uşak sesin geldiği ve bütün toplumun modern köleler haline getirildiği bir rejimin kuruluşu tamamlanmak isteniyor. Böylece en baskıcı rejim, demokratik bir rejim gibi lanse edilmeye çalışılacak.

Bütün bu uygulamalar, geniş halk kesimlerinde var olan tepkiyi daha da artırmaktadır. Rejimin yıkılışı büyük bir öfke dalgasının sesi arasında, büyük bir gümbürtü ile olacaktır. Eğer bugün Türkiye'de kitle muhalefeti hala sessizliği yaşıyorsa, bu rejimin başarılı olacağını göstermez. Biriken öfke, bir volkan gibi her an kitleleri patlamaya ve isyan ateşini tutuşturmaya hazır tutuyor.

28 Şubat 1983 günü İzmir'de idam edilen 4 devrimcinin anısına yazılan bu yazıyı, Türkiye halkıyla stratejik ittifakımızın bir gereği olarak yayınlıyoruz

YOLDAŞLAR... YAŞATACAĞIZ!

A. Uğur

"Beni hayat devrimci yaptı. Her zaman devrimci öğretiler doğrultusunda, kendi felsefe anlayışım olan bilimsel sosyalizmden ayrılmadan, arkadaş ve halkıma ihanet etmeden, halkımın mutluluğu için savaştım. Bu savaş sürecinde, devrimci onurumdan asla taviz vermeden, yılmadan, usanmadan bu görevi en iyi şekilde yerine getirmeye çalıştım. Sanıyorum bunu da yaptım.

"Halkımın bana vermiş olduğu son görevi de, korkusuzca, halkımın mutluluk sloganlarını haykırarak, köhne düzenin celladına fırsat vermeden, sehpaya tekmeyi kendim vuracağıma söz veriyorum.

"Bu korkusuzluğu, devrimci öğreti, devrimci bilinç ve kavga koşullarına borçluyum.

"Bizi ne işkenceler, ne zindanlar, ne de idam sehpaları asla yıldıramayacaktır. Bugün bizi idama mahkum edenlerden tarih mutlaka ama mutlaka hesap soracaktır."

Yukarıdaki cümleler, kamuoyunda, "THKP/C Üçüncü Yol" davası olarak bilinen davadan yargılanıp, 28 Ocak 1983 günü İzmit hapishanesinde, üç yoldaşıyla birlikte idam sehpasına çıkan Mehmet Kambur'un, karısına yazdığı bir mektuptan aktarılmıştır.

17 Ocak 1981 günü Sakarya'nın Akyazı ilçesinde, polis ve jandarmayla çıkan çatışmada, Ali Aktürk ve Metin Adil Toraman isimli devrimciler yaşamlarını yitirirlerken, Mehmet Kambur (yaralı), Ömer Yazgan (yaralı), Erdoğan Yazgan, Ramazan Yukarıgöz (yaralı) ve İsmail Gökalp ele geçmişler.

İşkence ve sorgulamada her sosyaliste ve devrimciye örnek olacak bir tavır sergiledikten sonra, Gölcük hapishanesine hapsedildiler. Çok kısa bir süre içinde "yargılanıp" idama mahkum edildiler. İdam dosyalarının geri döndüğü, kararın bozulma durumunun ortaya çıktığı bir karışıklık anında da (*) apar topar idam edildiler. Ailelerine bile haber verilmeden...

Emperyalist tekeller ve onların işbirlikçisi yerli faşist-sömürgeci güçler böyle istiyorlardı. Daha önce Türkiyeli sosyalistlerin ve Kürt direnişçilerinin kanlarına nasıl susadılarsa, kendilerine karşı ezenlerin ve sömürenlerin olmadığı bir dünya için savaşan bu dört yiğit devrimcinin de kanına susamışlardı. Çünkü:

Düzenin devamı için kitleleri, eline vurulup ekmeği alınacak bir zavallı haline getirmek, bunun için de halkın gören gözü, duyan kulağı ve düşünen beyni olan devrimci kitle önderlerini fiziksel olarak yok etmek gerekiyordu. Böylece, geride kalanlara da gözdağı verilmiş, eğer uslu durmazlarsa onları bekleyen akibetin de böyle olacağı mesajı iletilmiş olacaktı. Sömürgeci-faşist güçler, kendi gelecek korkularını, onları bekleyen kaçınılmaz sonuç karşısındaki dehşetlerini, korkuyu halk kitlelerine ve Kürt ulusu üzerine yayarak, insanları dehşete düşürerek unutabileceklerini sanıyorlardı.

Ayaktakiler (soldan sağa): Ömer Yazgan, Ramazan Yukarıgöz
Oturanlar (Soldan sağa): Erdoğan Yazgan, Mehmet Kambur

İşte bunlar için, dört eğilmez baş, yaşamlarının baharında dört yiğit, soğuk bir kış günü sabahı, Gölcük hapishanesindeki hücrelerinden, son görevlerini yerine getirmek üzere cellatları tarafından çağrılıyorlardı. O sabah güneşin doğuşunu, gökyüzünün maviliğini —hücrelerinin demir parmaklıklarından içeri süzülen bir sızıntı olarak bile— göremeyeceklerdi. Bir daha görüşme gününe çıkmak da yoktu, yoldaşlarına, sevdiklerine mektup yazmak da. Biraz sonra öleceklerinden ne kadar eminseler, bundan da en az o kadar emindiler. İşte bu güvenle, sloganlar atarak ve marşlar söyleyerek, açılan demir parmaklıklardan boşanırcasına dışarıya, ölümsüzlüğe fırladılar. Hapishane arkadaşlarının hiçbiri onları bu sonsuzluk yolculuğunda yalnız bırakmadı. Sanki gidenler kendileriymiş gibi yürekleri ağızlarında, onlarla birlikte haykırdılar.

Ömer Yazgan, 1957'de Ankara'nın Polatlı ilçesinde doğdu. Memur bir ailenin tek erkek çocuğuydu. Kuleli Askeri Lisesi'nde ve Kara Harp Okulu'nda okudu. 1978'de piyade teğmen olarak mezun oldu. 1979'da devrimci mücadelede daha aktif yer alabilmek için, ordudan firar etti. İzmit ve Gölcük çevresinde devrimci faaliyetlerde bulundu. İçeri düştüğü andan idam edildiği ana kadar kendine yapılan "pişmanlık göster, seni affedelim" tekliflerini, yani hainliği kabul etmedi.

Mehmet Kambur, yaşamını mahalle bekçisi olarak kazanıyordu. İstanbul-Sarıyer bölgesinde devrimci çalışmalara katılmış ve kendini devrime adamış coşkulu bir halk kahramanıydı.

Erdoğan Yazgan, genç bir işçiydi. Sarıyer bölgesinde devrimci çalışmalar yaptı. Hapishanede iken rapor alıp idam edilmekten kurtulma imkanı vardı. O böyle bir şeyi kabul etmedi. Arkadaşları ile birlikte idam edilmeyi tercih etti.

Ramazan Yukarıgöz, genç yaşta devrimci harekete katılmış, Özellikle İstanbul-Gültepe'de bölgenin faşistlerden temizlenmesinde yararlı çalışmalar yapmıştı. Sağmalcılar hapishanesinden yanındaki devrimcilerle birlikte, hapishane arabasını ele geçirerek firar etti. Akyazı'daki çatışmada ele geçti. Kısa ömrünü inandığı davaya adamıştı.

Ömer, Mehmet, Erdoğan ve Ramazan devrim uğrunda şehit düşen ilk devrimciler değillerdi. Sonuncuları da olmayacaklar. Onlar, Türkiyeli sosyalistlerin ve Kürt direnişçilerinin devrimci direniş geleneğinin sürdürücüleri oldular.

Şehitlerimizin anılarına, bizlere bıraktıkları paha biçilmez devrimci direniş ruhuna sahip çıkmak, Türkiye ve Kürdistan solunun bugünkü durumunda daha da önem taşımaktadır. Şöyle ki:

Kürt ulusu, 1984'te yaptığı son derece hesaplı, hazırlıklı ve cüretli çıkışın meyvalarını topluyor. Direnmenin yaşamak olduğunu tüm dünyaya bir kere daha gösteriyor. Direnişi Kürt tarihindeki en nitelikli ve en güçlü noktasına ulaşmış bulunuyor. Olaylar bunun daha da güçleneceğini, Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'daki "sükuneti" bir daha sağlayamamak üzere elinden kaçırdığını gösteriyor.

Türkiye solu ise tek kelimeyle perişan bir durumda. Türkiye sosyalist hareketi tarihinin hiçbir döneminde antimarksist eğilimleri, bu derece bol çeşitli ve çürütücü etkileriyle birlikte, bir arada yaşamadı.

Devamı 19. sayfada

Uluslararası Af Örgütü, işkence üzerine yeni raporunda Kürdistan'daki duruma da yer verdi.
Raporda işkence uygulamalarından örnekler veriliyor. Çocuklara işkence yapılan 18 ülke arasında TC'nin de adı var.

TÜRKİYE'DE İŞKENCE YASALLAŞTIRILIYOR

Uluslararası kuruluşların gündemine işkence tartışmaları ile en çok adı geçen ülkelerle birlikte, Kürdistan ve Türkiye'nin adı da anılır. 12 Eylül rejiminin, Kürdistan ve Türkiye'deki cezaevlerinde ve dışarda uyguladığı işkenceler, günümüze kadar sürekli olarak protesto edilmiş ve kınanmıştır. Af Örgütü'nün her aylık ve yıllık raporlarında 12 Eylül rejiminin işkence uygulamaları sayfalarca tutar. Artan uluslararası tepkiye karşın, 12 Eylül faşist rejimi de tam tersine işkence uygulamalarını artırmaktadır.

12 Eylül rejimi sadece işkence uygulamakla da yetinmemekte. Aynı zamanda bu uygulamalarına meşru bir zemin kazandırmaya çalışmaktadır. Bunun ilk örneği olarak "teröristlere yapılan uygulamalar" biçiminde açıklamalar yaptı. Cezaevindeki uygulamaları ise "kuralları uyguluyoruz" biçiminde açıkladılar. Tabii bütün bunlar işkence uygulamalarını haklı göstermе çabalarıdır. Ancak, bu aldatmaca oyunlarının tutmadığı bilinmektedir. Başta uluslararası kuruluşlar, tutuklu yakınları ve insan hakları savunucuları işkenceye karşı geniş bir tepki gösterdiler.

Bütün bu tepkilere rağmen faşist rejim yüzünü daha açık ortaya koymaya başladı. İzmir-Yenimahalle I. Asliye Mahkemesi, 1987 sonunda aldığı bir kararla işkenceyi yasal bir uygulama haline dönüştürdü. Şimdiye kadar gizlenmeye çalışılan işkenceye bu mahkeme açıktan sahip çıktı. Mahkemenin verdiği karara göre, 15 gün rapor almayan bir tutuklu en ağır uygulamalara bile tabi tutulsa, işkence görmüş sayılmaz. Dayak, jop, falaka vb. gibi uygulamaların işkence sayılması için 15 günlük raporun alınması şart koşuluyor. Böylece işkence, faşist rejimin anayasal bir uygulaması haline getirilmek isteniyor.

Gözaltında veya tutuklu bulunan bir kişinin, rapor almasının mümkün olmadığı; yine gözaltı süresinin 90 gün olduğu dikkate alınırsa, bu karar ile birlikte işkenceye tam bir destek verildiği çok açık bir şekilde ortaya çıkıyor. 90 gün içinde işkence izleri büyük bölümü ile giderilebiliyor, sakatlıklar, yaralamalar dışında.

Uluslararası Af Örgütü Raporu

AI (Amnesty International), yayınladığı bir raporunda çocuklara yönelik olarak yapılan işkence uygulamalarına örnekler verdi. Raporda, 18 ülkenin ismi verilerek, çocuklara yapılan işkenceler sıralanıyor.

Raporda Kürt çocuklarına Türk askerleri tarafından yapılan işkence uygulamaları yer alıyor. 4 Kürt çocuğuna gerillaların yerini göstermediği için Türk askerleri tarafından işkence yapıldığı söyleniyor.

Kürdistan'da çocuk ve yaşlılara yönelik olarak yapılan işkenceler yeni değil. 12 Eylül faşist rejimi öncesinde de sözkonusu uygulamalar vardı. 12 Eylül sonrasında dozu artırılarak devam ettirildi. Son rapora da yansıyan örnekler, birkaç yıldan bu yana sık sık yaşanmaya başladı. Türk ordusu Kürdistan'da tam bir vahşet ve terörü yürütüyor. Bu uygulamalar ise, uluslararası kuruluşlardan daha fazla tepki alıyor.

12 Eylül faşist rejimi bir yandan demokrasiye geçme adı altında en sahte oyunları yürütürken, diğer yandan Kürdistan üzerinde uyguladığı terörü, zulmü yoğunlaştırmaktadır. Halkımızın bağımsızlık mücadelesini, uyguladığı bu saldırılarla engellemeye çalışıyor.

Son örneklerde de görüldüğü gibi, faşist rejim çocuklardan bile korkar duruma düşmüştür. Vietnam'da 2 yaşındaki çocuklarda bomba arayan ABD askerinin durumuna, bugün Türk askeri düşüyor. Belki çocuklar daha silah taşıyacak, savaşacak yaşta değiller. Ama onlar sömürgeciliğe karşı her an patlamaya hazır, düşmana kin ve bağımsızlık özlemi ile dolu bir yürek taşıyorlar. Sömürgecilerin asıl korkusu da bu değil mi zaten? Bunun için çocuklara bile işkence yapacak kadar sadistleşebiliyorlar. Bir söz vardır, korkunun ecele faydası yok.

Dünya Basınında Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi

Hükümetin resmi politikasını yansıtan Danimarka'nın en büyük gazetesi Politiken, ERNK temsilcileri ile yaptığı röportajı:

Halk Savaşı Yeni Bir Karar Aşamasına Giriyor

Niehls Mulvad

Türk askeri güçleri, Kürdistan bölgesinde meydana gelebilecek muhtemel gelişmeler öncesi, yarım milyon askeri konumlandırmış bulunduruyor.

Özgürlük ve demokrasi için halk savaşı yürüten Kürtlerin yaşamakta olduğu Kürdistan bölgesinde, Türk askeri yetkilileri 500 bin kişilik bir askeri gücü yığınak yapmış bulunuyor. Kürtler, düzenli askeri bir liderlik öncülüğünde sistemli ve mücadelede önemli adımlar atmış durumdadır.

Bunu, İsveç'te ikamet etmekte olan ve ERNK Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi mensubu Kürt Avukat Hüseyin Yıldırım, geçen yıl gerilla faaliyetlerinin oldukça büyük bir aşama kaydettiğini ve geçit vermez dağlık alanlarda sürekli kurtarılmış bölgeler oluşturulmaya çalışıldığı ve bazı yerleşim alanlarının geçici olarak kurtarıldığını belirtmektedir.

Türk makamları, bu kurtuluş cephesinin varlığını çok sert bir şekilde ve tamamen yalanlamaktadır. Bu hareketi terörist olarak nitlendirip yüzlerce sivili acımasızca öldürmekle sorumlu tutmaktadır. Türkiye eski Genelkurmay Başkanı Necdet Üruğ, geçen yıl Mayıs ayında yaptığı bir açıklamada Kürt sorununu, Fransa'nın Korsikalı milliyetçileri ve İspanya'nın Basklar ile İngiltere'nin İRA sorununa benzetti.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi ERNK ile yeni kurulan Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu ARGK'nin arkasında Kürdistan İşçi Partisi PKK bulunmaktadır. Hüseyin Yıldırım ve ERNK'nin bir temsilcisi kısa bir süre önce Danimarka'yı ziyaret etmişlerdi. Politiken gazetesi bu iki kişi ile görüşüp konuştu.

Etkileme

Avukat Hüseyin Yıldırım; "Batılı basın-yayın kuruluşlarının dikkate alınmaması gereken bir güç olarak takdim ettikleri PKK, gerçekte ise günümüzde biricik faal örgüt olup kurtuluş savaşında rol oynamakta olup çok sayıdaki Kürt üzerinde siyasi etki yapan bir örgüttür. Biz, başka siyasi güçlerin Cepheye girmelerini candan istiyoruz, fakat Kürdistan'da böyle herhangi bir güç mevcut değildir. Cephenin ilk hedefi 14 milyon Kürdün yaşamakta olduğu ve 220.000km² alanına sahip olan Türkiye'nin Kürdistan bölümünde bağımsız ve domokratik bir devlet kurmaktır. Daha sonra ise bu devlet, Türkiye, İran, Irak ve Suriye'de yaşayan 25 milyonluk bir devlete dönüştürelecektir" diyor.

Bu iki ERNK temsilcisinin açıklamaları, Danimarkalı müzisyen ve Kürdistan-Danimarka Kültür ve Dayanışma Derneğinin Arhus'taki aktif üyesi olan Jacob Hogrebe tarafından da doğrulanmaktadır.

Jacob Hogrebe'ye göre Danimarka'da bulunan en büyük 3 Kürt dostluk derneği ERNK'yi ve yürütülen bağımsızlık için silahlı mücadeleyi desteklemektedirler. Arhus'taki bu dernek dışında adı geçen örgütler Kurdistan Komite ile Edense'deki Danimarka-Kürt Dostluk Derneğidir.

Kadınlar ve Çocuklar

Ben, en çok kadınlar ve çocuklar da dahil tüm bir halkın, müzik ve diğer kültürel çalışmalarda olmak üzere, bir halkın nasıl bir araya getirilmesine kalpten saygılı ve sevgi duyuyorum, diyor Jacob Hogrebe. Jacob Hogrebe'nin ulusal kurtuluş çalışmalarına olan istem ve arzusu bundan 3 yıl önce kendisinin, Kürtçe müzik ile doldurulmuş bir müzik kasetini yurt dışına kaçırmak isteyip yakalanması üzerine, 2 ay hapis yatması ile başlamış bulunuyor. Türkiye'de Kürt dili tamamen yasaktır.

Jacob Hogrebe'ye göre, Danimarka'da tüm Türklerin 2/3 oranda 13.000 Kürt bulunmaktadır. Fakat Danimarka'da bulunmakta olan Kürtlerden çok büyük bir çoğunluğu, şimdi hemen hemen Kürtçe konuşmayı unutmuş bulunan ve 1920-40 yılları arasında Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde mecburi iskana tabi tutulmuş bulunanlardan oluşmaktadır.

"Kürdistan'ın tarihi binlece yıl geriye gitmektedir. 1923 yılında Kürdistan; Türkiye, İran, Irak ve Suriye arasında dörde bölünmüştü" diyor Hüseyin Yıldırım. Bu tarihten sonraki 20 yıl Türkiye'deki Kürtlerin tarihi 29 defalık isyan ve bu isyanların Türk devleti tarafından acımasızca içlerinde katliam da olmak üzere çeşitli yöntemlerle yenilgiye uğratması tarihidir.

İşkence

Uzun süren çalışma ve hazırlıklardan sonra 27 Kasım 1978'de PKK kurulur ve askeri makamlar sıkıyönetim uygulayarak halkı hapsedip, binlerce Kürdü işkenceden geçirir. Fakat sıkıyönetim de Kürtlerin özgürlük savaşını durduramaz ve bundan dolayı da 12 Eylül 1980'de Türkiye'de bugün, ülkenin Kürt bögesinde bir savaşın taraflarından biri olan askeri yönetim iktidara gelir. Silahlı direniş mücadelesi Ağustos 1984'te 15-20 bin kişinin oturduğu Eruh ve Şemdinli'nin kısa bir süre işgal edilmesi ile başlar. ERNK temsilcilerine göre günümüzde Türk askeri güçlerinin 3/4'ü yani 500 bin asker Kürdistan'da konumlandırılmış olarak bulunmaktadır.

Bugün üç dağlık alan olan Gabbar, Meval ve Balkaya Dağları kurtarılmış vaziyettedir. Ve burada Türk askeri güçleri hareket edememektedir diyor ERNK Temsilcisi. Politiken'e bilgi veren başka kaynaklar, Cephenin dağlarda gizli kendi askeri akademiye sahip olduğunu belirttiler. Her iki temsilci de gerilla ordusunun sayısını vermek istemeyip, fakat Cephenin şu anda en düzensiz ve küçük eylemlilikten düzenli ve sistemli bir gerilla ordusu yaratma çalışmaları içerisinde bulunduğunu belirtiyorlar.

"Sık sık Türk devleti, bizim sivil halka yönelik terör estir-

Devamı 18. sayfada

● **Liberation, 15 Ocak 1988**

"Kürtler Daha Fazlasını İstiyorlar"

"Perşembe günü (14 Ocak) Kürdistan Komite, iki Kürt sürgünün İspanya'ya değil, Fransa'ya dönmesini istedi.

"Kürt miliyetçileri, 14 İranlı ile birlikte Gabon'a sürgün olarak gönderilmişlerdi. Anayasanın unuttuğu Libreville'deki (Gabon) 2 Kürdün Fransa'ya dönüşleri henüz programa alınmadı.

"İspanya devleti de, Fransız ve Gabon hükümetleri ile aralarında aldıkları karar uyarınca, sürgünleri topraklarına kabul etti.

"Çarşamba günü Fransa İçişleri Bakanının yaptığı bir açıklamada Mücahidler örgütüyle bir antlaşmanın sözkonusu olduğunu belirtti."

● **Göteburg Posten, 13 Ocak**

İsveç basını, 13 Ocak ERNK Stockholm toplantısında Hüseyin Yıldırım'ın açıklamalarına geniş yer verdi.

"Kürt Hukukçusunun Çağrısı: Palme'nin Katilini SÄPO'nun İçinde Ara

"Stockholm (TT): Palme'nin katilini yakalamak için ciddi izler SÄPO'nun içinde aranmalıdır. Bu iddianın sahibi, Kürt hukukçu Hüseyin Yıldırım.

"Bizler, polisin üzerindeki terörist damgasını rahatça hayata geçirmesi ve aynı zamanda cinayet etrafındaki gerçek güçleri karanlığa gömmek için suçlandık diyor Yıldırım ve Palme cinayetinin PKK'ye karşı bir komplo olduğunu da söyledi:

"Ağustos 1985'ten itibaren Svenskadag Bladet, SÄPO'dan aldığı bilgiler doğrultusunda, PKK'nin Palmeye karşı bir saldırı düzenleyeceğine dair haberler yayınlamıştı... Şimdi bu bilgiler araştırılmalıdır. Neden şüpheler bize yöneltildi?

"Bunlara bağlı olarak SÄPO tarafından ifadem alındığında, Palme'ye karşı birçok konuşma ve yaklaşıma tanık oldum. İfademi alan polis yetkililerinden biri, Palme hakkında oldukça aşağılayıcı konuşmalarda bulundu. Bu tür konuşma ve yaklaşımları hükümet yetkililerine de açıkladım. İfademi alan polis yetkilisi çok acemice girişimlerde bulunarak kendisini de bu aşağılayıcı konuşmalara ve yaklaşımlara ortak etmek istedi.

"Komplo

"Cinyetin hemen ardından biz, cinayetin CIA-SÄPO ve MİT tarafından gerçekleştirilen bir komplo olduğunu belirtmiştik. Daha sonraki gelişmeler bu iddiayı doğrulamıştır.

"Özür Dileme

"PKK'nin cinayeti işlediğine ilişkin iddialar, bugün bu iddiaları ortaya atanlar için büyük ve acı bir yenilgi olmuştur. Bu nedenle, hükümet, polisin haksız davranış ve baskılarına maruz kalanlardan özür dilemelidir. Ama tam tersine büyük çabalar harcanarak yüzkarası durumuna gelen Hans Holmer kurtarılmak istenmektedir' dedi Yıldırım.

"Buna karşın Yıldırım, İsveç'ten Kürtlere ve bağımsız bir Kürdistan mücadelesine gösterilecek olumlu bir yaklaşım konusunda umutlu.

"Yıldırım, tüm beklentilerinin sempati ve dayanışma olduğunu da sözlerine ekledi."

● **Aktuelt, 6 Ocak 1988**

"Danimarka Sosyal Demokrat gazeteci, İsveç hükümetinin Kürt yurtseverlere yönelik ırkçı uygulamalarını eleştirdi.

"Stockholm (RB): 4 yıldır belediye sınırları dışına çıkmama cezasına çarptırılmış bulunan terörist damgalı 8 Kürt, kendilerine yöneltilen suçlamaların bir mahkemede görüşülmesini talep etiler ve bu talep şimdi tek tek kişiler ve örgütler tarafından destek görüyor.

Bu, adı geçen Kürtlerden hiçbirisi, güvenlik polisinin özel izni olmadan belediye sınırlarını terk etmemekte ve haftada üç gün imza vermektedirler. Bu şartları yerine getirmeyen bazı Kürtler, hapis cezalarına çarptırılmışlardır.

Hükümet yetkililerine yakın bir kaynak, Kürtlerin bu şekilde cezalandırılmaları sebebinin, bu Kürtlerin potansiyel terörist olarak nitelendirilmeleri ve PKK ile ilişkilerinin varlığından şüphe edilmesidir.

Kürtlerin davasının bir mahkemede ele alınması yönünde şimdilik herhangi bir plan mevcut değildir.

Adı geçen 8 Kürt, 1984 yılında PKK'den ayrılan eski bir üyenin öldürülmesi olayına iştirak etmekle suçlanıyorlar. Bu eylemi yapan kişi aklanmış, savcılık ise 8 Kürdün tutuklanması için yeterli kanıt bulamamış ve daha sonra bu Kürtler, Palme cinayeti ile ilgili olarak tekrar soruşturmaya tabi tutuldular.

Sosyal-demokrat hükümet, adı geçen bu kişilerin sınır dışı edilme durumunda, Türkiye'de ağır cezalara çarptırılabilecekleri düşüncesi ile, adı geçen Kürtlerden, polise imza verme ve ikameti belediye sınırları içerisinde hareket etme zorunluluğu gibi sınırlamalar içerisinde İsveç'te kalmalarına izin verdi.

Sosyal-demokrat parlamento üyesi ve avukat Hans Gören Franck, kısa bir süre önce yazdığı bir makalede, İsveç'teki Kürtlerin durumuna ilişkin uygulamaları eleştirdi. Franck'a göre, İsveç Terörist Yasasının, hukuk emniyetinin gereklerine uymadığını ve İsveç'e, uluslararası alanda kötü bir şöhret verdiğini belirtti."

● **De Telegraaf, 7 Ocak 1988**
Hollanda'nın tirajı en büyük günlük gazetesi

"Kürtler kendi vatanları için halen mücadele ediyorlar"

Muhabir Louis Korthout

"Amsterdam: Çok sayıda Kürt, Kürdistan İşçi Partisini destekliyor. Kürtler 'PKK, hata yapıyorsa bile, biz halkarımızı ancak savaşarak alabiliriz, konuşarak değil' Bu Partinin lideri Abdullah Öcalan'dır.

"Öldürme

"PKK, amacına ulaşmak için zor kulanmayı reddetmiyor. Geçen yıl Milan'da 26, Pınarcık'ta 30'a yakın köylüyü öldürdü. Bunların Türk devleti ile işbirliği yaptığını açıkladı.

"PKK'nin amacı bağımsız bir devlet kurmaktır. Türkiye'nin doğusunda 5 milyon Kürt yaşamaktadır. Bunun yansıra İran, Irak ve Suriye'de de bulunuyorlar.

"Batı Almanya'da çok sayıda Kürt var. Bu Kürtler, Batı ülkelerinin özellikle de Batı Almanya'nın Türkiye'ye yardım etmesine tepki duyuyorlar.

"Kürtlerin dilleri olan Kürtçeyi konuşmaları, tutuklanmaları için yetiyor. Türkiye'nin demokrasiye dönüş iddiaları, Kürdistan'ın özel vali tarafında yönetilmesiyle çelişiyor.

"Palme

"Yetkililer, Kürtlerin Olof Palme olayına karıştıklarını reddediyorlar. Aynı red Paris'te öldürülen Alman diplomat ve uçak kazası için de geçerlidir. Hollanda'da yaklaşık 10.000 Türkiyeli Kürt bulunuyor. Bunların çoğunluğu göçmen işçi. Ayrıca 700 Kürt ilticacısı var. İranlı ve Iraklı Kürt ilticacıların sayısı ise 150 kadar. Aralarında en zayıf ilişki bulunan bu gruptur.

"Geçen yıl Kürtlerin, 'Amnesty International, Batı Alman Konsolosluk bunası işgali, Amsterterdam ve Deventer'deki gösterileri" Hollanda'da kendilerinden bahsettirdi."

HALKIMIZIN SESİ BERXWEDAN'A

Benim, 1978 tarihinde DDKD denilen veya bugün Peşeng olarak bilinen örgütle ilişkilerim oldu. Uzun bir dönem bu örgüt saflarında faaliyet yürüttüm ve bu örgütün yanında PKK'li arkadaşlara karşı mücadele verdim. PKK'li arkadaşlar benimle epey uğraştılar, ama anti-PKK'cilik kafamıza öylesine yerleştirilmişti ki, ben de dahil birçoğumuz gerçekleri kabullenme karşısında direniyorduk. Bize şu öğretiliyordu: ''PKK maceracı bir örgüttür, PKK teröristtir'' vb. Biz bu teranelerle şartlandırılmıştık.

Ancak, bugün gerçekleri çok iyi görüyor ve anlıyoruz. Bugün kimlerin neler yaptıklarını, ne olduklarını, daha neler yapmaya çalıştıklarını; kimin halkın gerçek davasına sahip çıkıp çıkmadığını, amaç ve niyetlerinin ne olduğunu hem görüyor, hem de yaşamın kendisi kanıtlıyor. Kürdistan halkının davasına karşı, Peşeng'in ne yapmak istediğini, iplerinin kimlerin elinde olduğunu, biz bizzat kendimiz şahit olduk. Peşeng (DDKD) denilen örgüt ve Özgürlük Yolu, TKP'nin yani sosyal-şoven örgütlerin birer uşakları olduklarını gördük ve yaşadık. Halkımız da bunu gördü ve buna şahittir. Bunun örnekleri çok barizdir. Bunların, halkımızın öncü gücü olan ve bugün ulusal direniş mücadelesini en soylu tarzda yükselten PKK'ye nasıl saldırdıklarını, onlarca devrimcinin kanına hangi amaçlarla girdiklerini, şimdiki düşmanlıklarını, halkımız gördü, görüyoruz.

Yine, bugün uşakları oldukları TKP'nin, üstelik ''Türk halkının tek temsilci gücü'' olarak kendisini gören TKP'nin, sömürgeci Türk faşizmiyle nasıl birleştiğini veya devrim adına nasıl büyük bir ihanet ettiğini halkımız görmüştür. Bu açık ihanetin, sosyal-şoven ve Kürt küçük-burjuva uşaklarınca da desteklendiği halkımız tarafından bilinmektedir.

Yakın geçmişe kadar Peşeng saflarında bir yurtsever olarak çalışıyordum. Kendi aramızda PKK'nin verdiği ulusal direniş mücadelesini tartışıyorduk. Biz bir kısım arkadaş, PKK'nin verdiği gerilla savaşını haklı ve doğru bulurken, bir kısım ise bize karşı çıkarak gerilla savaşının yanlış olduğunu dayatıyordu. Bu konuda hep tartışma halindeydik. Bizim beyler, bize, ''Henüz savaşın zamanı gelmemiştir, gerilla savaşı yanlıştır, daha zaman vardır, aman sesinizi çıkarmayın, yine bir 12 Eylül mü istiyorsunuz'' vb. diyorlardı. Biz tartışmalarda doğruları dayatınca da, ''Durun, şimdi tartışmayalım, Türkiye'de demokrasi gelecek, o zaman konuşabiliriz'' diyorlardı. Bu uşakların dedikleri demokrasi SHP'nin iktidara geleceği beklentisiydi ve buna göre kendilerini hazırlamaktaydılar. Buna dayanarak Kutlu ve Sargın'ın ihanetine dört elle sarılmaktadırlar. Yani onların demokrasi dedikleri SHP, Ecevit, Kutlu ve Sargın'lardır. Zaten, bu uşak takımın, bu düşman güçlerden bağını hiçbir zaman koparmadıklarını şimdi daha rahatlıkla görebiliyoruz. Sonuç itibarıyla bunların demokrasiden anladıkları şey, açık ihanettir ve bunu açıkça yapmaktan çekinmemektedirler.

Ben, gerçekleri artık kavrayan biri olarak, önce o örgüt içinde bulunan arkadaşlarıma, daha sonra diğer örgüt saflarında bulunan dürüst insanlara seslenmek istiyorum:

Yurtsever Kürdistan halkı, Kürdistan halkının dürüst neferleri! Sizleri, hepinizi PKK saflarında mücadele etmeye davet ediyorum. Biz, bağımsızlık ve özgürlüğümüzü ancak PKK'nin koyduğu gerçekler altında görebiliriz. Tüm arkadaşlarımı bu doğru yola çağırıyorum. Gelin PKK'nin çatısı altında birleşelim, bir yumruk olalım; yumruğumuz tüm dünyayı sarsın ve Ortadoğu'da bir güneş doğsun. Bu görevimizi başardığımızda enternasyonalist görevlerimizi de yerine getirmiş oluruz. Tüm arkadaşları yeniden bu amaç için, PKK saflarında birleşmeye çağırıyorum.

Almanya'dan Gavan

''Yurtseverliğin Ölçüsü, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini Sonuna Kadar Desteklemektir''

Berxwedan: *Siz 15 Ağustos Atılımı'ndan sonra faşist Türk ordusunun Kürdistan'daki operasyonları sırasında Şırnak'ta askerdiniz. O dönemde ordunun içinde bulunduğu durumu izah edebilir misiniz?*

Mirza: Ordu içinde tam bir savaş havası hakimdi. Askerler arasında psikolojik olarak bir telaş, korku, panik, firar etmeler ve hatta intihara kadar varan olaylar yaşandı.

Berxwedan: *Operasyonlardaki görev dağılımında Kürt ve Türk asıllı askerler arasında ne gibi ayrımlar yapılıyordu?*

Mirza: Bugün Kürdistan koşullarına baktığımızda okuma-yazma oranının çok düşük olduğunu görürüz. Hatta, diyebilirim ki, bir lise mezunu bile Kürdistan'da aydın sınıfına giriyor. Ama bu, aydın veya okuma-yazması olmayan insanımızın olayları anlamadığı veya idrak edemediği anlamına gelmez. Ben de askerler arasında görev ayrımı yapılırken şunu gördüm: Örneğin, evlere silah arama ve baskı operasyonları yapılıyorsa biz Kürtleri bu tür operasyonlara götürmüyorlardı. Fakat, gece pusularına ve çatışmalara en ön saflarda sürüyor ve savaştırıyorlardı. Bunu anlamak için herhalde ne aydın ve ne de müneccim olmak gerekir. Biz Kürtler, bu tür olayları kendi aramızda devamlı konuşuyor ve değerlendiriyorduk.

Berxwedan: *O dönemde ne gibi olaylara tanık oldunuz? HRK savaşçılarıyla çatışmalara katıldınız mı?*

Mirza: Devamlı çatışmalar oluyordu. Geceleri pusulardan dışarı çıkamıyorduk. Ama ufak bir seste korkudan sağa-sola ateş ediyorduk. Askerin morali çok bozuktu. Daha doğrusu asker savaşmak istemiyordu. Ama bunun yanısıra, gönüllü gelen faşist zihniyetli askerler de yok değildi.

Bu konuda ilginç bir olay yaşandı, onu anlatmak isterim. Bir gün: ''Büyük bir terörist yakalandı. Şırnak bölge sorumlusuymuş, her şeyi itiraf ederek bölgedeki bütün barınakları söyleyecek'' dediler. Bunun ardından tüm tugay alarma geçirildi. Karadan büyük bir güç 3 helikopter desteğinde o bölgeye aktarıldı. HRK savaşçısı da helikopterle o bölgeye indirildi. Faşist komutanlar, ''PKK'nin bölgedeki gücüne büyük darbe vuracağız'' diye çok sevinçliydiler. Askerler hemen bölgede konumlandılar. Oldukça kayalık ve dağlık bir alandı. Partinin bölgedeki üslerini ve barınakları söyleyeceği belirtilen HRK savaşçısı da helikopterden indirilerek askerler refakatinde yürümeye başladı. Biraz yürüdükten sonra müsait bir ortamda HRK savaşçısı, yanındaki askeri iterek kendini kayalıklardan aşağıya attı. Bu, bir anlık bir olaydı. Zaten bölge dağlık ve kayalık olduğu için arkadaş kendisini düşmana teslim etmek yerine ölümü tercih etti. Daha sonra saatlerce aranmasına rağmen bulunamadı ve hiç bir izine rastlanamadı. Akşama doğru yakaladıkları HRK savaşçısını da ellerinden kaçırarak, eliboş ve büyük bir moral bozukluğuyla tugaya dönüldü.

O günü hiç unutamıyorum. Bu olay, biz Kürt askerlerde çok büyük bir sevinç yaratmıştı. Bu, her halimizden belliydi.

Berxwedan: *Bir yurtsever olarak Berxwedan okuyucularına söylemek istediğiniz bir şey var mı?*

Mirza: Şunu söylemek isterim: Bu aşamaya gelmiş ve alabildiğine netleşmiş olan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini desteklemek; yurtseverliğin tek ölçüsüdür. Kendine yurtseverim diyen herkes bu göreve sahip çıkmalıdır.

Norveç'ten bir yurtsever

Kürdistan Davasının Sahipleri ve Tüm Kürtler!

Binlerce yıllık derin örgütsüzlükten kurtulmaya çalıştığımız bugünlerde geçmişin o karanlık tarihini derinden kavrayarak, yüreğimiz pek ve beynimiz net olarak size sesleniyoruz.

Eğer tarihin bu sayfalarını onurlu ve görkemli bir sonla kapatmak istiyorsak, birliğimizi pekiştirmeli, örgütlenmeli ve bu davanın sahipleri olduğumuzu göstermeliyiz. Dava, bizim asıl davamız iken, bu davaya sadece dost kalmamalı veya bazı desteklerle kendimizi sınırlandırmamalıyız.

Bizi esas itibarıyla yılmaz ve tükenmez kılan düşmanımız faşist, insanlık düşmanı Türk devletinin barbar karakteridir. Çünkü, iyi ve güzel olana, yeniye dünyamızı renklendiren her şeye düşmandır.

Elbette, binlerce yıllık geçmişi hep dünya tarihçilerinin ve ünlü romancıların ilham kaynağı olan ülkemiz, bu asalakların elinden öyle kolay kolay kurtulamaz. Ancak, insan beyni ve yeteneğinin ulaşabildiği en üst düzeyi kendimizde somutlaştırıp toplumumuza egemen kılarak dünyayı bu ''fetih''çilerden kurtarabiliriz.

İşte, bizi yılmaz ve tükenmez kılan budur. İşte Hakiler'de açan, Mahsumlar'la doruklara ulaşan düşünce ve eylem birliğimizin anlamı budur. Bizce hiçbir Kürt ''ben yeteneklerimi bu yolda harcamam'' diyemez. Bunu diyen varsa, onda bahsedilen yeteneklerin zerresi bile yoktur. Düşmanımızı yenmenin temelinde de örgütlenme yatar. Eğer bugün, Norveç'in buzla kaplı bölgelerinden tutalım Avustralya ve Gabon'a kadar beyinler KÜRDİSTAN için çalışıyorsa, bunun nedeni önderlerimizin direnişlerinin yarattığı etkidir.

Bunu tüm topluma egemen kılmanın yegane yolu, başta kendimizden başlayarak eğitim grupları oluşturmak, örgütlenmek ve mücadelemize gereken her türlü desteği sunmaktır.

Biz eğitime kısmi olarak başlamamıza rağmen, normalin çok üstünde bir verim elde ettik.

O halde, bu önerimize kulak vermeli ve bahsedilen rolümüzü oynamalıyız. Şiarımız; yoğun bilinçlenme, örgütlenme ve düşmanın üstüne yürüme olmalıdır.

Götebourg'dan bir okuma grubu

HALKIN PROTOKOLÜ

Kendilerini halkın yegane doğru temsilcileri gören, sosyal demokrat halkçıların (SHP), son günlerde mecliste sergiledikleri muhalefet hiç de halka yakışmıyor. Ama kendi özlerini iyi sergiliyorlar. Muhalefet liderinin protokoldeki yeri, cumhurbaşkanı seçim değişikliği, erken belediye seçimleri, genelkurmay başkanlığına mı, milli savunma bakanlığına mı bağlanması tartışmalarından hangisi halkın sorunu acaba?

Avrupa'ya özendikleri kesin SHP'lilerin. Örneğin İspanya, cumhurbaşkanını ya da genelkurmay başkanını sivillerden seçmiştir. Ama halkın sorunları yine çözümsüzdür; %21 resmi işsizlik vardır. Ve ilk defa sosyal-demokrat ve komünist sendikalar birlikte Başbakan Gonzales hükümetine karşı kitle yürüyüşlerine geçiyorlar.

Geri kalmış ülkelere bir reçete olarak sunulan sosyal demokrasi-ler görülüyor ki sol gösterip sağ vuruyorlar. Bilhassa halkçı unsurlar kendilerini korusunlar. Ya da tercih ve tespitlerini —şimdi— daha iyi gözden geçirsinler. Halkın protokolünü halk-devrim güçleri hazırlıyor. Ve bu protokolde sosyal demokrasiye hiç yer verilmemelidir. Eğer SHP Lideri İnönü utanmadan ''TC'de artık (hiç) kimse demokrasinin olmadığını iddia edemez'' diyorsa; halkın da bu liderin ve bu adı geçen ''demokrasi''nin kendilerini ne derece temsil ettiğini görmesinin zamanıdır.

Hamburg/Fuat

DÖNDÜLER

Teslim olmak için burjuvaziye
Beyaz mendil sallayarak döndüler
Hep bağlı kaldılar ulu gaziye
Beyaz mendil sallayarak döndüler

Avrupa onlara öz vatan gibi
Birden uyandılar çok yatan gibi
Ordusu yenilmiş komutan gibi
Beyaz mendil sallayarak döndüler

Yetmişlik ihtiyar gençleşmek için
Kendine verdirdi yeni bir biçim
İkisi haykırdı yaşasın seçim
Beyaz mendil sallayarak döndüler

Yeter be Zamani yeter be sen de
Karışma beylere böyle bir günde
Elleri yukarda başları önde
Beyaz mendil sallayarak döndüler

Yeryüzüne indi iki astronot
Sanki insan değil görevli robot
Bunlar bir yerlerden aldılar komut
Beyaz mendil sallayarak döndüler

Askersel maskersel birkaç teori
İşte bu kafayla kalındı geri
Sözde proletaryanın önderleri
Beyaz mendil sallayarak döndüler

Birleştiler ayrılıktan dolayı
Özlediler uzak kalan sılayı
Ankara'da yapmak için balayı
Beyaz mendil sallayarak döndüler

ZAMANİ

İSVİÇRE MEKTUBU

İSVİÇRE, YOLCULUK NEREYE?

Bizler bu mektubumuzda, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin sesi BERXWEDAN aracılığıyla, tüm dünya kamuoyuna ve yurtsever halkımıza seslenmek, yakından tanık olduğumuz, yaşadığımız gerçekler ışığında; Kürdistan'da yükselen ulusal kurtuluş savaşımız karşısında, sömürgeci faşist TC'yi düştüğü bataktan kurtarmaya çalışırken, bataklığın iğrenç çamurlarını sağa-sola sıçratan birçok emperyalist güçten biri olan, İsviçre emperyalizminin bazı uygulamalarını, kısa da olsa, neden ve sonuçlarıyla dile getirmek istiyoruz.

İsviçre'nin TC ile olan ilişkileri hangi boyutlardadır? Oyundaki rolü nedir? Bu rolünü nasıl oynamaya çalışıyor? Giyindiği kostümler ve takındığı maskeler hangileridir? Kısaca bunları açmaya çalışalım...

''Sömürgeci TC'yi en çok silahlandıran güç kimdir?'' sorusu sorulduğunda, hemen verilecek cevap, ABD emperyalizmi olacaktır. Bu doğrudur, fakat eksiktir; çünkü istatistikler açıkça göstermektedir ki, sömürgeci faşist Türk ordusunu silahlandıran güçlerin en başında yer alan devletlerden birisi de İsviçre'dir. İsviçre'nin sadece 1986 yılı içerisinde TC'ye 111,6 milyon dolar tutarında savaş araç-gereçleri sattığı, resmi verilerde görülmektedir. Yine bu meblağın her geçen gün daha da arttığını hemen belirtmek gerekir. En son, TC'nin 20 milyar dolarlık savaş araç-gereçlerinin ihalesine katılan İsviçre'nin üç büyük silah tekeli (Oerlikon, Bührex Ltd. ve Contraves A.G.) temsilcileriyle, sömürgeci faşist rejimin temsilcilerinin pazarlıkları halen sürmektedir. (Konuya ilişkin, 24 Ocak 1988 tarihli Tercüman gazetesinin 7.sayfasına bakılabilir.)

Yine İsviçre devleti, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı son zamanlarda yoğunlaştırdığı komplo, provokasyon, baskı ve yıldırma çabalarına karşılık olarak da ödüllendirilmiştir.

''GAP'' projesi ve ''Atatürk Barajı'' ihalesinden büyük yatırım payları İsviçre tekellerine verilmiştir.

Türk burjuvazisi, Kürdistan ve Türkiye halklarının emeğinden çaldığı milyarlarca doları, İsviçre bankalarına yatırmakta ve bu ilişki, iki devlet hakim sınıflarının işbirliğinin önemli bir gerekçesi olmaktadır.

TC ile İsviçre arasındaki askeri, siyasi, ekonomik ilişkiler ürünü olarak İsviçre egemen sınıfları, Evren-Özal sömürgeci-faşist kliğine her türlü desteği vermekte. Biliniyor ki bu destek, doğrudan Kürdistan halkı ve öncü güçleri PKK ile ERNK'ye karşı geliştirilen yıkım savaşında kullanılmaktadır.

Biraz da bu ''marifetleri boyundan büyük'' devletin, özellikle 15 Ağustos şanlı atılımıyla atağa kalkan ulusal direniş savaşımız ve bunun bu alanlara yansıması karşısında uygulamalarına, sergilediği tavıra bakalım.

Ülkemiz Kürdistan'da ulusal kurtuluş savaşımız kızıştıkça, bilindiği gibi bunun sıcak etkisi, yurt dışındaki tüm Kürdistanlı emekçiler üzerinde olmakta ve onlarla ERNK'nin kutsal bayrağı altında yerlerini almaktadırlar. Yine bilindiği gibi, TC ve emperyalist devletlerin ortaklaşa planları ve uygulamaları sonucu; *''çalıştırırız, sömürürüz, asimile eder özünden boşaltır, sonuçta; her açıdan tüketiriz, bitiririz''* amacıyla, anavatan Kürdistan'dan yurtdışı alanlarına, binlerce insanımızı göçe tabi tuttukları tarafımızdan çok iyi bilinmektedir. İşte insanlarımızın adeta bir toz gibi serpiştirildikleri alanlardan birisi de İsviçre'dir. Bu alanda da gerek işçi, gerekse ilticacı vb. durumda olan binlerce Kürdistanlı bulunmaktadır. Tüm dünyadaki Kürdistanlıları etkileyen onurlu bağımsızlık ve özgürlük mücadelemizin bu alandaki Kürdistanlıları etkilemesi kaçınılmazdır.

Özellikle ulusal kurtuluşçu faaliyetlerin ilk adımlarının atıldığı günlerden itibaren, İsviçre emperyalizminin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı, karşı-devrimci saldırılara giriştiğini yakından biliyoruz. Ulusal kurtuluşçu çalışmalarımız genişledikçe, yoğunlaştıkça, bu saldırıların daha da yoğunlaşarak arttığını görüyoruz. Özellikle de 12 Eylül faşist rejiminin eli kanlı katillerinden biri olan, faşist general Haydar Saltık'a smokin giydirilerek, İsviçre'ye büyükelçi olarak atanmasından sonra, bu saldırı ve komploların çeşitlenerek arttığı çok açık bir gerçek.

TC, İsviçre yönetimi ile, TC'nin 'sol'dan uzantıları ve Kürt işbirlikçilerinin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin öncüleri PKK-ERNK'ye karşı sergiledikleri tüm oyunların ortak tek amacı var: Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine verilen desteği önlemek, PKK-ERNK'yi terörist bir hareket olarak göstermeye çalışarak, sömürgeci faşist TC'nin halkımız üzerinde uyguladığı faşist terör ve katliamları meşrulaştırmak... Bu güçlerin kısa geçmiş tarihteki pratiklerine ve günümüzdeki uygulamalarına kısaca bakacak olursak, bunu rahatlıkla görebiliriz... İşte canlı örnekleri:

25 Ağustos 1985: ''Partizan'' adı verilen ne idüğü belirsiz bir güruh eliyle düzenlenen Basel komplosu. Sonuç: 14 yurtseverin kanının akıtıldığı bu komplo, boşa çıkarılarak, oyunları bozulmuştur. Komplonun baş oyuncuları bilinmesine rağmen, elde silah yakalananlar dahil olmak üzere, tüm figüranlar, göstermelik bir mahkemeyle sözde ''yargılanmış'', ardından bir kapıdan içeri alınanlar, diğer kapıdan salıverilmişlerdir. Baş oyuncular ise adeta ödüllendirilmişlerdir... Bu komplo, öncümüz PKK'yi terörist ilan etme çabalarının ilk adımlarında birisiydi.

Yine, başta ''özel harp'' uzmanlarından olan Haydar Saltık olmak üzere, bir çok konsolosluk, elçilik görevlisinin başını çektiği, sivil faşist milis örgütlendirme çabaları sürdürülmektedir. Ve İsviçre devletinin bu çalışmaları el altından desteklediği bilinmeyen bir sır değil. Bunlar Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı düzenlenmek istenen komplo ve provokasyonların diğer önemli bir halkasını oluşturmakta.

Mayıs 1987'de, Lozan'daki bir mahkemede görülen dava vesilesiyle, 1985'te aynı şehirde meydana gelen bir öldürme olayı bahane edilerek, PKK-ERNK terörist ilan edilmeye kalkışılmış. Bunda başarılı olunamayınca, bu kez de, birkaç kişiliksiz uşağa düzmece ifadeler hazırlatılarak, gerekçesiz ve kanıtsız bir şekilde bazı yurtseverleri yargılamış ve ağır hapis cezalarına çarptırmıştır. Aynı biçimde onlarca yurtsever de sık sık İsviçre polisi tarafından iğrenç sorgulamalara tabi tutulmuş, onlarca polis operasyonu yapılmıştır. (Tüm operasyonlar tam bir fiyaskoyla sonuçlanmasına rağmen). Halen ders çıkarmayan İsviçre polisi, bu uygulamalarına bir yenisini daha eklemeye çalışarak, sebepsiz yere tutuklu tuttuğu bazı yurtseverleri, sömürgeci TC'ye teslim etmeye çalışmaktadır.

Yurtsever kitlemizin gözünü korkutmak için, gerekçesiz yere dernek ev aramalarına girişmek, bu aramalar sırasında TC'nin kontralarını aratmayacak biçimlerde, dernekleri ve evleri tahrip etmek, değerli eşyalara el koymak, vb. Bu uygulamalara en son 1987 Mayıs'ında tüm İsviçre çapında polisin yaptığı operasyonları örnek verebiliriz. Başta Zürih, Basel, Fribourg dernekleri olmak üzere, birçok yurtseverin evi de aynı biçimlerde tahrip edilmiş, birçok değerli eşyaya ve Zürih derneğinden alınan 2000 sfr. civarındaki bir paraya polis tarafından el konulmuştur.

Birçok yurtseveri sınırdışı etmekle tehditte bulunmak, (Fransa'nın Gabon'undan sonra, şimdi de İsviçre'nin Malta -Akdeniz'de bir ada ülke- sürgün planı ortaya çıkmaktadır) yurtseverlerin en doğal, yasal hakları, ev, iş, oturum vb. sınırlamak veya ortadan kaldırmaya çalışmak.

İnsanlarımıza -özellikle ilticacılara- adeta hayvan muamelesi yaparak, insanlarımızın onuruyla oynamak. Bu konuda, ''iltica kampı'' adı verilen, ''esir kamplarını'' andıran kamplarda yapılan insanlık dışı muamelelerini hiçbir kanun ve yasaya bağdaştırmak mümkün değildir.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin uluslararası kamuoyuyla bağını engellemeye çalışma. Örneğin, Birleşmiş Milletler vb. kuruluşlara yönelik çalışmaları engellemeye çalışma. Yine, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin dostları olan çeşitli İsviçreli veya yabancı güçleri, kuruluşları veya tek tek kişilerin çalışmalarını engelleyebilmek için el altından çeşitli faaliyetler yürütmek...

Bir diğer yöntem ise: Demokratik kitle eylemlerimizi, gerekçesiz bir biçimde yasaklamak veya engellemeye çalışmak... Örnekleri: En son 1987'deki 12 Eylül'ü protesto, yürüyüş ve mitinginin gerekçesiz bir biçimde engellenmesi. Yine 7 Kasım 1987 tarihinde Zürih'te, Alman devletinin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine yönelik uygulamalarını protesto amacıyla düzenlenen yürüyüşün son anda -yine gerekçesiz- engellenmesi; bunun karşında direnmeye kararlı Kürdistanlı yurtseverlerin üzerine kadın, çoluk-çocuk demeden, gaz bombalarıyla, coplarla, plastik mermilerle polisin azgınca saldırması. Bu saldırıda onlarca yurtsever yaralanmış, onlarcası da gözaltına alınmıştı.

İsviçre devletinin önemli hukuk dışı uygulamalarından birini de, ulusal kurtuluşçu saflarda yozluğu, lümpenliği çeşitli biçimlerde geliştirme çalışmasıdır. Bir yandan ulusal kurtuluşçu saflarda ortaya çıkabilecek zayıf unsurları çeşitli biçimlerde düşürüp, bu politikalarının birer aracı durumuna getirmeye çalışırken, diğer yandan da İsviçreli ve diğer yabancıları da bu sinsi politikalarında aktif bir biçimde kullanmaya çalışmaktadır.

Gelişen ulusal direniş savaşımızın bayrağı altında birleşen halkımızın bu birliğini parçalayıcı faaliyetleri geliştirmeye çalışmak, bir diğer karşı-devrimci faaliyet olarak sürdürülmeye çalışılmaktadır. Mezhepçiliği, bölgeciliği, vb. suni ayırımları körüklemek, yine İsviçre'de sayıları bir hayli kabarık olan Süryani, Asuri vb. azınlıkların ERNK'yi destekleme, ERNK'de örgütlenme çabalarını giderek yoğunlaştırdıklarını farkeden İsviçre güvenlik güçleri, ''Sizler hıristiyansınız, PKK-ERNK ile ne işiniz var? PKK-ERNK 'terörist' bir harekettir, PKK-ERNK'yi desteklemeyin, yoksa sizin de göz yaşınıza bakmam, sınırdışı ederim'' vb. tehditlerle, bu kardeşlerimizin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşına verdikleri desteği engellemeye çalışmaktadır.

Bilindiği gibi, İsviçre genelinde bir taraftan yabancı düşmanlığı burjuvazi tarafından bilinçli bir biçimde körüklenirken, diğer taraftan da TC-İsviçre işbirliği ile Kürdistan'dan kaçışı, yani göç olayı bilinçli, programlı bir biçimde sürdürülmektedirler.

İsviçre yönetimi bu sindirme faaliyetlerinde başarıya ulaşabildi mi? Kürdistanlı yurtseverleri, halkımızı ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin dostlarını yıldırabildiler mi? Tehditler, para cezaları, komplolar, provokasyonlar, her türlü karşı-devrimci uygulamalar halkımızın PKK-ERNK-ARGK etrafında kenetlenmesini engelleyebildi mi? Tüm bu sorulara cevap mı arıyorsunuz?

O halde polisin coplarla, gaz bombalarıyla, plastik mermilerle üzerine saldırdığı kadınlı, çoluk-çocuklu yurtseverlerin bir yandan yüzlerindeki, gözlerindeki kanları silerken, ağızları gazla dolu olduğu halde gür bir sesle haykırdıkları **''Bijî Serok APO!'', ''Kahrolsun teslimiyet, yaşasın direniş''** sloganlarına iyi kulak verin...

Cevabı, copların inip kalkmasına rağmen direnen ve sanki düğündeymiş gibi ''Stalin digot silah û silah'' diye halay çeken yurtseverlerin türkülerinden dinleyebilirsiniz.

En somut ve öz cevabı, bir işgal eyleminden ötürü para cezasına çarptırılan, ama bu parayı ödemeyen ve bundan dolayı cezaevinde yatan bir yurtseverin, İsviçre'nin Basel şehrindeki Chatemetli hapishanesinin 129 numaralı hücresinin duvarına yazdığı şu sözlerde okuyabiliriz:

''Giriş 16.4.1986
''Çıkış 19.4.1986.
''Ben, Bern'de parlamento binasını işgal ettiğim için para cezasına çarptırıldım. Para vermedim. Onun için beni üç gün içeri attılar. Mühim değil. Emperyalizme yenik düşmektense, yatarım. Sonra, emperyalizme verecek param da yoktur. Kendi halkım için ölüme gidenlere veririm. Kim gidiyor? PKK-ERNK-HRK gidiyor. Ölünceye kadar yardım ederim.''

— Kahrolsun teslimiyet, yaşasın direniş!
— Hiçbir saldırı, komplo ve provokasyon, Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini engelleyemez!
— Yaşasın şanlı önderlerimiz PKK-ERNK-ARGK!

26.01.1988
İsviçre ERNK Sempatizanları

Mehabad Özerk Kürt Cumhuriyeti'nin Kuruluşunun 42. Yıldönümü Üzerine

Baştarafı 1. sayfada

İran Şahlığı, aşiret reislerinin çoğunu, İran içlerine sürdü. Mecburi iskana tabi tuttu. Kürdistan'da Fars dilini zorunlu kılarak ve Kürt kültürüne dahi çeşitli kısıtlamalar getirerek, doğrudan ulusal asimilasyonu başlattı.

II. Emperyalist Paylaşım Savaşı başladığında, **Sovyetler Birliği Kızıl Ordusu**, 25 Ağustos 1945'te İran Azerbaycanı'na girdi ve Kürdistan sınırlarına kadar yayıldı. Amaç, Hitler ordularının Güneyden ve Kafkaslardan ve müttefiklerin muhtemel benzer saldırılarına karşı güvenlik çemberi oluşturmaktı. Böylece Sovyet Kızıl Ordusu, Kürt halkı ile doğrudan komşu olduğu gibi, sıkı bir ilişkiye girdi. Bu ilişki siyasal olduğu kadar ekonomik alana da yansıdı.

Merkezi yapısı zayıf Tahran ordularının Azerbaycan ve Doğu Kürdistan'daki varlığının sembolik düzeye inmesi, büyük bir boşluk ve özgürlük ortamı yarattı.

Sürgün edilen aşiret reisleri geri dönmüş, silahlanmaya başlamışlardı bile. Mustafa Barzani ve Şeyh Ahmet öncülüğündeki **2000** kadar silahlı savaş gücü olan Barzaniler de **1930-45** arasında İngiliz ve Irak ordularına karşı direnişleri ardından Güney Kürdistan'da tutunamamış, Doğu Kürdistan'a geçmişlerdi.

Mehabad Özerk Cumhuriyeti kuruluyor

Doğu Kürdistan tümüyle aşiretçi örgütlenme içindeydi. Bu nedenle her türlü siyasal örgütlenme ve harekete aşiret liderleri öncülük ediyordu. **16 Eylül 1942**'de çoğu Mehabadlı olan aşiretçi-aristokrat milliyetçi aydınlardan bir grup, **Komel** örgütünü kurdu. Komel, 1927'de kurulan **Hoybun** (Özbenlik) ve 1939'da Güney Kürdistan'da kurulan **Hevi** (Umut) örgütlerinden esinlenen, onlardan daha deneysiz, kültürel-siyasal özerkliği talep eden milliyetçi bir örgütlenme oldu. Nitekim Komel'in kuruluşunda Hevi örgütü kadroları yönlendirici oldular.

1943'te Sovyet Kızıl Ordusu'nun, faşist orduları geriletmesi ve Sovyet uzmanlarının Komel'le ilişkilerinin sıkılaşması hem Komel'in etkinliğini arttırdı, hem de Mehabad'ı bir siyasal merkez haline getirdi.

Komel, baştan beri tümüyle Sovyet Kızıl Ordusu'nun varlık ve desteğini gelişmesine ölçüt aldı. **1944 Ekim**'inde Mehabad'ın en etkili ailelerinden olan, yine şehrin en etkili kişisi **Kadı Muhammed**, örgütün başına getirildi. Komel'in etkinlik ve propagandası Doğu Kürdistan'a yayıldı. Aşiret egemenleri, otoritesini tanıdılar. Ancak siyasal otorite ile sınırlı kaldı. Aşiretlere nüfuz edemedi. Politik bir hareket olarak yükseldi ve pratiğin aciliyetinin ürünü olduğundan ideolojik, kitlesel, örgütsel, askeri güce dönüşemedi. Aşiretler üzerinde aşiret egemenleri ağırlıklarını tümüyle korudular.

Komel, verimli koşullara rağmen oldukça yavaş hareket etti. Ancak **Sovyet Azerbaycanı Başbakanı Bakırof**'un uyarısı ve destek vaadi üzerine Komel, **Kürdistan Demokrat Partisi**'ne dönüştürülebildi. 1945'te Komel yöneticileri ve aşiret liderlerinden bir grubun Bakü'yü ziyareti sırasında bu kararın alındığı toplantıda Bakırof, ***"Şimdilik özerklikle yetinilmesini, bağımsızlığın Irak Kürtlerini de kapsaması gerektiğini, Azerbaycan Özerk Cumhuriyeti içinde özerk bir Kürt yönetimiyle yetinmenin daha gerekli olduğunu da"*** vurguladı.

Komel, partiye dönüştü, ancak Azerbaycan sınırları içinde özerkliği reddetti. Bakırof, bu karara saygılı olduklarını açıklayarak destek vaad etti.

Kürt ve Azeri egemenleri arasındaki çelişki ve zaman zaman şiddetli çatışmalara neden olan husumet, İran sömürgeciliğine karşı birlik kurmalarını önledi. Bu zaaf, iki cumhuriyetin de yıkılmasını kolaylaştıracak nedenlerden biri olacaktır.

1945 Ekim'inde Mehabad'taki Sovyet Kültürel İlişkiler merkezinde toplanan Komel üyeleri, şehir eşrafı ve aşiret liderlerinden oluşan 60 kişilik grup Komel'in adını değiştirerek, **Kürdistan Demokrat Partisi**'ni kurdular. Başkanlığa Kadı Muhammed seçildi. Parti MK'nin diğer üyeleri de Mehabad'ın ileri gelenleri oldu. Parti, politik olarak tümüyle Sovyet desteğini temel aldı. Ayrıca 8 maddelik bir program kabul etti. Programın özü şöyleydi: ***"1) Kürdistan özerk bir yönetim olacak, 2) Resmi dil ve öğretim Kürtçe olacak, 3) Kürdistan'da kamu işlerini yürütmekle mesul seçimle gelen bir yasama meclisi kurulacak, 4) Bütün memurlar Kürt olacak, 5) Kürdistan'dan toplanan vergiler Kürdistan'da harcanacak, 6) Azınlıklara hakları verilecek, 7) Kürt kültürü geliştirilecek, 8) Halkın ekonomik durumu düzeltilecek."***

12 Aralık 1945'te 101 üyeden oluşan Azerbaycan ulusal meclisi toplanarak, Azerbaycan Özerk Cumhuriyeti'ni ilan etti. Azerbaycan'da sosyal yapı daha ileriydi. Burjuva düşüncesi ve komünistler yeni oluşumda etkindiler. Nitekim belli bir iç çatışma sonucu özerk cumhuriyet kuruldu.

Mehabad'da bu durum yoktu. Gelişmelerde uyum vardı. Ancak bu uyum ve sessizlik, Mehabad'ın zaafı olacaktır. KDP kurulmasına rağmen etken öge aşiret reisleri olacaktır. Kadı Muhammed, aşiret egemenlerine danışmadan karar alamayacak ve adım atamayacaktır. KDP, halkın dinamizmini harekete geçiremeyecektir. Halbuki 1943 Mayıs'ında Mehabad'taki son İran varlığı olan polis karakoluna halkın öfkeli saldırı, kitleye dayanmanın zorunluluğunu ortaya çıkarıyordu. Mehabad'ta oynanan ilk Kürt opereti **Niştiman**'da halk ulusal istemlerini açık dile getirmişti. Yine 17 Aralık 1945'te yapılan KDP mitingi ardından halk adliye sarayına sloganlarla yürüdü ve bayraklar astı.

Azerbaycan Özerk Cumhuriyeti'nin kuruluşu ardından **Mehabad Özerk Kürt Cumhuriyeti'nin kuruluşu 22 Ocak 1946**'da Kadı Muhammed tarafından Mehabad'ın **Çuwarçıra** (Dörtçıra) meydanında halka yapılan konuşmada ilan edildi.

Sovyetler, danışman düzeyinde Cumhuriyete destek oldular. Ayrıca bir matbaa, ekonomik yardım, silah ve donanım yardımı yaptılar. Silahlar içinde top ve tank yoktu. Mehabad'ın matbaasında çıkarılan ilk **Kürdistan** dergisi, öncelikle gençlik üzerinde etkin oldu. Yine kalabalık bir Kürt gençlik grubu Sovyetlere eğitime yollandı.

Oluşturulan Mehabad Bakanlar Kurulu, şehir egemenlerinden ve Kadı Muhammed'in yakın çevresinden oldular. Siyasal olarak Cumhuriyet ve bakanlar kurulu tanınmasına rağmen, toplumun pratik yönetim ve denetimi aşiret reislerinin elinde kaldı...

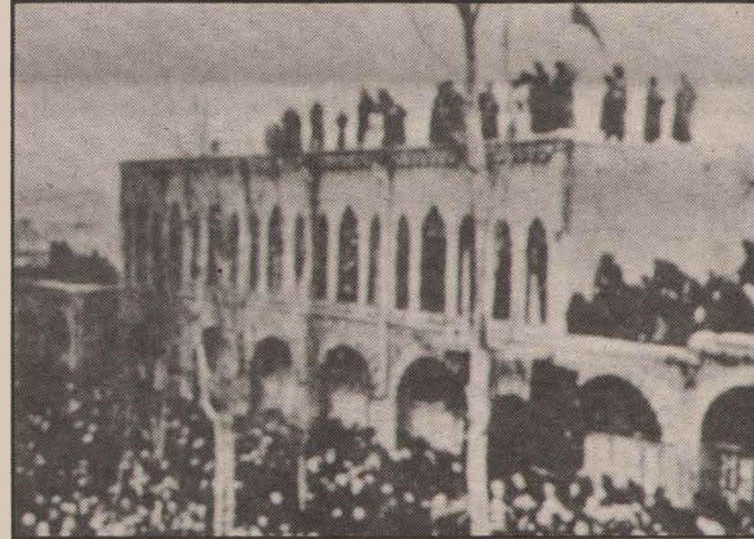
Bu arada Kürt-Azeri husumeti yer yer gelişmeye ve sınır çatışmalarına dönüşmeye başladı. Görüşmelerle çatışmaların önüne geçildi ve **23 Nisan 1946'da Kürt-Azeri Dostluk ve İşbirliği Antlaşması** imzalandı. Antlaşma karşılıklı önemli dayanışma kayıtlarını getirdiyse de güçlü bir ittifaka dönüşemedi.

Örgütlenemeyen Özerk Cumhuriyet yıkılışını hazırlıyor

Bir yerde iki özerk cumhuriyetin de varlığı dış faktöre bağlı kalmıştı. İran'daki Sovyet Ordusu kalıcı değildi. Nitekim BM'de **Gromiko**, yaptığı konuşmada en geç **2 Mart 1946'da Sovyet ordularının geri çekileceğini belirtiyordu.** Bu doğrultuda İran ve Sovyet heyetleri arasında görüşmeler oluyordu. Savaşın diğer galipleri olan ABD ve İngiltere, İran yönetimini kışkırtıyor ve destek veriyorlardı.

Tahribat geçirmemiş İran ordusu donanmış olarak daha Sovyet birlikleri çekilmeden Kürdistan ve Azerbaycan'a taciz seferlerine başlamıştı.

Bu durumda, Mehabad'a iki yol kalmıştı: Ya direnecek ya da teslim olacaktı. **Biliyoruz ki savaşta en kötü şey güç ne olursa olsun direnmeden teslim olmaktır.** Özerk Cumhuriyetin yöneticileri ikinci yolu seçtiler. Aşiretçi-feodal duygusallık, kararsızlık ve uzlaşma yolunu seçti. Kızıl Ordu'nun 9 Mayıs 1946'da tamamen geri çekilmesi, Özerk Cumhuriyetin bütün umutlarını kırmıştı.

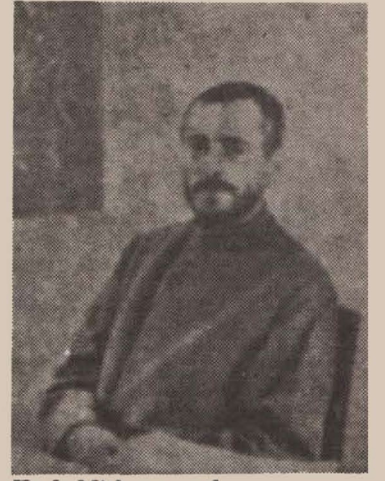
Ayaklanan halk adliye binasına bayrak çekiyor

Mehabad, kendini örgütlemede fazla ileri gidemedi. Barzanilerin etrafında bir ordu oluşturma denemesine girişti. Fazla başarılı olunamadı. Barzaniler hariç tutulursa, oluşturulan birlikler özerk ve aşiret reislerine bağlı kaldılar. Halbuki 1946 Mayıs'ında az çok örgütlü tutulan bu güç 13.000 civarındaydı. Mehabad, kültürel alanda bazı adımlar attı. Ancak hiçbir ekonomik adım atamadı. Böyle bir programı da olamadı. Aşiret egemenlerinin otorite ve çıkarına öncülük tanıdı. Örgütlenmesini yaygınlaştıramadı, topluma nüfuz edemedi. Ordusunu donatamadı. Tek kaynak olarak Sovyet Kızıl Ordusu'na bağlı kaldı...

Böylece Özerk Cumhuriyet varlık ve gelişimini tümüyle dış faktöre bağladı. Halbuki İngiliz ve ABD elçilikleri durumu gözlemliyor, Tahran hükümetinin iplerini ele alıyor ve Tahran yönetiminin merkezileşme planını destekliyorlardı.

28 Nisan 1946'da Özerk Azerbaycan Başbakanı Cafer Peşvari, Tahran'da İran hükümeti ile görüştü. Tahran hükümeti, Azerbaycanda ordu ve jandarma bulundurma koşullarını dayatıyordu. Peşvari, görüşmeleri keserek Tebriz'e döndü. Buna karşılık İran Başbakanı özerk cumhuriyetlerin güç durumda olduklarını görüyor, "kayıtsız şartsız teslimiyet" dayatıyordu. Diğer yandan Tahran'da komünist kıyımı başlamış, Azerbaycan ve Kürdistan'a ordu yollanmıştı.

13 Haziran 1946'da Azerbaycan Özerk Cumhuriyeti dar bir özerklik ve yöresel meclis hakkını alarak Tahran'ın egemenliğini kabul etti.

Kadı Muhammed

Kürt halkına bu dar özerklik de verilmedi. İran ordusu, Sakız'a kadar sokularak provokasyonlara başladı. 3 Mayıs 1946'da İran Genelkurmay Başkanı Tumgeneral Ramazan cepheye gitti. KDP yetkilileri iler görüştü. Ateşkes Antlaşması imzalandı. Bu anlaşma ile Sakız'a giden ulaşım yolunun denetimi İran ordusuna verildi. Savaşçılar ve halk direnmekten yana olduğu halde, KDP sürekli uzlaşma ve teslimiyet yolunu seçti.

Halbuki, haziran ayı içinde Sakız'a giden yola egemen **Mameşah Tepelerinde,** İran ordu birlikleri ile meydana gelen çatışmalarda Barzaniler üstünlük sağlamışlardı. Direnip ilerleme yerine KDP geri çekilmeyi dayatıyordu.

Bu arada KDP önderleri, Tahran'a kadar gidiyor (**1946 Ağustos**). İran hükümeti, **İngiliz ve ABD elçilikleri ile görüşüyor**, ancak elleri boş dönüyorlardı. Bu kararsızlık, İran uyruklu olmayan Barzanileri de aynı yola itecek, M. Barzani, Tahran'a gidecek, ancak onun da önüne zorunlu ikamet ve teslimiyet yolu konacaktır.

Uzlaşma yolunu arayan İran yönetimi değil, KDP yöneticileri olacaktır. Fransız yazarı L. Rambout'un yazdığı gibi *"Kürtleri* (Kürt egemenleri ve sınıf çıkarları kastediliyor, bn.), *Acemlere* (Farslara, bn.) *bağlayan o kadar çok etnik, dilsel ve duygusal bağlar vardır ki, onlar, İran hükümetine karşı sivri siyasal istemlerde bulunamazlar."* (Çağdaş Kürdistan Tarihi, Ronahi yayınları, s. 140)

Zayıf Özerk Cumhuriyetin sonu yaklaşınca iç bölünmelere de uğradı. Birtakım aşiret reisleri İran yönetimi ile uzlaşma arayarak durumu kurtarmaya çalıştılar. Aslında artık herkes başının çaresine bakıyordu. Örgütsüz halk aşiret yapısı içinde olduğundan aşiret reislerini izlemek durumundaydı.

Ağustos 1946'da Güney aşiretlerinden **Kaşkavi** ve **Bahtiyarlar,** merkezi hükümetin yanında yer alarak anti-komünist ayaklanmanın aracı oldular. Kuzey aşiretlerinden **Şikakiler** ve diğer bazıları da uzlaşma peşinde olunca, Mehabad'ın bu temel gücü de çözüldü.

Direnmesine rağmen 13 Aralık 1946'da Azerbaycan Özerk Cumhuriyeti çöktü. İran ordusu aynı gün Tebriz'e girdi.

11 Aralık'ta **Herki** ve **Şikakan** aşiret güçleri, İran hükü-

Devamı 19. sayfada

"Kurdistan Press"e Birkaç Söz

Baştarafı 1. sayfada

kalım. Ne diyor "Kurdistan Press";

"... Protokol elimine ulaşmış değil. Ancak PKK, YNK'nin öne sürdüğü üç koşulu kabul etmiştir. Buna göre PKK; 1- Bundan böyle örgütünden ayrılan muhaliflere ve diğer muhalif Kürt örgütlerine karşı yaptığı saldırılarını durduracak, 2- Sivil halka, kadın ve çocuklara yönelik eylemlere son verecek, 3- Kürdistan'da cephenin oluşturulmasına çalışacak.

"Ayrıca YNK, PKK'nin I-KSP ile görüşmesinde aracılık etmiş, TKSP'den bir yetkili heyet de YNK gözetiminde PKK ile görüşmek üzere Kürdistan'da bulunmaktadır.

"Temsilci (YNK temsilcisi kastediliyor - bn.) *ayrıca; YNK'nin PKK'ya diğer Kürt örgütlerinin Kürdistan'da PKK'nin geliştirdiği silahlı eylemlerin doğru ve haklı bir zeminde sürdüğünü kabul ettirmek ve Kürt örgütlerinin PKK'ya yönelttikleri eleştirileri durdurma sözünü verdiğini de belirtiyor.*

"PKK ise, son yıllarda sürdürdüğü saldırı ve cinayetler nedeniyle Kürt solundan bütünü ile tecrit olmuştu."

Bu kin kokan, Türk sömürgeciliğinin özel savaş kalemşörlerine taş çıkartan komplocu yalanlarla dolu yazının amacına bakmadan önce, önemli gördüğümüz birkaç noktayı hatırlatalım.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi nedir? Kimler bu cephede yer alabilir?

PKK, marksist-leninist ideolojiyi rehber alan, ulusal bağımsız, demokratik, birleşik Kürdistan ve sosyalizmi siyasal strateji olarak alan bir devrimci güçtür. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşı, cephesel bir savaştır. Bu savaşın ana yöntemi gerilladan ayaklanmalara kadar çeşitlilik ihtiva eden uzun süreli halk savaşı ve silahlı mücadeledir.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi, ulusal kurtuluşçu yurtsever güçlerin birliğidir. Bu güçler işçiler, köylüler, aydınlar ve geniş emekçi küçük-burjuva yığınlarıdır. Ulusal bağımsızlığı hedeflemeyen güçlerin ulusal kurtuluş cephesinde yeri yoktur. Otonomiyi hedefleyen işbirlikçi yozlaşmış küçük-burjuva, aşiret egemenleri ve dar uşak burjuva kesimlerin ulusal kurtuluş cephesinde yerleri olmadığı gibi, bunlar "milli" ya da "ulusal" güç statüsünde de değillerdir. Bu güçler, siyasal olarak da ne Ortadoğu ne de dünya sosyalist, ilerici cephesindedirler. Bunların politik bağlantılarına bakıldığında, binbir bağla emperyalist ve bölge sömürgeci güçlerine bağlı oldukları görülür.

Alalım, TKSP'yi: Önce Kemalizmin bürokratlarıydılar. Şimdi, Alman emperyalizminin bürokratlığını yapmaktalar. I-KDP; İran ve ABD bağımlılığı 1975'te onu siyasi iflasa götürdü.

YNK'yi ele alalım: Fransız ve İngiliz emperyalist çevrelerine bağımlılığı ve bu bağımlılığın halk saflarında yaptığı tahribat çok iyi biliniyor. Bunların gölgesindeki, diğerlerinin durumunu aktarmaya gerek bile yoktur.

PKK, bir cephesel hareket olarak gelişti. 1978-80 yıllarında yığınları ayağa kaldırdı. 15 Ağustos 1984 ulusal atılımını gerçekleştirdi. 1982'de Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi Program Taslağı'nı oluşturarak, direnmeden yana bütün güçlere yol gösterdi. Kendilerine "devrimci", "yurtsever", "sosyalist", "ulusal kurtuluşçu" diyen güçlerin, nasıl ulusal kurtuluş direnmesine ve PKK'ye düşman bir pratik sergiledikleri iyi biliniyor.

Kürdistan'da ciddi direnişçi bir halk potansiyelini denetimlerinde tutan otonom güçlerin (Güney Kürdistan'da) varlığı bir gerçek. PKK, bunlara da ulusal dayanışma ve ittifak çağrısı yapmıştır. En tutarsızlarla bile yürümesini bilmeyenler, ahlak politikacılardır. Ancak PKK, bu güçlere çağrı yaparken, bedavadan "ulusalcı" payesi vermedi. Biliniyor ki, 1983'te PKK, I-KDP ile taktik bir ittifak imzaladı. İttifakı bozan, I-KDP oldu. I-KDP'nin örgüt gerçeği, sınıf karakteri ve ittifak anlayışı, ulusal bağımsızlıkçı bir güçle yürümeye yetmedi. 15 Ağustos 1984'le I-KDP Türk devleti ile gizli görüşmelere ve PKK militanlarına karşı komplolara girişmeye başladı. Sahte gerekçeler göstererek ittifakı bozdu. Aynı yıllarda YNK'nin yaptığı ulusal tahribat bilinmektedir. Öyle ki, işi Saddam diktatörlüğü ile uzlaşmaya kadar vardırdı.

PKK, 1985'te ERNK'yi kurdu. ERNK, yurtsever yığınları kucakladı. 1987'deki soylu atılım ve gelişmeler bilinmektedir. Öyle ki, ERNK Kongresi'ni ve Ulusal Kongre'yi toplama aşamasına gelmiştir. ERNK, Kürdistan halkının tek meşru ulusal örgütü ve yasal temsilcisidir. İşçiler, köylüler, yurtsever tüm halkımız bu Cephe'de toplanmaktadır. Tüm onurlu ve ülkesinin kurtuluşunu isteyen güç ve kişilerin yeri ERNK'dir.

PKK, Ulusal Cephe'yi geliştirmedeki öncü misyonunun bilincindedir. Birlik, direniş ve bağımsızlıktan yana tüm güçlere çağrı yapmakta ve kendilerine güveniyorlarsa Ulusal Kongre platformuna davet etmektedir. PKK'nin birlik, dayanışma ve ittifak koşulları bellidir; sömürgeci ve emperyalist güçlere uşaklık yapmamak, direnişe düşmanlık ve ulusal saflarda tahribat yapmamak.

Ancak PKK, uşaklığı da meşru görmez. Cephe adına oluşturulan işbirlikçi birlikleri teşhir edecek ve üzerlerine gidecektir. PKK, savaşmak isteyen, ancak imkanı olmayanları omuzunda taşımaya, donatmaya da hazırdır. Yeter ki dürüst olunsun.

Ulusal Kurtuluş Cephesi, yurtseverlerin, kahramanların, kanın, fedakarlığın, acının, direnişin birliğidir; işbirlikçilerin, korkakların, sahtekarların bu Cephe'de yerleri olamaz.

Ulusalcı ve yurtsever kim?

Ulusal bağımsızlığı istemeyen, bunun için savaşmayan bir güç ya da kişi, yurtsever olabilir mi? "Milli"liğin tanımı vardır; bağımsızlıkçı demektir. Dünyanın neresinde otonomiyi strateji yapanlara, emperyalizme dayananlara, direnişe düşmanlık yapanlara ulusalcı denmektedir. "Kurdistan Press"in kartlaşmış kurtları arlanmıyorlar.

1982'de PKK, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi platformunu açıp, direniş hazırlıklarını yapınca; TKSP, Peşeng, KUK, Ala-Rızgari vd. de, "PKK bize yurtsever desin" dediler. Etiketle, kişi pehlivan olmaz. Pehlivanlık minderinde belli olur. Geçen beş yıl neyi gösterdir. Nerede o "yurtsever" Peşeng, KUK, Ala-Rızgari ve TKSP. Çoğunun adları bile unutuldu.

Ama PKK, onurlu bir mücadeleye damgasını vurdu. Bugün TC'yi bütün kurumlarıyla çıkmaza sokan, Kürdistan halkının sesini dünyaya duyuran PKK oldu.

"Kurdistan Press"e soruyoruz! Ulusal kurtuluşçu olmak ne demektir.?

Ulusal kurtuluşçu olmak, Mazlum DOĞAN'ın direnişçiliğinden ve onun yolundan geçer. Ulusal kurtuluşçu olmak, Hayri DURMUŞ'un Kürdistan'ın ve örgütünün onurunu koruma direnişini gerektirir. Ulusal kurtuluşçuluk, ulusal birlik için Mehmet KARASUNGUR gibi kanını feda etmeyi gerektirir. Ulusal kurtuluşçuluk, ulusal bağımsızlık için Mahsum KORKMAZ'ın narasını gerektirir. Ulusal kurtuluşçuluk, adı bile bilinmeyen yüzlerce şehit yurtsever kahramanın anısına bağlılığı gerektirir.

Ulusalcılık ve yurtseverlik payesi soyludur. Düşmana kin; onur, inanç ve direnişi gerektirir. Zindanlarda "İstiklal Marşı"nı en iyi okuma yarışına girenler, mahkemelerde örgüt olduğunu reddedenler, direnişleri kırmaya çalışanlar, TC ile otonominin antlaşması ile hapisten çıkanlar, TC'nin vizesiyle Buzdağı ülkesinde toplananlar, emperyalizmin kron, frank ve markları ile dergi çıkaranlar, emperyalist efendilerinin önünde göbek atanlar, otonominin sözcülüğünü yapanlar, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine düşmanlıkta MİT muhabirleri ile yarışanlar, sahtekar yalancılar yurtsever olamazlar.

Tecrit olan kim?

Tecrit ne demektir? Halkın çıkarından, halktan, devrimci, yurtsever güçlerden uzaklaşanlar tecriti yaşamaktadırlar. İftira ve yalanda ölçü tanımayanlara ne diyebiliriz ki.

PKK halktır; milyonları kucaklamıştır. PKK'nin gücü tümüyle Kürdistan halkından gelmektedir. PKK, zindandaki insanlığın onuru olan direnişçileri, dağlardaki ARGK ordusu, şehirlerdeki yığınları, Ortadoğu, Avrupa vd. alanlardaki örgütlü binlerce yurtsever kitlesiyle milyonlarla ölçülen bir ordudur. Sekiz yıldır kesilmeyen binlerle temsil edilen zindan direnişçilerinin, dört yıldır kesilmeyen silahlı mücadelenin, şehitler ordusunun, her an sokaklara dökülen binlerce emekçi işçi, genç, kadın militanın sahibi ve sözcüsüdür PKK.

Faşist Türk sömürgeciliği ordusu, basını, radyosu, sömürge valiliği, milis çeteleri, komploları, emperyalist destekçileri ve uşakları ile PKK'yi tecrit ediyor da, bir avuç işbirlikçi milliyetçi uşak mı tecrit edecek.

Dünya basını PKK'yi konuşuyor. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi TC'yi bütün kurumları ile sarsıyor. 1987 yılı boyunca, özellikle Avrupa'da denenen komplolar boşa çıkarıldı. Tecrit ve teşhir olan, TC ve ortakları oldular. Kürdistan halkı, PKK ve ERNK'de ifadesini bulan mücadelesi ile bağımsızlık sesini dünyaya duyurdu.

İşbirlikçi milliyetçilere düşen, de, bu kazanımlardan çalmak ve onları kemirmek oldu. Yine de varlıklarını koruyamadılar. Tümü bir araya gelse ne eder. Toplayalım: TKSP (Komkar) + Peşeng + KUK + KUK-SE + Ala Rızgari + Rızgari ("Kurdistan Press") = 0. Bunların gücünü PKK'nin gücüyle kıyaslama olanağı var mıdır.

Ruhlarını bile satmış, halkın arasına gelmeye bile yüz bulamayan, neredeyse Kürdistan'ın haritadaki yerini unutan utanmaz zavallılar. Cüceliğinize bakmadan devin boyunu ölçmeye kalkışıyorsunuz.

Rızgarici baylar, onursuz bir cezaevi pratiğinin sahibisiniz. Fiziki varlığınızı bile PKK zindan direnişçilerine bağlı. Bilinçsiz bir köylü yurtsever kadar onurunuzu koruyamadınız. I-KDP, TC vd.'lerinin sağladığı olanaklarla, başlıca işi PKK'ye saldırı olan müsvedde yayıncılığınızla boyunuzdan büyük işlere karışıyorsunuz.

İddianız, Don Kişotculuğu andırmaktadır. Sizi Kürdistan halkının sabrı ve yargısı ile karşı karşıya bırakıyoruz.

Kadın ve çocuklara saldıran kim?

Varlığını, Kürt halkını katliamlardan geçirme üzerine inşa eden Türk sömürgeciliği, silahlı Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile daha saldırgen ve katliamcı olmuştur. Vahşi Türk sömürgeciliği bir yandan devrimcileri ve yurtseverleri katlederken, diğer yandan, PKK'nin eylemlerini terörist, ve halka karşı eylemler olarak göstermektedir. TC radyo, TV, basın ve emperyalist destekçilerinin de olanaklarını kullanarak vargücüyle, PKK'yi töhmet altında bırakmak istiyor.

TC, bu amacı için örgütler de kurmuştur. "Anadolu Ajansı", "Anadolu Yazarlar Birliği", "Anadolu Kadınlar Birliği" vd. bunlardan bazılarıdır. Bunlar çok dilde "PKK'nin kadın ve çocukları öldürdüğünü" bağırmaktadırlar.

Yurtseverlik maskesi altında sinsi bir şekilde aynı suçlamaları dizen "Kurdistan Press"in, faşist Türk sömürgeciliğinin bu özel savaş örgütlerinden ne farkı kalıyor. Bizce "Kurdistan Press"in hainliği ve TC'ye hizmeti bunları da aşıyor.

"Kurdistan Press"in sayın yazarları; faşist rejiminin polislerinin, askerlerinin, binbaşılarının, milis-çete başlarının öldürülmesinden neden bu denli rahatsız oluyor?

TC'nin köy yakmalarına, işkencelerine, bunca şehide ve anlamlarına hiç dokunmayan "Kurdistan Press", TC'yle zimni bağlarını koymuyor mu?

"Kurdistan Press", aynı sayfalarda kendisini yalanlıyor. **Kıbrıs Parlamento Başkanı ve 1988 seçimlerinde Cumhurbaşkanı adayı, EDEK partisi başkanı Uasos Lissaridis,** ***"Varlığı inkar edilen Kürt halkının mücadelesi doğru bir mücadeledir... Elbette Türkiye nüfusunun %20'sinin*** (Kürt halkı kasdediliyor bn.) ***Türkiye ile silahlı ayaklanma halinde bulunması olayını değerlendirmemiz gerekmektedir."*** ("Kurdistan Press", No:29, S. 5)

Peki, Lissaridis'in kastettiği PKK ve PKK önderlikli mücadele değil midir? Şapka düşmüş, kel görünmüştür; bu satırları okuyan herkes, "Kurdistan Press" yazarlarında haya kalmadığını anlayacaktır.

Hayali ittifak senaryosunun hayali "temsilcisinin" sözleri: "Kurdistan Press", bir yandan eline protokolü geçmemiş bir görüşme ve antlaşmadan bahsetmektedir, diğer yandan yalanlarını inandırıcı kılmak için kimliği ve varlığı meçhul YNK sözcüsünün açıklamalarıymış gibi Ali-Cengiz oyunlarına başvurmaktadır.

"Kurdistan Press", YNK ile, bir numara çeviriyorsa, onu biz bilemeyiz. Ama kendi örgüt bağımsızlığı olan örgüt içi sorunlarını başka örgütlerle görüşmede pazarlık konusu yapmak, ancak Rızgari gibi hiçbir kutsal değer tanımayan, kendilerini satan uşaklara nasip olabilir. Senaryonun I-KDP kaynaklı olduğu ve emirlerin buradan geldiği niçin gizleniyor? İşin içine, ukalaca, bir de TKSP'li uşaklarla görüşme sahneleri konuyor. Okuyan da, Güney Kürdistan'ı ve otonomicilerin karargahını bir şey sanacak...

"Kurdistan Press", tehlikeli bir oyunun peşinde

"Hayatımızda bilerek yapılmış tek bir yalnış, inanmadığımız halde savunduğumuz tek bir tez yoktur; hesabını veremeyeceğimiz tek bir eylemin sahibi değiliz" (25.12.1987, S. 2) diyorlar pişkin yazarlarımız.

Biz de oyunu amaçlı ve bilinçli oynadığınıza inanıyoruz. Ama hesap vermeye gelince, altından kalkacağınızı sanmıyoruz. Çünkü yazdıklarınız ve yaptıklarınızla kendinizi halka yargılatıyorsunuz.

Yazılanlar ve yapılanlar sadece yalan ve karalama değil, bunun da ötesinde, bir komplo girişimidir. Tıpkı TC gibi, siz de varlığınızı yalan ve komplolara bağlamışsınız.

Defalarca açıkladık, yine açıklıyoruz.

Rızgari, aristokrat-aydın karakterli bir gruptur. Sınıf yapısı gereği, sömürgeciliğe karşı direnişsiz, ve feodallere bağımlıdır. Aşiretçi feodal yapı 1920-40 arasında ezildi ve uşaklaştı. Kürdistan'da aşiretçi-feodal yapının egemenleri, yeni sosyal ayrışmalarla tamamen aşıldılar. Kalanlar da sömürgeciliğin her an kullandığı bir tehlikeli yapıya dönüştüler. İspatı, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı aşiret egemenlerinin hemen hemen tümüyle devletin yanında yer almalarıdır. Diğer bir örneği, T-KDP'nin MİT'in denetimine girmesi ve bunun sonucu olarak Dr. Şivan ve Sait Elçi'lerin öldürülmesidir.

Rızgari, sınıf temeli kaydıkça, diğer parçalardaki aynı temele ve politik sözcülerine dayanmaya çalıştı. Rızgari bünyesinde sınıfsal gelişme ve politik gelişmelerin yansısı olarak ayrışma oldu. YNK'ye mi, I-KDP'ye mi dayanılacak ayrılığı; Rızgari—Ala Rızgari bölünmesine yol açtı.

Rızgari'nin sömürgecilikle çelişkisi, Kürt feodalleri ve aşiret reislerinin çelişkisi kadar oldu. 12 Eylül 1980'le bu çelişki tamamen giderildi. Uyuma vardı.

Aristokrat, feodal milliyetçiliği teşhir eden diğer önemli gerçek PKK olduğuna göre, Rızga-

Devamı 19. sayfada

TÜRK SOLCULUĞUNUN ÇIKMAZININ TARİHSEL KÖKLERİ — III

KEMALİZM, TKP ve KÜRDİSTAN SORUNU

1914-18 emperyalist paylaşım savaşı sonunda yenilen Osmanlı İmparatorluğu, Mondros antlaşmasıyla (30 Ekim 1918) itilaf devletlerine teslim olur. Benzer teslimiyet antlaşmasını Versaille'de (28 Haziran 1919) Almanya imzalar. Ortadoğu ve Kürdistan da dahil, dünyanın çoğu alanını işgal eden savaş galibi emperyalist devletler Antep, Urfa, Çukurova, İzmir, Batı Anadolu, İstanbul ve Marmara'yı işgal ederler.

İtilaf devletlerinin bir amacı da, yeni doğan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ni kuşatmaktır. İstanbul'dan Karadeniz üzeri Wrangel vd. Çar generallerine yardım yollanmaktadır. Kafkaslar'da ise mandater karakterde bir federasyon oluşturmayı hedeflemektedirler. İtilaf devletlerinin himayesinde Yunan orduları Batı Anadolu'ya çıkar. Çukurova'da da 1915 katliamı kurbanlarından, kurtulan Ermeniler, askeri örgütlülük içinde geri dönerler.

İşgale karşı örgütlü bir halk direnişi gelişmez. Fakat büyük bir potansiyel oluşur. Antep, Urfa'daki çoğunluğu Kürt olan müfreze direnişleri ve Çukurova'da Ermeni müfrezelerine karşı gelişen direnişler hariç tutulursa, Türk halkı işgali sessiz karşılayacaktır. Batı Anadolu'da Yunan işgaline karşı, tabanları köylü olan, üste doğru etkinlikleri arttıkça toprak ağaları ve kompradorlarla bağı artan yarı eşkıya karakterli "Kuvay-i Seyyare" müfrezeleri vardır. Osmanlı subaylarının "Kuvay-i Milliye" birlikleri ise savaşmadıkları gibi, halktan destek de görmez. Kalan Osmanlı ordusu 20. Kolordu, Sovyet sınırında ve Kürdistan'da tutulmaktadır.

Rusya'da Bolşevik devrimi ve anti-emperyalist karakteri, ideolojik-politik muhtevası ile değilse bile, pratik olarak Anadolu üzerinde etkin olacaktır. Bu olumlu gelişme Türk aydınları ve burjuvazisini de etkileyecektir. Bolşevizm, dayanılacak bir destek olarak görülecektir. Özellikle Türk egemenlik sistemini yaşatma tarihi misyonunu hiç terketmeyen Türk aydınları, nasıl bir dönem Batı'yı dayanak gördüyseler, bu defa da Bolşevizmi kurtuluş umudu olarak göreceklerdir.

TKP'nin Kuruluşu

TKP'yi doğuran maddi koşullar çok güçlüydü. Tabanda güçlü ve radikal bir silahlı halk potansiyeli ve direnişi vardı. Kürt halkının silahlı ulusal potansiyeli, devrimci bir Türkiye halk kurtuluş mücadelesinin temel müttefiki olarak duruyordu. Bunlardan da öteye, Sovyet iktidarının güçlü desteği ve **3. Enternasyonal'in (Komintern)** örgütsel-politik yönlendiriciliği vardı.

TKP'nin ciddi doğuş zaafları da olacaktır. TKP, devrimci bir ideolojik-politik, örgütsel mücadele sürecinin ürünü değildi. Kendiliğindenci karakterde olsa bile, proletarya mücadelesinin içinden çıkmayacaktır. Türkiye'de ulusal devrimci burjuva hareketi ve örgütlenmesi olmadığından, onun yedeğinde emekçiler bir mücadele deneyinden geçmediler. TKP'yi oluşturanlar, çoğunlukla egemen sınıftan gelme aydınlardı. Bunların da yaydığı ideoloji, Jön-Türk ve İttihat-ı Terakki'nin sömürgeci devlet ideolojisiydi. Bu milliyetçi aydınlar, sınıf intiharına uğramadılar. Bolşevizmi bir dünya görüşü olarak, sınıfsal özü ile almadılar. Çaresizlikten Bolşevizme sarıldılar. Bolşevizm, onlar için Türk devletini yaşatacak bir silahtı. Bu nedenle TKP'de Türk solculuğu "sosyalist" dünya görüşüne vardığı halde, bu varış Türk şoven milliyetçiliğinin sosyalist ideolojisi ile maskelenmesi oldu.

TKP'nin kuruluşunda misyonu belirleyici olan Mustafa Suphi, egemen sınıfa mensup bir aydındır. Avrupa'da eğitim görürken bir dönem İttihat-ı Terakki hükümeti elçiliklerine bağlı çalışacak, emperyalist işgal sözkonusu olduğunda "Türklerin Hakkını Koruma Cemiyeti" vb. milliyetçi örgütlenmelerde çalışacaktır. Mustafa Suphi, aynı zamanda İttihat-ı Terakki hükümeti ile çelişki içinde olacaktır.

Bolşevizm'in çekiciliği ve çaresizlik iki günde Türk aydınını "sosyalist" (!) yapmaktadır. Meşhur dönek Vedat Nedim Tör, "Yıllar Böyle Geçti" adlı anı derlemesinde, "Berlin'de diğer Türk milliyetçi aydınları ile beraber 'Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Partisi'ni kurup, 'Kurtuluş' adlı bir dergi yayınladıklarını" yazar.

TKP'nin kurulmasının diğer bir kadrosal kaynağı, 1914-17 Osmanlı-Rus savaşında esir düşüp Bolşeviklerce eğitilen Türk esirleridir. Bunların içinde subaylar da vardır.

TKP'nin kuruluşunda Lenin'in önderliğindeki Komintern'in yönlendirici rolü önemlidir. Komintern, sömürge halkların mücadelelerinin gelişmesi için devrimci öncülerin örgütlenmesine doğrudan öncülük etmekte ve genç Sovyet Cumhuriyeti her desteği vermektedir. Özellikle Sovyetler Birliği'ni kuşatmaya almaya çalışan emperyalist devletlerin bu planlarının bozulması ve müslüman halkların -bilhassa Türkiye'nin- anti-emperyalist ulusal kurtuluş mücadelelerine çekilmesi, sosyalist cumhuriyetin (işçi-köylü devletinin) yaşatılması için hayati önemdeydi.

TKP, 1920 sonbaharında Bakü'de (Azerbaycan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti) birinci kuruluş toplantısını gerçekleştirir. Aynı tarihlerde Bakü'de **"Doğu Halkları Kurultayı"** toplanır. Kurultay, milli burjuvazinin **öncülük koşullarının olduğu sömürge ülkelerde**, komünistlerin onlarla ittifak yapmasını öngörür. Ancak bu ittifakta komünistlerin örgütsel bağımsızlıklarını, ajitasyon-propaganda ve örgütlenme serbestliklerini yitirmemeleri gerektiği kaydını da getirir. Bakü Doğu Halkları Kurultayı'nın dönemsel etkisi büyük olur.

15 yoldaşıyla beraber kemalist çetelerce katledilen TKP kurucusu ve lideri

TKP'nin kuruluş toplantısına katılan, partinin ideolojik beyni olan ve TKP'lilerce "Türkiye'nin Lenin'i" olarak adlandırılan Şevket Süreyya Aydemir, döneklik tarihini yazdığı "Suyu Arayan Adam" adlı kitabında TKP'nin kuruluşunu ve kendi durumunu şöyle açıklamaktadır: "Kongre'dekilerin çoğu Türk-Rus savaşında esir düşüp eğitilen, fakat komünist ülküden çok, vatan özlemi çeken 'yurtseverler'di. Bu salona bir uyurgezer adam olarak girmiştim, ama artık ben de bir ihtilalciydim".

TKP'nin Kemalist Burjuvaziyi "Milli" Görme Yanılgısı

Ulusal burjuvazi, anti-emperyalist, halkçı (demokratik) ve ulusal bir programa (sömürgeci olmayan) sahip, sosyalizmle dostluk ilkelerini benimseyen burjuvazidir. Türk burjuva tarihi yapısal olarak bu tanıma elvermediği gibi, kemalist burjuvazi bu tanıma çok yabancıdır.

M. Suphi, kemalist burjuvazi ile ittifak yapma kararındadır. 15 Haziran 1920'de bu kararını M. Kemal'e bildirir. M. Kemal 13 Eylül 1920 tarihli cevap mektubunda şunları yazar: *"Amaç ve ilke yönünden bizimle tamamen birlik olan Türkiye İştirakiyun Teşkilatı'ndan maddi ve manevi yönden hakkıyla yararlanabilmemiz için teşkilatınızın sadece Büyük Millet Meclici Başkanlığı ile irtibat kurma ve muhafaza eylemesi gerekir... Tam yetkiye sahip bir temsilci göndermenizi rica eder ve bu vesile ile samimi hürmet ve selamlarımı sunarım.* (Yalçın Küçük, Türkiye Üzerine Tezler, Cilt 2, S. 659/660)

M. Kemal, belli yönleriyle muhalif gördüğü Enver Paşa vasıtasıyla "Bakü - Doğu Halkları Kurultayı" kararlarını izlemektedir. Aynı şekilde Erzurum'da bulunan 20. Kolordu komutanı Kazım Karabekir, Sovyet temsilcilerle sürekli temastadır. Kemalistler, aynı dönemde Sovyetler'le anlaşmak ve yardım almak peşindedirler.

M. Kemal, M. Suphi'ye davetiye mektubu yollarken, Ali Fuad Cebesoy'a da (16 Eylül 1920) şunları yazacaktır: *"Kayıtsız şartsız Rus tabiyeti demek olan dahildeki komünizm teşkilatı amaç olarak tamamen bizim aleyhimizedir. Gizli komünizm teşkilatını her surette durdurmak ve uzaklaştırmak zorundayız"* (Rasih Nuri İleri, Atatürk ve Komünizm, S. 157)

M. Kemal'in izni ile kurulan Yeşilordu, ismen kurulur. Gerçekte ise, M. Kemal'in Çerkez Ethem ve diğer muhaliflerini, Kuvay-i Seyyare birliklerini tasfiye etme oyunudur. Ortaya Komünist Partisi sorunu çıktığına göre, M. Kemal, aceleci olacak, bu defa sadece ismi olan Yeşilordu'yu lağvederek, komünist partisini de hemen hemen aynı bileşimle yine isim olarak kuracaktır. M. Kemal, bu yeni oyunundaki amacını da açıklar: *"Parti resmen kurulup, faaliyetleri düzenlendiğinden ve eskiden kurulan Yeşilordu örgütü dahi partiye dönüştüğünden artık Bolşevizm, komünizm fikir ve ilkeleri üzerinde hiçbir dernek ya da kuruluşun fotoğrafı, kimliği ve yetki belgesi olmadan kim olursa olsun bir kişinin faaliyette bulunmasına izin verilmeyecektir."* (Doğan Avcıoğlu, Milli Kurtuluş Tarihi, Cilt 2, S. 289)

M. Kemal amacına ulaşır. Önce kurdurduğu Yeşilordu hakkında dava açar ve muhaliflerini "İstiklal Mahkemesi"nde yargılatır. Ağır cezalar verir. Mecliste oluşan "Halk Zümresi" grubunu dağıtır. Grubun liderlerinden Mebus Hacı Şükrü'yü, Topal Osman'a vurdurtur; ardından Topal Osman'ı da vurdurtur. Kendisiyle beraber "Komünist Partisi"ne kaydettiği Çerkez Ethem'i (Şubat 1921) Yunan güçlerine sığınmak zorunda bırakır.

Sıra TKP'ye gelmiştir. M. Suphi ve arkadaşları Bakü'den ayrılmadan önce Şerif Manatof'la görüşürler. Ş. Manatof, Ankara ve Eskişehir'de kalan Kuvay-i Seyyare, Yeşilordu ve Halk Zümresi ile ilgilenen, kemalistlerin uygulamalarına şahit olan ve kemalist hükümet tarafından istenmeyen adam ilan edilen Sovyet temsilcisidir. Manatof, M. Suphi'ye "Türk paşalarına güvenilmemesi gerektiğini" söyler.

M. Suphi, kemalistlere güvenir. Görüştüğü Kazım Karabekir tarafından Kars'tan Erzurum'a gönderilir. Burada örgütlendirilen gerici gruplar saldırtılır. Adım başı gruptan adam koparılır. Askeri kontrol altında kafile komplo alanı olan Trabzon'a getirilir. 28-29 Ocak 1921 gecesi kemalist Yahya Kahya çetesi tarafından denizde katledilirler.

Olayın gizli bir yanı yok. Türk burjuvazisi üstleniyor. Buna rağmen halen TKP, M. Kemal'in komployu düzenlediğini kabul etmemektedir. Böylece sınıf kavgasından ve halktan doğmayan TKP, daha halka ulaşmadan öldürücü darbe alacaktır.

Genişçe değinmek zorunda kaldığımız olaydan alınacak en önemli sonuç, TKP'nin daha doğuşu ile Kemalizm hakkında yaptığı milliyetçi değerlendirmedir. Komplocu ve halk düşmanı Kemalizme "milli" sıfatı verme yanılgısı bu komplo örneğinden sonra düzeltilebilseydi, çok açık olarak Türkiye sol'unun bundan sonraki tarihi çok daha farklı olabilirdi. Ama TKP bunu yapmadı. Sosyalizm kisvesi altında kemalist milliyetçiliği ilke durumuna getirdi. Bu nedenle daha başından beri TKP, Kemalizmin sol partisi oldu; komplodan çok geçmeden, TKP, Kemalizmin yasal TKP'sinin fonksiyonunu üstlenecektir.

Kemalizm, Komprador Burjuvazi ve Toprak Ağalarının Anti-Sosyalist, Anti-Halkçı, Sömürgeci Diktatörlüğüdür

M. Kemal, Anadolu'ya geçmeden itilaf devletlerinin gölgesindeki İstanbul hükümetinde bakan olmak ister. Türk paşalarının programı, Ermeni ve Rum burjuvalarına göre emperyalist devletler nezdinde öncülüğü ele geçirmektir. Varolan Osmanlı ordusu (20. Kolordu) Sovyet ve Ermenistan sınırındadır. Direnişi Kuvay-i Seyyare ve halk sürdürmektedir. Emperyalist devletler direnişin gelişmesinden ürkmekte ve bunun Bolşevizme kayacağından korkmaktadırlar.

M. Kemal, İngiliz ordu komutanlarının onayı ile İstanbul hükümetinin yetkili müfettişi olarak Anadolu'ya yollanacaktır. Görevi, Anadolu halk hareketini tasfiye etmek ve sosyalizmin Anadolu'ya yayılmasını önlemektir. Bir önceki bölümde gördüğümüz gibi, Kemalist burjuvazi bu rolünü yerine getirir. Daha 1919'da Amasya Tamimi ile sömürgeci "Misak-ı Milli" programı kabul edilir ve Osmanlı İmparatorluğunun 1918 sınırları hedeflenir.

Ulusal bir programı olmayan Kemalizmin anti-emperyalist programı da yoktur. Kemalizmin, emperyalizmle (daha doğrusu İngiliz emperyalizmi ile) çelişkisi, paylaşım üzerine olacaktır. Paylaşım üzerinde aralarında anlaşmazlığı olan savaşın galibi emperyalist devletlerin Sovyetler

Birliği'ne yönelik komploları boşa çıktıkça, kemalist yönetimi daha fazla tanıdılar. 1920'de İstanbul hükümeti yerine onu tercih ettiler. 1921 başlarındaki Londra Konferansına kemalist hükümet temsilcilerini çağırdılar. Kemalist heyetin temsilcisi Rıza Nur, konferansta emperyalist ülke temsilcilerine, "Türklerin denetiminde anti-sovyetik bir Kafkas federasyonu, ve bekçilik" önerecektir.

Erzurum ve Sivas kongrelerinde ulusal bağımsızlık kararı, hele anti-emperyalist ilke hiç yoktur. ABD'nin denetiminde mandater bir yönetim olma eğilimi ağır basar ve bu karar ABD hükümetine bildirilir. Kemalistlerin bütün amacı, Rum ve Ermeni burjuvazisine göre üstünlük elde etmektir. Sadece kemalistlerin bu kongreleri değil, Balıkesir ve Alaşehir kongreleri de işgal ordu komutanlarının nezaretinde yapılır.

Kemalist ordunun emperyalist işgal orduları ile tek bir savaş ve çatışması yoktur. Diğer yandan, 140.000 kadar olan işgal ordularının içinde en büyük oranı Yunan ordusu 50.000 kişi teşkil etmektedir. Yunan işgal ordusunu sadece İngilizler (özellikle de Loyd George) desteklemektedir. Italyanların Ege adalarında gözü olduğundan Türk-Yunan savaşında kemalistleri desteklerler. Fransızlar 1921 Ankara Antlaşması ile kemalistlerle anlaşırlar. Silahlarını da onlara bırakırlar. Fransızlar ve İtalyanlar ordularını Çanakkale'den çekerler. İngiliz desteğinden mahrum kalan Yunan ordusu yenilir. Ekim 1922 Mudanya Antlaşması ile kemalistler, emperyalist ordularla savaşmadan uzlaşırlar. Bu uzlaşma 1923'te Lozan'da parafe edilir. Emperyalistler, Osmanlı İmparatorluğu üzerindeki ayrıcalıklarını sürdürürler.

Emperyalist ordularla tek bir savaşı olmayan kemalist ordu, Yunan, Ermeni, Kürt ve Türk halkına karşı savaşacaktır. 1923'e gelindiğinde Anadolu'daki 1,5 milyon Yunanlı'dan ancak 150.000 kişi kalmıştır. Kemalist ordu 1920 yılının Eylül-Ekim aylarında Kars ve çevresinde Ermeni katliamı gerçekleştirir. M. Kemal katliam ordusu komutanı Kazım Karabekir'e yolladığı emirde şöyle der: *"Ermenistan'ı siyasetten ve maddetten ortadan kaldırmak zorunludur."* (İzzet Öztoprak, Kurtuluş Savaşında Türk Basını, S. 219) Katliamın ilerlemesini Sovyet Kızılordusu önler.

Kemalizmin Sovyet dostluğu da doğru değildir. Hele, tarihe atıf yaparak "Lenin-M. Kemal" dostluğundan bahsetmek korkunç bir şoven demagoji ve alçakça bir iftiradır.

Kemalizm, sosyalizmin Anadolu'ya yayılmasını önleme hareketidir. Kemalizmin bunu nasıl yaptığının pratiğini M. Kemal'in sözleri ve komplo pratiği ile gördük. Sovyetler, emperyalist kuşatmayı kırmak için kemalistlere yardım etmek zorunda kalmıştır. Kemalizm, Sovyetlerin zorluğunu çok iyi görmüş ve çok iyi değerlendirmiştir. Sovyetlerle en yakın göründüğü bir dönemde M. Suphi ve arkadaşlarını katletmiştir. Lenin, daha 1921'de kemalistlerin "kendilerini emperyalistlere satma hazırlığı içinde olduklarını" söylemiştir. Stalin de aynı dönemde, "kemalistlerin sağa dönüş yaptıklarını ve itilaf devletleri ile uzlaşma peşinde olduklarını" yazar. (Türkiye Üzerine, 'Kafkasya'da Durum' makalesi)

Kemalist ideolog Mahmut Esat Bozkurt, Kemalizmin komünizme nasıl baktığını şöyle açıklar: *"Benim görüşüme göre, Türk komünizmi Türk ulusunun mutluluğuna, selametine ve gücünün artmasına yarayan bir araçtır. Bu siper, Kızılelma'ya giden yoldur. Türklerin ideali, Türk ulusunun birliği olan Kızılelma'dır".*

M. Kemal'in özgün ve evrensel özellikleri de vardır. Bunlar, sosyalizm dostu görünüp, sosyalizm düşmanlığı yapmak, baştan beri emperyalizmin uşaklığını yaptığı halde, anti-emperyalist görünmek, hiçbir milli yanı olmadığı gibi, milli burjuvazi olarak adlandırılmak, katliamcı bir şovenizm ve sırtında yükseldiği halk hareketini tasfiye etme hüneridir.

Çok açık olarak Kemalizme hakketmediği tanımı verenler, Türk aydınları olmuştur. Özellikle de TKP, Kemalizmi meşrulaştırmanın ideolojisini üretecektir.

Sivas, Erzurum kongrelerine ve İzmir İktisat Kongresinin bileşimine bakılırsa, bileşimin tümüyle paşa komprador ve toprak ağalarından meydana geldiği rahatlıkla görülür. Yine Lozan kararlarına bakılırsa, bağımsızlığını kazanmış bir ülkenin nasıl İtihat-ı Terakki döneminden daha kötü bir şekilde emperyalist tekellerin Türkiye üzerindeki ekonomik kapitülasyonlarını kabul ettiği görülür. Toprak ağalığı en fazla kemalist egemenlik altında palazlanmıştır. Kemalist burjuvazi, 1920-30 döneminde gelişim yolunu, emekçilerin talanı ve emperyalist şirketlerin komisyonculuğuna bağlamıştır. Daha savaş içinde kemalist meclis, egemenlerin askerlik yapmamasını kayıt altına almıştır. İşçi sınıfının sömürüsünde sınır tanımamıştır. Kurulan sendikalar yönetime bağlı olup, yöneticileri işveren tarafından atanmaktadır.

Kemalizm, diktatörlüğünü "sınıfsız, imtiyazsız ve kaynaşmış toplum" sloganında somutlaştırmıştır.

TKP, Kemalizmin sınıfsızlık ideolojisini Marksizm-Leninizm adına kutsayacaktır. Şefik Hüsnü ve Şevket Süreyya Aydemir'in "Aydınlık - Sosyalist Dergi" yayınlarından "Lenin ve Leninizm" (1925) broşüründe kemalist ideoloji ilkeleştirilecektir: "... *Bizde henüz proletarya değil, lümpen proletarya artıyor... Bu sebeble bizde ne sosyal-demokrasi* (sosyalizm kastediliyor - bn) *ne de diğer kütle hareketleri için lazım olan içtimai zemin henüz teşekkül etmemiştir. Memleketimizin zengin sermayedar, ileri bir hale gelmesi şimdi günün tarihi bir vazifesidir. Bu vazife ise, disiplinli ve teşkilatli bir cumhuriyet partisine düşer. Cumhuriyetin devamı ve muhafazası için yapılacak her hareket, ne kadar şiddetli bile olsa doğrudur, ilerici bir hareket-tir"* (Şevket Süreyye Aydemir, Tek Adam, Cilt 1, S. 351)

Kemalizm, katliamcı ve halk hareketini tasfiyeci karakteriyle dünyadaki kanlı rejimlere örnek olur. Bunların başında Mussolini ve Hitler gelir. Hitler'in M. Kemâl için "birinci hocam" dediği çok iyi bilinir. Çin komünistlerine karşı savaşı kaybeden Çan Kay Şek'in en fazla öykündüğü kişi M. Kemal'dir. ABD uzmanları, Çan Kay Şek'e M. Kemal'in taktiklerini önerirler

Demek ki, TKP'nin ideolojik olarak milliyetçi çizgiyi aşmadığı ve Kemalizmin sol varlığı olduğunu söylemek en bilimsel tanım olacaktır.

TKP, Kürdistan Sorunu ve Enternasyonalizm

Kemalist burjuvazi egemenlik sistemini kurduğunda, elinde sömürge olarak Kürdistan'ın en büyük parçası kalmıştı. Geri toplumsal yapıdaki Kürdistan'ın hakim sınıfları, Kemalizme karşı uzlaşıcı ve tutarsız davrandılar. Aşiret reisleri ve toprak ağlarının bir kesimini doğrudan uşaklık ilişkileriyle kemalist burjuvazinin yanında saf tutarken, diğer bir kesimi emperyalist işgale ve Sèvres Antlaşması (Ağustos 1920) kararlarına umut bağlayacak, arada bocalayacaktır.

Kemalizm, daha iktidara yürüdüğünün ilk yıllarında Koçgiri'de Kürt halkına biçtiği politikayı, soykırımcılığı, ulusal inkarcılığı sergileyecektir. Kemalist burjuvazi, Kürdistan hakim sınıflarının uzlaşıcı ve örgütsüz karakteri ve Ermeni burjuvazisi ile olan suni çelişkilerinden yararlanır.

Kemalizmin, Kürdistan gerçeğini tüm yadsıyıcı ulusal inkarcı politika, sömürgeci yayılma ve katliamlarına karşı en büyük direniş 1925'te gelişir. Kuzey-Batı Kürdistan'ın tüm merkezi alanlarını kapsayan, özü halkçı ve ilerici olan ayaklanmayı, çok iyi biliniyor ki, kemalist burjuvazi, Fransız ve İngiliz emperyalistlerinin desteğini sağlayarak bastırır.

1925 pek çok gerçeği gün ışığına çıkarır. Kürdistan halkının ulusal sorunu, Türkiye demokrasisinin ve devriminin temel sorunu olmuştur. O günün koşullarında bu gerçeği en iyi görecek olan, Türkiye "devrimci" aydınları ve örgütlü güçleri olabilirdi. Nitekim Kürdistan'a vahşetle yönelen Türk sömürgeci burjuvazi gericiliği, Takrir-i Sükun ve İstiklal mahkemelerinin kapsamına Türkiye basınını, muhalif burjuva klikleri ve Türkiye "komünistlerini" de alacaktır. Bir daha görülecektir ki, Kürdistan'a egemen olacak Türk burjuva gericiliği, etkisini Türkiye'de de gösterecektir.

1919-25 aralarında kemalist komplolar ve kovuşturmalardan kurtulmayan ve dar bir aydın grubunu aşamayan TKP, yine de Kemalizmin "devrimci" karakterine toz kondurtmayacak, adeta kraldan çok kralcı olacaktır. "Aydınlık-Sosyalist Dergi", Şeyh Sait ayaklanması için "eski bir İngiliz-Rus oyunu" derken, birkaç sol dergiden biri olan "Orak-Çekiç" alelacele "yobazların sarıkları başlarına geçirilmelidir" diyecektir. Kendine "komünist" diyen azgın şovenizmin temsilcileri, kemalist katliama davetiye çıkaran bu uşaklıklarının bedelini İstiklal Mahkemelerine çıkarılmakla alacaklardır.

TKP, Komintern'den en büyük desteği gördüğü halde, onun enternasyonalist özünden hiç yararlanmaz. TKP'nin şoven ve burjuva kuyrukçusu özelliklerini Komintern görür ve eleştirir. Kominter'in Beşinci Kongresi'nin 25. oturumunda (30. Haziran 1924) Ukrayna delegesi, TKP için şu değerlendirmeyi yapar: *"Gerçekte proletarya ile burjuvazinin sınıfsal işbirliğini savunan Aydınlıkçı yoldaşlarımızın yanlışları yeni değildir. Eski Avusturya İmparatorluğunu, Ukraynalı sosyal-demokratların ve Avrupa'nın Polonyalı sosyalistlerinin tutumunu hatırlayan herkes, Türk yoldaşlarımızın yanlışlarının köklerinin ikinci enternasyonalin bütün sosyal patriyotik ideolojisinde olduğunu anlayacaktır."* (Mete Tuncay, Türkiye'de Sol Akımlar)

Kemalist Kadro Okulu: TKP

İstiklal Mahkemelerinde yargılanan TKP'liler, gruplar halinde Kemalizme iltihak ederler. Kürt insanına salt Kürt oldukları için ölüm yağdıran İstiklal Mahkemeleri her nedense TKP'lilere son derece insancıl davranacaktır. Verilen cezalar çok az olacaktır. M. Kemal, tıpkı Abdulhamid gibi, piçlerini çok iyi tanımaktadır. Şiddetten çok yapısal zaaflarına hitap eder. Mahkemeye çıkan her TKP'li mahkeme binasından kemalist kadro olarak çıkar. Her biri yönetimin önemli mevkilerine getirilir. TKP kadroları artık doğrudan Kemalizme çalışırlar. Onun ideolojisini Türk aydını için evrenselleştirmenin ve komünist ideolojinin gelişmesinin önlenmesi için sorumluluk alırlar.

Olan ihanettir. Ancak tasfiyeciliği bununla izah etmek yanılgı olacaktır. Çünkü TKP ideolojik olarak Kemalizmden ileri değildir. Böyle olunca iltihak zorunlu olmaktadır. O zaman, TKP kemalist ya da ihanetçi olarak doğdu demek en doğrusudur.

Kemalizme iltihak edenler kimler değildir ki; Şevket Süreyya Aydemir, Asaf Burhan Belge (Yeni Gündem dergisinin başyazarı Murat Belge'nin babası), Sadrettin Celal Antel, Cevat Emre, Nurallah Esat Sümer, İsmail Hüsrev Tökin, Rasim Adasal vd... 1927'de bunlara TKP Genel Sekreteri Vedat Nedim Tör, partinin bütün belgelerini Türk polisine teslim ederek katılır. Onu, TKP'nin Komintern kuryesi, elinde belgelerle izler. Sırayı Vala Nurettin vd.'leri alırlar. Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Nazım Hikmet vb. bazıları bu ihanet zincirinin dışında kalırlar.

TKP, 1925-27 tasfiyeciliği ile daha küçülür, hiçbir zaman halka varmayan, aydınlar arasında sıkışıp kalan, gittikçe yurtdışında mülteci leşen, emekçilere hiç varamayan şoven ve reformist bir grup olarak kalır. Adı olan, ama pratik varlığı olmayan bir hayalet durumuna gelir. Süreç olarak kısa, ancak dersleri dolu olan bir süreç aktardık. Türk solculuğu TKP'de örgütsel varlığını bulan bir muhtevaya büründüyse de, asıl işlevi olan Türk sömürgeci egemenlik sistemini koruma misyonunu terketmedi. Jön-Türk ve İttihat-ı Terakki aydınları gibi TKP'de vücut bulan Türkiye aydın solculuğu devletin bir parçası olmaktan kurtulmadı. Devletin resmi ideolojisinden ayrılmadığından örgütsel varlık olamadı; Türkiye emekçilerine, Kürt halkına ve sosyalizme "sosyalizm" adına en büyük zararı verdi ve sürekli ihaneti doğurdu.

Varacağımız en önemli sonuç, TKP'yi sosyalizm içinde Kemalizmin varlığı olarak değerlendirmektir.

Afganistan'dan Sovyet Askerlerinin Çekilmesi Gündemde

Nereden bakılırsa bakılsın, Afganistan'da sosyalist ve emperyalist sistem savaşmaktadır. Yıllarca emperyalizm tarafından sömürülen ve geri bir toplumsal yapıya mahkum edilen Afganistan halkı 1978'de bu çemberi yardı.

Zorlukları yardı: Sadece geri toplumsal yapı ile değil, emperyalist komplolarla da uğraşmak zorundaydı. Nitekim ABD emperyalizmi, global savaş stratejisinin bir amacı olarak SSCB'ni kuşatmak ve Afganistan'ı da bir karakolu haline getirmeyi hedefledi. Sovyet Kızıl Ordusu bu tehlikeyi bertaraf etti.

Fakat ABD vd. emperyalist devletler boş durmadılar. Pakistan mücahid denilen, geri toplumsal yapıdan kaynağını alan ve Afganistan'daki devrimci reformlara düşman feodal çetelerin karargahı haline geldi. Türkiye'nin de dahil olduğu dünya gerici güçlerinden buraya yardım yağdı. Mücahidler burada eğitildiler ve donatıldılar. Devlet ordularında bile olmayan **Stinger** füzeleri ile donatıldılar. Öyle ki mücahidlerin yönetimi CIA uzmanlarının eline geçti. Afgan ve Sovyet ordu birlikleri ile girilen çatışmalarda aralarında Fransız, Alman, ABD'li ve Pakistanlı pekçok uzman yakalandı. Mücahidlerin bir diğer uğraşı da CIA denetiminde haşhaş üretimi oldu. Karşı-devrimci çeteler, özellikle sivil halka ve hükümet tesislerine saldırarak ilerici gelişmeyi önlemek istediler.

ABD'nin doğrudan yönettiği mücahidlerin çete savaşı, **Sovyet birliklerinin Afganistan'daki varlığı fırsat bilinerek anti-komünist propaganda ve savaşa dönüştürüldü.**

Afganistan yönetimi, reformlar yanında halkı silahlandırarak ve komplolara cevap vererek önemli gelişmeler kaydetti. 1987 yılı sonunda, çetelere karşı sürdürülen askeri harekat bu başarılı gelişmenin son aşaması oldu.

Devrimden sonra en belirgin ilerleme... Kadınların toplumdaki insiyatifi arttı.

1987 sonlarında Reagan, Gorbaçov görüşmeleri ile gündeme gelen Sovyet askerlerinin en geç bir yıl içinde Afganistan'dan geri çekilme planı bu gelişmelerin ürünü olsa gerek.

ABD, geri çekilmeyi çabuklaştırmak için mücahidlere yardımı kesmeyi vaaddetti. Bunun ikiyüzlülük olduğu ortada. Bu nedenle Afganistan'dan Sovyet birlikleri çekilse de çatışmalar belli süre devam edecek ve emperyalizm karşıdevrim çetelerini silahlandırmaya devam edecektir.

Afganistan yönetiminin önündeki görev, devrimci reformları ilerletmek, köylülüğü devrimci temelde silahlandırmak, sosyalist ülkeler ve dünya ulusal kurtuluş güçleri ile ilişkilerini sıkılaştırarak emperyalist komploları altetmektir.

Afganistan Sorunun Kısa Tarihçesi

Feodal bir emirlikken, 1880'de İngiliz egemenliğine giren Afganistan, 1917 Ekim Sosyalist Devrimi'nin etkisi ve Sovyetlerin desteği ile 1919'da ulusal bağımsızlığını kazandı. İktidarda olan Emaneullah Han'ın yaptığı bir dizi burjuva demokratik reformlar, topluma egemen feodal yapının tepkisiyle karşılaştı. Nitekim 1929'da bu kesimlerin kışkırttığı bir ayaklanma oldu. Başa Nadir Şah geçti. 1933'te Nadir Şah'ın bir suikastle öldürülmesi üzerine, tahta Zahir Şah geçti. Zahir Şah, 1973'de darbe ile devrilinceye kadar ülkeyi yönetti. İşbaşına gelen, 1953-63 arasında başbakanlık yapan Davud Han oldu. Davud Han, cumhuriyeti ilan etti. Bağlantısız bir politika izlemeye çalıştı. Ancak feodal yapıyla uzlaşarak, vaadettiği toprak reformunu rafa kaldırdı.

1946-52 arasında kısmi reformların yapıldığı Afganistan'da, toprak reformu sürekli toplumun ana konusu oldu. 1965'te Terakki önderliğinde kurulan Demokratik Halk Partisi'nin öncülüğü ile, 1960'lardan beri yükselen toplumun dinamik kesimi olan az sayıda işçi, öğrenci ve köylü hareketi daha da gelişti. Cumhuriyetin ilanında bu hareketler etkili oldu.

Davud Han'ın anti-demokratik baskıcı rejimi, ordunun da tepkisini aldı. İllegal Bayrak Partisi ve sendika lideri Ahbar Haydar'ın hükümet tarafından öldürülmesi, bardağı taşıran son damla oldu. Afganistan Demokratik Halk Partisi (ADHP) liderlerinden Terakki ve Babrak Karmal tutuklandılar. ADHP'ye bağlı ordu içindeki subaylar harekete geçtiler. Ordu ve halk ayaklanması ile 27 Nisan 1978'de baskıcı rejim devrildi.

Terakki yönetimindeki askeri devrim konseyi, sosyalist-demokratik bir politika güdeceğini açıkladı. Ancak sorunlar vardı. 17 milyon nüfusun 3 milyonu göçebe olup, nüfusun %80'i kırda çalışıyor, yine %75'i tarımda istihdam ediyordu. İşçi sınıfı dağınıktı ve küçük işletmelerde toplanmıştı. Toplumda aşiretçi yapı egemendi ve topraklar feodallerin elinde bulunuyordu. 'Devrim', küçük-burjuva kökenli ilerici subaylara dayanmıştı ve temel güvencesi de Sovyetler Birliği idi.

Sosyal temeli dar, ilerici iktidarın öncü partisi ADHP'nin içinde var olan iki kanat arasındaki, zaman zaman silahlı çatışmalara varan çelişkiler, iktidarın kitlelere nüfuz etmesini önlüyordu. Bu çatışmalarda önce Terakki, daha sonra da Amin öldürüldü. Başa Babrak Karmal geçti.

İç çelişkiler, emperyalist gericiliğin desteğini alan feodal yapının silahlanmasına ve tehlikeli bir güç durumuna gelmesine yol açtı.

1978 devrimi tepeden gelmiş olma zaaflarını aşmakta zorlandı. Pakistan vasıtasıyla emperyalizmin doğrudan müdahalesi, Sovyet Kızıl Ordusu'nun Afganistan'a girmesi ile önlendi.

Son sekiz yıldır var olan sorunlarına rağmen, gelişmeler devrimci yönetimin lehine olmuş, demokratik bir eğitimle cehalet aşılmaya çalışılmış, toprak reformu yapılmış, ekonomik, sağlık, kültürel alanlarda önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

Arjantin'de Ordu İçinde İsyan

Arjantin'de geçen yıl Nisan ayında hükümete başkaldıran Yarbay Aldo Rico, yeniden yakalandı. Tutuklama kararını **yerine getirmek için 30 tanklık** bir askeri konvoy Rico'nun gözaltında tutulduğu evine gittiler. Yarbay Rico bunlarla çatışarak **Monte Caseros'taki 4. Piyade Alayı'na** sığındı.

1976-83 yılları arasındaki askeri cunta döneminde yapılan işkencelerden dolayı ordu içinde subayların hakkında kovuşturma açılması nedeniyle Rico, Nisan 1987'de ayaklanmıştı. Yarbay Rico, bu isyana katılan subaylar hakkındaki soruşturmanın durdurulmasını talep etmiş ve bunda başarılı olmuştu. Ancak geçtiğimiz günlerde hakkında 5 ila 25 yıl arasında hapis cezası isteği ile dava açıldı.

Falkland savaşına da katılan Yarbay Rico, geçen Nisan ayındaki isyan sırasında Alfonsin'in bizzat görüşmesi ve isyancı subaylar hakkında dava açılmaması, görevlerinden alınmaması, haklarında "insan haklarını çiğneme davası" açılan subayların yargılanmasına son verilmesi, Genel kurmay Başkanının görevden alınması tavizleri neticesinde teslim olmuştu. Verilen vaatler yerine getirildi. Ancak Alfonsin, bundan dolayı ağır eleştirilere maruz kaldı. Demokratik çevreler orduya verilen bu tavizler ile iğreti Arjantin demokrasisi üzerindeki silahlı kuvvetler ipoteğinin bundan sonra da sürüp gideceğini, bu tavizlerin militarist subayları büsbütün yüreklendireceğini savunmuşlardı.

Latin Amerika ülkelerinde orduların devlet yönetimi üzerinde tartışmasız etkinlikleri vardır. Bundan dolayıdır ki, Latin Amerika'da değil demokrasi, sivil yönetimlere bile bir dönem zor rastlanmaktaydı. Yeni-sömürgecilik sisteminin bir gereği, bu ülkelerde ordular bizzat Pentagon askeri **dairesinin "düşman dışta değil içtedir"** tezi temelinde reorganize edilmiştir.

Arjantin'de ordu 1930 yılında ilk darbeden sonra ülke politikasına 5 kez müdahale etmiş. 1930'da ilk darbe gerçekleştiğinde, Arjantin dünyanın en zengin ülkeleri arasındaydı. 1976 yılındaki son darbede ise, Arjantin üçüncü dünya ülkeleri seviyesine düşerek ve IMF ile Dünya Bankasına en fazla borcu olan 10 ülke arasına dahil oldu. İkinci darbe 1943'te gerçekleşti. Gerekçe, seçimlerde İngiliz yanlıların iktidara gelmelerini engellemek. 1955'te ise Cumhurbaşkanı Jean Peron devrildi. 1962'de ordu içinde iki kanat çatışması doğdu. Bundan sonra işbaşına gelen sivil yönetim uzun ömürlü olmuyor, 1966'da yeni br darbe gündeme geliyordu. En son 1976 yılında yapılan askeri darbe 1983 yılına dek işbaşında kaldı. Bu süre içinde onbinlerce insan işkencelerde veya kurşunlarak katledildi. İngiltere ile Falkland adası üzerine savaşa tutuşan ve yenilen cunta, artan ekonomik kriz ve halkın tepkisi sonucu geri çekilmek zorunda kaldı. Sivil iktidar döneminde cuntanın insanlık suçu olan toplu mezarlar açığa çıktı. Bunun üzerine ordu içinde cunta döneminde işkence vb. suçlara karışmış subaylar hakkında dava açıldı. Nisan 1987'deki yeni isyan, bu açılan davaya tepki niteliğindeydi. Gözlemciler Alfonsin'in orduda köklü reformlara -yapısal düzeyde- gidilmediği müddetçe, kazanmış olduğu "Pirüs Zaferi"nin her an yeni isyanlara ve darbe girişimlerine yol açabileceğini belirtiyorlar.

Filipinler'de Yerel Seçimler Ülkedeki Gerginliği Aşmaya Yetmedi

18 Ocak'ta yapılan seçimler; eyalet valileri, il ve ilçe başkanlarını seçmeyi amaçlıyordu. 16.000 mevki için 150.000 kişinin aday olduğu seçimlerde 27 milyonu aşkın seçmenin oy kullanması hedeflendi. Ancak seçim öncesi kargaşalıklar devam etti, bu arada karşılıklı suikastlerle çok sayıda aday öldürüldü ya da kaçırıldı. Hükümet rakamlarına göre bu sayılar; 90 ölü, 76 yaralı ve 33 kaçırma şeklinde. 10 eyalette seçimler iptal edildi. Ancak 63 eyalette seçimlere gidilebildi. Seçim sonuçları Filipinler'deki kargaşalığın daha da devam edeceği yönünde.

İktidarda ikinci yılını dolduran Corazan Aquino, halen hiçbir sorunu çözümlemiş değil. Üstelik, iktidara atfedilen liberalizm değerlendirmeleri de pratikte boşa çıkarılıyor. Yönetim, halka verdiği sözlerin hiçbirini yerine getirmediği gibi, Yeni Halk Ordusu ve Filipin Komünist Partisi ile yapılan görüşmelerden de sonuç alınamamıştır. Nitekim şimdiye kadar ikisi de ABD ve Pentagon'a bağlı olarak ileri sürülen Filipinler hakim sınıfları arasındaki, iki klik arasındaki ayrılıklar giderilme noktasındadır. 28 Ağustos '87'de askeri darbe girişiminde bulunan yüzbaşı Goringo Honasa'nın, Aquino tarafından affedildiğinin açıklanması, Milli Savunma Bakanlığına Marcos'cu Ramos'un getirilmesi, başkent Manila'da tutuklamaların, siyasi cinayetlerin artması ve Yeni Halk Ordusu'na karşı artan operasyonlar, Pentagon ve Marcosculuğun yönetim üzerinde artan etkinliğini göstermektedir. Nitekim Filipinler ve yönetim ile ordu içinde cirit atan CIA, Filipinler'deki faaliyetleri için 10 milyon dolar ek ödenek ayırmıştır. Aquino yönetimi altında da ülkenin zenginliklerini elinde tutan 100'den az ailenin İMF, Dünya Bankası ve emperyalist tekellerle ortaklık halindeki tahakkümü artarak devam etmiş, buna karşın halkın yoksulluğu had düzeylere varmıştır.

Temel muhalefet gücü olan Yeni Halk Ordusu (NPA)'nun güç ve etkinliği büyük artış göstermiştir. Sadece başkent Manila'da 500'ü aşkın şehir gerilla grubunun varlığından sözedilmektedir. Devletin 160.000 kişilik düzenli ordusu 50.000 kişilik polis ve yine 50.000 kişilik sivil ordu gücüne karşılık, Yeni Halk Ordusunun 30.000 gerillası, birkaç binlik milis gücü bulunmaktadır. Bunun yanısıra binlerce yarı milis güç bulunmaktadır. Ayrıca sendika vd. legal örgütlerde örgütlenen 10 milyon civarında devrimci, ilerici şehirli potansiyeli vardır.

HAPİSHANEYİ YAŞAMAK...

30 Eylül 1987 — Diyarbakır

Soldan sağa üstten birinci sıra:
1- Ramazan Dora (Derik), 2- Abdurrahman Sevgat (Siverek), 3-Hikmet Kılıç (Batman), 4- Süleyman Ünal (Kızıltepe)
İkinci sıra:
1-İzzet Baykal (Hilvan), 2- Ahmet Yavuz (Hilvan), 3- Sedat Özçelik (Kızıltepe), 4- Ali Özdemir (Kızıltepe), 5- Salih Ağaç (Viranşehir), 6- Ferhan Türk (Kızıltepe), 7- Emin Yavuz (Hilvan), 8- Zülfükar Tak (Siverek), 9- Fetah Yiğit (Siverek), 10- Abdullah Özer (Hakkari), 11- Şehmus Beklu (Kızıltepe), 12- Mehmet Takır (Diyarbakır), 13- M. Emin Çayır (Derik), 14- Nesim Kılıç (Batman)
Uçüncü sıra:
1- Abdullah Aslan (Kızıltepe), 2- Abdülkadir Atım (Hilvan), 3- Mahmut Dora (Kızıltepe), 4- Abbas Yokuş (Diyarbakır), 5- Abdurrahman Özdil (Batman), 6- Hamza Karakuş (Malatya), 7- Zeki Yılmaz (Giresun), 8- Ferit Aydın (Batman), 9- Hamza Yavaş (Hilvan), 10- Sait Üçlü (Hilvan), 11- Şehmus Tay (Nusaybin), 12- Sabri Salih (Irak), 13- Mehmet Tanboğa (Diyarbakır), 14- Beşir Bumin (Derik), 15- Mehmet Kaya (Derik), 16- Hamdin Can (Derik)
Dördüncü sıra:
1- Mehdi Gökçe (Kızıltepe), 2- Kazım Durmuş (Malatya), 3- Salih Tuğalan (Suruç), 4- Yılmaz Yıldırım (Karakoçan), 5- Mehmet Tekin (Batman), 6- Nezir Çelik (Kızıltepe), 7- Abdi Ay (Suruç), 8- Şükrü Bilici (Suruç), 9- Abdulselam Apaydın (Midyat), 10- Hasan Atmaca (Halfeti), 11- Sabri Kömürcü (Mardin), 12- Fuat Aktan (Urfa)
***Beşinci** sıra:*
1- Mahmut Oğuz (Batman), 2- M. Ali Artuk (Hilvan), 3- Mahmut Güvenç (Ceylanpınar), 4- Ömer Tiz (Siverek), 5- H. Bekir Yavuz (Suruç), 6- Ahmet Şeramet (Suruç), 7- Hasan Baraçkılıç (Bingöl), 8- Zeki Yılmaz (Batman), 9- Ali Hüseyinoğlu (Kızıltepe), 10- Seyfettin Aluş (Mardin)
Alt iki kişi:
1- Sedat Bilici (Suruç), 2- Yaşar Kırca (Batman)

Nûhat

Umudun boy verip çiçek çiçek açtığı hapishaneler... Onur çiçeklerinin tomurcuklandığı demir kapılı beton yığını hücreler... İhanet ve direnişin, korkaklık ve cesaretin atbaşı gittiği hapishaneler, hapishaneler, hapishaneler...

Mapusluk zor meslektir. Mapusluğu yaşamak usta sanatçı işidir. Öyle bir sanat ki, köle olacak sana. Hep hükmetmek gerekir ona. Hükmetmek ve yöneltmek... Vermedin mi hakkını, seni sana, dostuna ve en yakınına düşman eder. Hele bir devrimci için mapusluk daha sorumlu bir iştir. Hakkını veremedin mi, en beklemedik bir yerde insanı bitirir.

Hapishanede acı gerçeklik, özlem, kin, umut ve intikam hep içiçe yaşanır. Dışarda hiç anlamı olmayan bir nesne bazen bir sembol, bazen bir tutku, bazen bir özleyiş olur. Özgürlük savaşçıları bir başkadır hapishanelerde. İçtendirler, umut dolu, sevgi yüklüdürler. Dostuna dost, düşmanına düşmandırlar. Kavga üstüne, dostluk üstüne, ölüm üstüne, düşmana inat yaşama üstüne çok şeyler söylenir, çok şeyler yazılır. Söylenen, yazılan ve çizilen her şey derin bir yaranın izidir kazılmış beleklerde. Yazılan kavgadır, öfkedir, sevgidir, kindir. Yazılan, söylenen her şey yaşamın ta kendisidir.

"Ölüm arayıp da bulmadı bizi
Yaşamak için
Ölümü kendimiz seçtik"

Dizeleri Diyarbakır zindanlarının beton yığını hücrelerinde yazılırken, bir gerçeğin en yalın ifadesi oluyor. Kavgaya atılmanın en güzel gerekçesini teşkil ediyor. Bu ölümü seçmek, onurlu bir yaşam içindir. Onurlu bir ölüm, yeni bir yaşamı başlatmak kararlılığıdır.

Gerçek Özgürlük Savaşçıları için umutsuzluk yoktur. Onları yaşatan umutlarıdır. Onları yaşatan engin vatanperverlikleri, düşünceleri ve yoldaşlarıdır. Umutsuzluğa karşı en içten, en güzel ve en kararlı çıkışlar buralarda yapılır. Özgürlük uğruna hapishane yaşamının acıları zorlukları, kahır, inat ve direnişe dönüşür. Bir ses olur, bin ses olur ve sabır taşının öfkesi olur, bir volkan gibi patlar.

"Zindan
Bir savaş alanının
orta yeriyse
Zindan
Bitmemekse
Zindan
Tükenmemekse
Zindan
Direnmekse
Zindan
İsyan ise
Ömür boyu zindan yatsan
ne çıkar"

Ölüme giderken bile umutsuz olmamak, düğüne gider gibi ölüme gitmek Özgürlük Savaşçılarına özgü bir davranıştır. Diyarbakır zindanlarını sarsan ve geleceğe bir selam olan:

"Kim bilir
Bir sabah vakti
Belki bağlayacaklar
Belki bağlamayacaklar
gözlerimizi
Bağlasalar ne yazar
Engel olamayacaklar
kızıl şafakı görmemize"

şeklinde yansıtılan düşünce, bir idam mahkûmunun idama nasıl bir çoşku, nasıl bir inançla gittiğinin somut bir ifadesidir.

En büyük, en candan yoldaşlığın biri de hapishanelerde olur. Bir lokma, onlarca kişiyle paylaşılır. Bir zeytin tanesinin bile yoldaşça bölüşüldüğü bir yerdir hapishaneler. Acı, ortak yaşanır. Sevinç de...Hep beraber gülünür. Yaşam böyledir burada. Yanyana dikilmek, düşmana karşı en güzel anıdır hapishanelerin.

Her olayın, her günün bir anlamı vardır. En içten hasretler hapishanede yaşanır. Yoldaşlık hasreti, dost hasreti, ana hasreti, çocuk hasreti ve hasretler. "Asıl bizim aramızda hasret güzeldir. Asıl biz biliriz kederi" diyen ozan gibi. Hasretlerin en güzelini de Özgürlük Savaşçıları yaşar. Yoldaşlardan bir haber, dostlardan bir selam moral kaynağıdır tutukluya. Ziyaret günleri bir başkadır hapishanelerde. Ziyaret günleri sömürgeci zindanlarda zordur. Ziyarete çıkmak kahırdır, küfürdür, dayaktır, işkencedir. Kan ağlasa bile yüreğin gülümsemek, iyiyim demek adettir. Gözyaşlarına ve yüreklerindeki yaraya merhemdir bir çift güzel söz. Hep umutla sorulur. "Mahkemen ne oldu?" Bir müjdenin heyecanını yaşarlar. Bir dakikalık görüşe neyi sığdırabilirlerse onu sığdırmaya çalışırlar. Sonra yüreklere işleyen bir düdük sesi; bir dakikalık görüşün bitiş düdüğüdür bu. Bir nefes alışı kadar. Yanıbaşına dikilen gardiyan, "Kürtçe konuşmak yasak" ikazında bulunur. Çocuğuna tek bir kelime söylemeden bakışan, Türkçe bilmediği için sadece gözleriyle konuşan, gözyaşlarıyla duygularını ifade eden anne, çocuğunu sağ gördüğüne sevinir, onu görmek mutluluğuyla yetinir. Terkederken görüş kabinesini, sanki yüreğinden bir parça bırakmıştır tel örgülerin ardında. Tırnaklarıyla parçalamak tel örgüleri, yıkmak ister beton duvarları. Artık o isyankardır. Umudu katık eder kendisine, umutla son bir kavgaya başlar ve bir çağrı başlatır.

"Gel de bulutlar dağılsın
Gül açılsın, bahar olsun
Mermi sürem namlulara
Barış için kavga olsun

Hapishanede mektup yazmak bir itina işidir. En güzel sözcükler bulunup seçilir. İnci dizercesine sözcükler ardı ardına dizilir. Kan akar cümlelerden, sevgi akar, özlem akar, yiğitlik akar. Mektuplar öylesine içten, öylesine sıcak ki, buz tutmuş yürekleri bile ısıtırcasınadır. Yoldaşa, dosta yasaklanmış, soy ismi tutmuyor diye. Yazılan mektuplar anaya, babaya ve çocuklaradır.

"Sevgili .....

Gözümüz, canımız, kanımız bildiğimiz, uğruna sevdalı ölümlere yattığımız, hasretini yüreklerde, bilinçlerde harmanladığımız öz değerlerimize olan en derin saygı, sevgi ve tutkuyla sizin ve tüm canlarımın yeni yılını kutlar; ulaşmak ve elde etmek istediğiniz uğraşlarınızda sizlere kök söktürücü, kalıcı ve yapıcı başarılar diler, tümünüzü, ama tümünüzü gerçek insan sıcaklığıyla kucaklar, öper, öper, öperim...

"Bizler iyiyiz. Bu yeni yılda da sarsılmaz inanç ve bilinçle sizinleyiz.

"Derin saygı ve selamlarımla..."

En yanık türküler hapishanede söylenir. Öylesine içten söylenir ki, adeta yaşanır. Bir Rûken'in, bir Çiya'nın deyişi bir başka güzeldir; hele Rûken'in:

"Ji partiya xwe em gelek razî ne
Agaha partiyê ji me re mizgîne
Xêr û xweşiyê wê ji me re bîne"

deyişi var ki, insana güç verir, moral verir.

Hapishanede sırtüstü uzanıp düşünmek de güzeldir. Tuzaklarda, baskınlarda gerillayla birlikte nara patlatmak güzeldir. Demir kapıları minnacık yumruklarıyla döven çocuklarla olmak güzeldir. Güzeldir, dostlarla birlikte olmak. Dostlarla yürümek, gülmek güzeldir. Girtî'nin dediği gibi:

"Firardadır
Deli gönül firarda"

Beton yığının ötesinde olmak, karışmak için, insan seline, firarda olmayı düşünmek de güzeldir.

Duyulmadık fıkralar hapishanede anlatılır. Öylesine güzel anlatılır ki, gülmekten kırılmamak elde değil. Tüm gülme gereksinimi, çay içilirken anlatılan fıkralarla giderilir. Acı hapishane yaşamı fıkralaşır dillerde. Acının en tatlı yanını bulup insanları güldürmek sanatı güçlüdür hapishanelerde. Celalettin Delibaş'ın faşist mahkeme heyetlerini çileden çıkaran anlatımları tutukluların dilinde birer siyasi fıkradır. Güldüren ama düşündüren; bir kararlılığın bir davaya bağlılığın ifadeleridir.

Diyarbakır cezaevini anlatmak bir hayli zor. Kavramak da, anlamak da zor... Diyarbakır cezaevini anlamak için hissetmek gerekir. Duymak gerekir, damla damla, nokta nokta yaşamak gerekir Diyarbakır'ı...

27.01.1988

Meclis'te Kürdistan Halkına Komplo...

Baştarafı 4. sayfada

çık ki bunu Kerkük üzerindeki hak iddialarını ileri sürerek ve Türk halkını şovenizme boğarak işgal macerasına kalkışmak için yapıyor.

Türk devleti siyasal manevra ve bağlantılarını da Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı geliştireceği politikalara göre yetkinleştiriyor. Son olarak Fransız Dışişleri Bakanının Ankara'ya gitmesi ve Türk-Fransız hükümetleri arasında imzalanan askeri ihaleler ve 'terörizm' konusunda işbirliği antlaşmaları bu yönlüdür. Yine Ocak '88 ayı içinde K. Evren, Cezayir'e gitti. Biçimsel bazı ticari antlaşmalarla kamufle edilmek istenen bu ziyaret, doğrudan 1975'te Cezayir'in İran-Irak devleti arasında oynadığı olumsuz rolden cesaretlenerek, tekrar böyle bir rol oynatma, en azından Türk sömürgeciliğinin saldırgan manevra olanaklarını artırmayı amaçladı. Çünkü, aynı günlerde tekrar İran ve Suriye'ye karşı basında şoven teşhir ve saldırılarda büyük artış oldu.

Türk devleti, özel savaş politikasını da yetkinleştiriyor. Silahlara ruhsat verilerek çetecilik teşvik ediliyor. Çetelerin maaşı arttırıldı. Olağanüstü hal yasası kapsamına giren bölgelerde memur primleri 170 bine çıkarıldı. Özel Kolordu uygulaması, kontralar ve milislerle bütünleştirilerek büyük bir kontra ordusuna dönüştürülmesi hedefleniyor. Göç ve stratejik köy oluşturma politikasında ortaya çıkan iflasa rağmen daha büyük göç uygulamaları planlanıyor.

Türk devleti, 1987 çıkmazına paralel olarak komplo çalışmalarını artırdı. Bunun Avrupa'daki örnekleri ortada. Son olarak İzmit-Kandıra'daki şüpheli kansız kışla baskını ardından İstanbul'un Dersimli göçmenlerin bulunduğu semtlerinde estirilen terör ile tutuklamalar, Hürriyet gazetesinde "Munzur'da TİKKO gerillaları" süsü ile verilen kontr-gerilla resimleri, Kürdistan geneli gibi Dersim'e de yönelik olarak daha geniş terör, göç vb. politikaların geliştirileceğini gösteriyor.

Türk devleti, 1988'e çıkmazla ama büyük hazırlıklarla giriyor. Diğer yandan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin örgütsel, askeri ve siyasal gelişme kaydedeceği koşullara her zamankinden daha fazla sahip.

Bu nedenle Türk devleti, askeri operasyon, bombalama, alan boşaltma, katliam vb. uygulamalarıyla vahşetini, ölümünü yaklaştıracak şekilde artırmak zorunda bir yerde.

Son olarak Türk meclisinde oynanan senaryonun amacı, Türk devletinin bu yönelimlerini kolaylaştırmaktır. Aksi durumda atfedildiği gibi ne Türk parlamentosunun ne de oradaki Kürt uşakların Kürdistan sorununda hiçbir şekilde çözüm gücü olmaları düşünülemez. Türk parlamentosu, Genelkurmaylığın gölgesinde bir organdır. Gereksiz duruma geldiğinde, 12 Eylül 1980 gibi bir ordu narası ile fonksiyonunun sonuçlandırılması işten bile değildir.

Oradaki Kürt milletvekillerine gelince; bunlar ne sınıf kökenleri, ne konumları ne de amaçları açısından hiçbirinin Kürt halkının temsilcisi olma konumları yoktur. Bireysel olarak bile hiçbiri böyle bir onurun zerresini taşımamaktadırlar. Aksi durumda az da olsa faşizmin halkımız üzerindeki politikalarını teşhir etme gücünü gösterirler. Ancak ne onlar bu konumdadır ne de Türk parlamentosu bu işlevde bir organdır. Tam tersine 1920'lerde Diyap ağalara, Hasan Hayrilere oynatılan rol, bugün M. Ali Eren, Nurettin Yılmaz vd.'lerine oynatılıyor.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, Türk devlet sistemini bütün kurumları ile zorluyor. Genelkurmaylığından parlamentosuna kadar bütün kurumlarda Kürdistan sorunu ana gündem konusudur. Kürdistan sorunu çok daha geniş boyutları ile bu kurumların gündemine çoktan gelmiştir. Sadece Türk devleti değil, NATO'lu müttefikleri de soruna aynı duyarlılıkla yaklaşıyorlar. Son olarak ABD Dışişleri Bakanlığının "Kürtlere özerklik" talebi, Alman ordu dergilerinde formüle edilen benzer talebin yanısıra Fransa'nın çoktan beri benzer talebi ileri sürdüğü bilinmektedir.

Son parlamento senaryosu, doğrudan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin etkinliğinin ürünü olmasına rağmen, emperyalist devletlerin eş zamanlı formüle ettikleri özerklik talebinin Türk devleti tarafından da gündeme getirilmesi anlamına gelmemektedir. Çünkü, emperyalist devletlerin özellikle de ABD'nin otonomi talebi, Türk ordusunun emperyalist çıkarlar uğruna yayılmasını da kapsamakta ve böylesi bir durumda daha çok Güney Kürdistan'daki otonom güçleri muhatap almayı hedeflemektedir. Türk devletinin de gündeme getireceği böylesi bir otonomide muhatap olacağı güçler, bugün mecliste popülerleştirilen uşaklardan çok Güney Kürdistan otonom örgütlerinin yanısıra Kamran İnan vd. uşakları olacaktır.

Meclisteki senaryo ve sözde Kürt milletvekillerine itibar kazndırma çabaları her ne kadar meclisi bir çekim alanı haline getirip, halkın dikkat ve umutlarını buraya bağlama ve böylece halkı silahlı ulusal kurtuluş mücadelesinden uzaklaştırma gibi bir amacı da hedefliyorsa bile, sorunu tümüyle bu çerçevede değerlendirmek de yanlış olacaktır.

Türk devleti, mecliste Kürdistan sorununu kendi tarzı içinde alevlendirerek, bu odak etrafında tekrar "Misak-ı Milli" ruhunu canlandırma gereğini duymaktadır. Nitekim bütün kurumlar ve siyasal partiler bu ruh içinde olduklarını ifade ettiler. Bu oyunla, radyo ve televizyon araç yapılarak Türkiye halkı üzerinde şoven duyguların güçlendirilmesi hedeflendi. Bütün bunlar yukarıda sıraladığımız Türk ordusunun silahlanma, özel savaşı yetkinleştirme ve komplo çalışmalarıyla birleşince oyunun amacı daha net olarak ortaya çıkmaktadır: **Ordu bu şekilde yeni darbelere vesile yaratmakta, halka karşı yapılan operasyon, baskı ve tutuklamalara neden yaratmakta, işgal ve katliam hazırlıklarını kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.**

Faşist Türk devleti ordusu, parlamentosu, basını, partileri ile başlattığı örgütlü şovenizm dalgası ile ayıplarını gizlemeyi, halkımız üzerindeki sindirme, tutuklanma, operasyon politikasını aralıksız sürdürmeyi ve geliştirmeyi amaçlıyor. Rejim, en fazla zorlandığı bir dönemde, Kürdistan sorununu kendi tarzı içinde gündemleştirerek önünü açmak istiyor. Faşist rejimin karakterini az çok bilenler oyunun nasıl planlı bir şekilde tezgahlandığını kavramada zorluk çekmezler.

Yurtseverler, halk ve ulusal kurtuluş gücü olarak varacağımız sonuçlar ne olmalıdır:

Türk sömürgeci devletini çıkmazda bırakan ve Kürdistan sorununu her yönüyle gündemleştiren PKK'nin öncülük ettiği cephesel ifadesini ERNK'de bulan siyasal ve silahlı Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesidir. Bundan sonraki gelişmelere damgasını vuracak olan yine bu mücadele olacaktır. Düşman cephesinin bütün kurumları bu savaşın hedefleridir. Düşman cephesinin yönetim gücü Türk Genelkurmaylığıdır. Parlamento onun gölgesinde bir kurumdur.

Parlamentoda devrimci demokrasi mücadelesi, hele ulusal mücadele sözkonusu olmadığı gibi, savaş cephesinin bu denli boyutlandığı bir aşamada hiç sözkonusu olamaz.

Oradaki 'Kürt' uşaklara gelince; bunların Kürt halkıyla bir bağları olamaz. Kürt halkı adına konuşamazlar. Bu güçleri olamaz. İsteseler bile konum ve kurum buna elvermez. Tam aksine 'Kürt' adı altında onlara müthiş bir kompluda araç olma rolü oynatılıyor ve onlar bizzat demeç ve faaliyetleriyle bu rolü bilerek ve bilinçli oynamaktalar. Tarih öğreticidir. 1920'lerde kemalist mecliste Türk burjuvazisine yarananlar sonradan tek tek asıldılar, hem de Kürt halkına ihanet ettikleri halde.

Fakat şimdi durum değişiktir. Sömürgeciliği iyi tanıyor ve uşakların rollerini çok iyi biliyoruz. Her türlü komployu şimdiye kadar aştık. Örgütlü gücümüz, siyasal bilincimiz, siyasal ve silahlı halk potansiyelimiz Türk sömürgeci faşizmini bütün yönlerden zorlayacak ve çıkmazını derinleştirecektir. Savaşımız gelişecek, Türk devletinin teşhir ve tecritini hızlandıracaktır. Türk ordusunun yayılma ve katliam girişimleri daha örgütlü ve direnişçi bir Kürt halk gerçekliğini karşısında bulacaktır.

Halk Savaşı Bir Karar Aşamasına...

Baştarafı 9. sayfada

diğimizden şikayet etmektedir. Ki, bu hiç de doğru değildir. Bizim tüm eylemlerimiz, Türkiye'nin ekonomik, siyasi ve askeri alanları hedeflemektedir" diyor ERNK temsilcisi.

"Türk devletinin anti-gerilla mücadelesinde başka ülkelerin tecrübelerinden faydalandığı" belirtildi. "Türk devleti düzenli orduların yanında, kontr-gerilla, psikolojik savaş, halka baskı yapma, mecburi iskan, örneğin; köylerin tümden boşaltılması, aramalar, işkence ve hapislere doldurma gibi yöntemlere başvurmaktadır.

Kontr-gerillalar, gerillalar gibi yaşamakta ve köy korucusu olarak devletten silah ve maaş almaktadır. Kontr-gerillalar tamamı ile askeri birliklerin yanında yer almakta olup, eskiden 25 bin olan sayıları bugün 3-6 bine kadar düşmüştür" diyor ERNK temsilcisi.

PKK'nin batı basınında birçok defa pro-sovyetik olarak tanımlanmasına H. Yıldırım şöyle cevap verdi: "Sovyetler Birliği bize herhangi bir yardımda ve destekde bulunmamış ve bizim siyasetimizin bağımsız olduğunu söyleyebilirim. Biz, marksist-leninist bir Parti olarak sosyalist ülkeleri dost olarak görmekte olup, ayı zamanda bu dostlarımızdan oldukça çok eleştiriyede maruz kalmışızdır." Partinin sempatisinin ne yönde olduğunu bir kenara bırakırsak, "son bir yılda Kürdistan'da meydana gelen gelişmelerle dünyanın ulusların kendi kaderini tayin etmek için yeni bir halk savaşına tanık olduğunu" her iki ERNK temsilcisi de anlattı.

Bir Bayram Günü...

Baştarafı 2. sayfada

genç tahammül edemeyerek askerlere, "Hakkari'de görüşürüz", "Şemdinli'de kimler var"; yine Karslı olan bir askere, "Niye kendi ordunda askerlik yapmıyorsun da onlara askerlik yapıyorsun, sen Kürtsün" vb. biçimde bir taraftan kinlerini dile getirirlerken, diğer taraftan ise alay etmekteydiler.

Karşı tarafta da görüşmecilerin serbest bırakılması ile birlikte her iki taraftan da hareketlenme başladı. İnsanlar adeta zaptedilmez bir sel misali sınır boyuna akın etmekteydi. Yaşlısı, genci, kadını, çocuğu ile rengarenk bayramlık giysileri ile sınıra akın eden insanlar yakınlarını görebilme heyecanı içerisindeydiler.

Her iki tarafta da hareketlilik ile birlikte sesler yükselmeye başlamıştı. Kalabalık içerisinde herkes yakınlarını, akrabalarını sormaktaydı. Birbirlerini anlayabilmek için bağırmak zorunda kalan insanların sesleri bir uğultuyu andırmaktaydı. Bu ses acısıyla, ıstırabıyla Kürdistan gerçekliğini en canlı bir biçimde dile getirmekteydi. İnsanlarımız acıyı, sevinci, heyecanı, hasreti bu an içiçe yaşamaktaydı. Karşılıklı birbirini gördüklerinde, doyamayıp ağlayanlar, birbirlerini teselli etmeye çalışanlar, büyük kedere boğulanlar, parçalanmışlığa karşı isyan edermişcesine sınır tellerini koparmak ve karşı tarafa geçmek istermiş gibisine kenetlenenler; karşı tarafa derin bir sevgi ile bir parça paket şeker atanlar bu gerçekliği dile getirmekteydi. Türkiye kısmından gelen yaşlıca, milli kıyafetleri içerisinde bir kadın yakınlarını karşı tarafta gördüğünde dayanamayarak hislerini dışa vurmaktaydı: Ağlayarak göğsünü, dizlerini dövüyor, elini yakınlarına ulaşmak istermişcesine boynunu bükerek uzatıyor ve çaresizce ağlayarak karşı tarafa bakıyordu. Sadece bu yaşlı Kürdistan kadınının durumu bile tüm sınır boylarındaki insanlarımızın yaşadıkları durumu izah etmek için yeterlidir.

İnsanlarımıza en ufak bir sevinci bile fazla gören ve bu günü kendileri için bir talan gününe dönüştüren sömürgeci askerler aç gözlerini özenle hazırlanmış şeker paketlerine dikmişler ve diğer taraftan atılan paketleri kaparak sahiplerine vermemekteydiler. İğrençliklerini öylesi bir dereceye vardırmışlardı ki, paketleri kapan çocukları döverek ellerinden zorla almaktaydılar.

Böylelikle bir bayram günü sona ermekteydi. Bu güne bayram günü demekten ziyade acıların tazelendiği gün demek daha yerinde olacaktır. Çükü insanlarımız bu günde sevinci yaşamıyorlar. İnsanlarımızın bu günde yaşadıklarını, hissettiklerini anlayabilmek, bu duyguları birlikte yaşayabilmek için bizzat gidip yaşamak gerekmektedir. Çünkü bu durum ne kadar ifade edilmeye çalışılsa da yetersiz kalacaktır.

İnsanlarımız geçmiş yıllarda olduğu gibi gelecek yıllarda da her bayram günü bu acıyı yaşayacaklardır. Bu acıyı dindirmek ancak sınırı ortadan kaldırmak ile mümkündür. Bunu gerçekleştirebilmek için ise halkımızın tek önderi partimiz PKK önderliğinde ERNK ve ARGK etrafında daha fazla kenetlenmek ve sömürgeciliğe karşı savaşmak her Kürdistanlı insanın görevidir. Bundan başka bir yol halkımızı çektiği acılardan, ızdıraplardan kurtaramaz.

Mehabad Özerk Kürt Cumhuriyeti'nin...

Baştarafı 12. sayfada

metinin yanında Tebriz üzerine yürüdüler. 15 Aralık'ta son Sovyet ticaret temsilcisi Esedof, Mehabad'ı terketti. Mehabad'ın kaderi belli olmuştu.

16 Aralık'ta Kadı Muhammed vd. bazı KDP temsilcileri, İran Generali Hümayuni'ye teslim oldular. **31 Mart 1947'de Kadı Muhammed, kardeşi Sadri** ve amcasının oğlu **Seyfi Kadı,** Mehabad'ta idam edildiler.

Böylece 10 ay 22 günlük Özerk Kürt Cumhuriyeti (24 Ocak-16 Aralık 1946) deneyi son buldu.

Mehabad Özerk Kürt Cumhuriyeti'nden alınacak dersler neler olmalı?

Mehabad Özerk Cumhuriyeti, Sovyet Kızıl Ordusu'nun işgali ve Kürdistan'da boşluğun ürünü olarak doğdu. Ancak bu bir fırsattı. Gerekleri yapılsaydı zaafa dönüşmezdi. Baştan sona kadar dış faktöre dayanma yaşam ilkesi olarak alındı. Çünkü, Mehabad yönetimi, İngiltere ve ABD ile uzlaşmayı da aradı. Ancak onlar başından beri İran yönetiminin yanında yer alıyorlardı. Çünkü, Kürdistan sorunu sadece İran sorunu değildi. Irak ve Türkiye'yi de ilgilendiriyordu. Emperyalist bölge sömürgeci devletleri, Kürdistan sorununun çözümünü istemiyorlardı. KDP, bu gerçeği göremedi ve görecek kapasitede de olamazdı.

KDP, Sovyet desteğini özü ile almadı. Parti olmasına rağmen kurumlaşamadı. İdeolojik dönüşüm yapamadı, yapısıyla yapamazdı da. Komünist partileri gibi bir örgütlenme içinde olduysa da, bu, biçimde oldu. Gerçekte parti olarak da kökleşemedi. Aşiret yurtseverliğini aşmayan egemenlerin eklektik bir birliği oldu.

Mehabad halka inemedi. Cumhuriyetin sınırları dar kaldı. Aşiret egemenlerinin tümüyle konuşulup anlaşılmasına rağmen, onlar üzerinde otorite olamazdı. Özellikle siyasal ve askeri otoritelerine hiç dokunamadı. Radyo, basın, okul, tiyatro vb. çalışmalar yapılmasına rağmen, halkın sosyal ve ekonomik yaşamını düzenleyemedi ve bu yönlü adımlar atamadı. Özellikle köylülüğün toprak sorununa hiç dokunamadı. Halbuki halkın iç dinamizmini harekete geçiremeyen bir güç gelişemez. Halka sınırlı açılan yerlerde yukarıda verilen örneklerdeki gibi halk itici oldu. Halkın istemleri KDP'yi çok aştı. Çarpıcı bir örnek olması açısından 22 Ekim'de Mehabad'ta bir Kürt kız öğrencinin bayrağa hitaben duygularını dile getirdiği konuşmasını alıyoruz:

"Muhterem hanımlar! Sınıf arkadaşlarım! Sizlere mukaddes bayrağımız hakkında söyleyeceğim sözlere dikkat etmenizi rica ederim.

Ey üç renkli Kürdistan bayrağı! Ey Kürtlerin yüksekliğinin nişanesi. Biz Kürt milleti senin gölgen altında, senin yükseklerde bulunmanı muhafaza için kanımızı akıtmaya hazırız. Bizler ihtiyar, genç hayatta bulundukça, senin bulunduğun yükseklikten indirilmene razı olmayacağız. Ey Mehabad! Ey bütün Kürtlerin serfiraz olmasına kâbe olan mukaddes memleket; bayrağımızın senin üzerinde dalgalandığını gördükçe 15 milyon Kürdün yükselmesi gözümün önüne geliyor. Seni omuzumda taşıyarak yüksek dağlar üzerinde kurtuluş marşını söyleyerek dolaşırken ne kadar mesut olacağım. Sen burada başımızın üzerinde dalgalanıyorsun. Bu saadeti tatmak zevkinden Türkiye'deki kardeşlerimiz mahrumdurlar. Sen burada başımızın üstünde yükseklerde dalgalanarak bizleri bahtiyar ediyorsun. Ne fayda ki Suriye ve Irak Kürtleri senin güzel rengini görmekten mahrumdurlar. Senin kırmızı rengin Kürtlerin kanının akıtılması ile yükseldiğine şehadet ediyor. Senin beyaz rengin Kürtlerin gönüllerinin temizliğine delildir. Senin yeşil rengin Kürdistan toprağının bakir ve kıymetli olduğunu gösteriyor. Ey esaretten kurtuluş azminin timsali: Dünyada hiçbir kuvvet yoktur ki, seni yok etmek kudretinde olsun. 15 milyon Kürt seni muhafaza için kanının son damlasını akıtmaya hazırdır. Senin yükseklerde dalgalanman istimar (sömürgeci) devletlerin gözlerini kör edecektir. Ey mukaddes bayrak! Yemin ediyorum ki, dar gününde ben seni muhafaza edeceğim. Eğer bir elim kesilse diğer elimle seni kaldıracağım. Eğer o da kesilse dişlerimle seni yükseklerde tutacağım. Eğer ben büsbütün kalmazsam, o vakit sen selametle yükseklerde ol, benim kıymetli bayrağım." (Doza Kurdistan, Zinar Silopi, s. 204-205)

Mehabad, askeri gücünü örgütleyemedi. Aşiretlerin silahlı güçleri üzerinde yükselmeyi temel aldı. Zor dönemde de aşiret reisleri ihanet edince Mehabad ordusuz kaldı.

Mehabad, daha ileri bir örgütlenmeye sahip olan Azerilerle savaş ittifakı kuramadı. Dostluk anlaşmasına varmasına rağmen, bu yakınlık siyasal düzeyde kaldı. Böylece İran yönetimi, tek tek özerk cumhuriyetleri ezdi.

Mehabad'ın en önemli zaafı, özerklik talebiydi. Merkezi yönetimden ayrılmaya cesaret edemedi. Uzlaşma yolunu aradı. Savaşmaktan çekindi. Sınıf yapısından kaynaklanan bu zaafı onu kötü bir yenilgiye götürdü.

1946'da olmasına rağmen, Mehabad Özerk Kürt Cumhuriyeti deneyinden çıkarılacak en önemli ders şudur:

Kürdistan sorunu, aşiretçi-feodal ve burjuva önderlikle çözümlenemez. Kürdistan halkının kurtuluş programı özerklik olamaz. Ancak ulusal bağımsızlık olabilir. Kürdistan sorunu, hiçbir şekilde emperyalist-kapitalist devletlerin iyiniyetine ve onların çözüm alanına bırakılamaz. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, dünya sosyalist ve demokrasi cephesinin bir parçası olmak zorundadır. Halka nüfuz etmeyen, halkın taleplerine dayanmayan, örgütlenme ve savaşta halkın çıkar ve insiyatifini temel almayan bir örgütlenmenin başarı şansı olamaz.

Toplumun iç dinamiklerini harekete geçiremeyen ve özgücü temel almayan bir örgütlenme dış dayanağı sosyalist devletler bile olsa başarı şansı olamaz.

Yoldaşlar!.. Yaşatacağız!..

Baştarafı 8. sayfada

TKP ve TİP reformizmi, teslimiyetin dolambaçlı yollarını bırakıp işi fiilen teslim olmaya, ihanete kadar götürdüler. Vedat Nedim Tör geleneğinin mirasçıları olduklarını belgelediler.

Diğer yandan ise, Avrupa komünizminden yeşiline, Troçkizminden toplumcularına, "hakiki" sosyalistlere kadar her türlü bela ve Türk şovenizmi sol içinde dört nala at koşturuyor. Olmayan tek şey, halkın bağımsızlık ve demokrasi uğrundaki devrimci mücadelesine önderlik edebilecek ve sosyalizmi kurabilecek; işçi sınıfı temeline oturmuş, bilimsel sosyalizmi rehber edinmiş, Kürt ulusal hareketiyle dayanışma içinde olan bir devrimci örgütlenme.

Kürt hareketine karşı sinsice, çoğu zaman da gizlenemeyen bir düşmanlık, onu çekememe, türlü bahanelerle devrimi karalama, günün devrimci-demokratik görevlerine, Türk sömürgeciliğine karşı görevlere yan çizme, işçi sınıfına, Marksizme-Leninizme, halka ve Kürt ulusuna karşı güvensizlik yukarıdaki eğilimlerin ortak noktalarını oluşturuyor.

Bir yandan Kürt ulusunun ayrı bir devlet kurma hakkının şurda burda lafını etmek, diğer diğer yandan bugünkü Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine ve onun örgütleyicisi PKK'ya karşı düşmanca ya da yarı-gönüllü tavır almak en azından samimiyetsizliktir.

Kürt direnişine çeşitli bahanelerle karşı çıkmak ve aynı zamanda da Kürtlere zulmediliyor, sömürülüyor, eziliyorlar vs. edebiyatı yapmak, utanmazca mızmızlanmaktır.

İşte tüm bu Marksizm-Leninizm dışı eğilimlere karşı bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm uğruna savaşmış ve bu yolda şehit düşmüş devrimcilerin anılarına sahip çıkmak, onlara bu direniş ruhunu veren idealleri savunmak bugün son derece önemlidir.

Onlar, devrimci onuru korumayı bilmiş ölümsüz Kürt direnişçileriyle ve enternasyonalist kahramanlarla, Hakilerle, Mazlumlarla, Kemallerle, Mahsumlarla ve Kürdistan dağlarında savaşan direnişçilerle birlikte sosyalist hareketimizin esin kaynağıdırlar.

Sosyalizm yolunda bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini zafere götürerek değerli anılarını yaşatacağız.

(*) O sıralar dosya Yargıtay'da görüşülmek üzere bekliyordu. Ayrıca özgül bir durum da ortaya çıkmıştı. M. Kambur idamlarından iki hafta önce 13 Ocak 1983'te yazdığı bir mektupta bunu şöyle anlatıyordu:

"... *Bizi yargılamak için oluşturulan heyet içerisinde yardımcı hakimler, başka bir davada rüşvet alırken yakalanıp, yargılanarak ceza aldılar. (Dört kişilik Kurtuluş davasında.) Aslında, bu adamların sonuçlandırdığı bütün davalar iptal edilip o insanların yeniden yargılanması gerekiyor. Tümü iptal edilmese bile, en azından hayati önem taşıyan sonuçlanmış davalar iptal edilip yeniden yargılanması gerekir.*" (M. Kambur) Mahkemelerin götermelik olduğunu, verilen idam ve mahkumiyet kararlarında sırf siyasi kaygularla hareket edildiğini anlatmak için daha fazla söze gerek yok.

'Kurdistan Press'e Birkaç Söz...

Baştarafı 13. sayfada

ri, PKK'ye düşman olmalıydı. Nitekim, tümü Diyarbakır cezaevine konan Rızgari önderlerinin işi gücü, direnişleri kırma çabası oldu. Bu çabaları ile faşist cellat Esat Oktay'ları dahi kıskandırdılar.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi 1984'le silahlı karakter alınca, TC "özel savaş" yöntemlerini çeşitlendirdi. Piyasaya her maske altında uşaklarını saldı. Rızgarici bayların hiç de onurlu olmayan hapishane yaşamları, TC—I-KDP görüşmeleri ardından hemen netlendi.

Apar topar İsveç'e toplanan kaşarlanmışlar grubu, otonominin sözcülüğüne soyundu. Onlardan aldıkları talimatlarla ve haberlerle PKK düşmanı yayıncılığa girişti.

Ancak yetmedi. Rızgari ve "Kurdistan Press", darboğaza girdi. Hemen hemen sıfır tirajla, bedava dağıtım yaparak, güya varlığını sürdüryor.

PKK ve ERNK'nin soylu gelişme yolunda ileri adımlara hazırlandıkları, otonomi ve düşman cephesi kargaşalıklığın egemen olduğu bu dönemde, dizilen yalan haberlerin aynı karakterli TC ve basınının haberleri ile birleşince, "Kurdistan Press"-in neyin peşinde olduğu daha iyi anlaşılır.

Baylarımız, "Hesabını veremeyeceğimiz bir tek eylemimiz yoktur" diyorlar. Acaba...

Birincisi; 1980-85 arasında, örgüt olduğunuz halde, neden faşist mahkemelerde örgüt olmadığınız, sadece bir yayıncı olduğunuzu söylediniz?

İkincisi; direnmediğiniz halde, neden aksini iddia ediyorsunuz?

Üçüncüsü; 1980-85 arasında neden hep zindan direnişlerini dağıtmaya çalıştınız? Zindan direnişçilerinin sizin hakkınızdaki değerlendirmelerini bilmiyor musunuz? Cezaevlerinde onlar sayesinde yaşadığınız halde ve onlara verilen sözünüz olduğu halde, neden sözünüzde durmuyor, gerçeği tam tersinden söylüyorsunuz?

Dördüncüsü; zindanlarda sömürgecilerin ihbar şebekesini geliştirmesine nasıl önayak ve araç olduğunuzu nasıl açıklayacaksınız?

Beşinci; hapisten nasıl salındınız?

Altıncısı; yüce bağımsızlık savaşı ereğine ve kendinize de ulusal kurtuluşçu demenize rağmen, otonominin sözcülüğünü yapmayı nasıl izah edeceksiniz?

Yedincisi; "Kurdistan Press"i kimin parasıyla basıyorsunuz?

Sekizincisi; I-KDP'nin emirleri ve talimatları ile çalıştığınız halde, neden bunu ajans ve muhabirlik sahtekarlığı ile gizliyorsunuz?

Dokuzuncusu; Kürdistan'da tek adamınız olmadığı halde, neden tersini söylüyorsunuz?

Onuncusu; içinde bulunduğunuz ahlaki durumu nasıl açıklayacaksınız?

Onbirincisi; yurtseverlik ve PKK'ye düşmanlığı nasıl bağdaştırıyorsunuz? Neden yalan haberlerde Türk basını ile yarışıyorsunuz? Direnişe ve şehitlere neden hakaret ediyorsunuz?

Rızgarici baylar kendilerini aklamalılar. Ağzına kadar pisliğe batmış, kanı bozulmuş bir yapı nasıl aklanır. Bu onların sorunu.

Sinek küçük, ama mideyi bulandırır. "Kurdistan Press" bayları güreşmek istiyor, ancak onların dalaşma yerleri çöplüktür.

Çünkü bu güreş ciddidir, mertlerin; yurtseverlerin; kahramanların; ideolojisi, politikası, örgütlü, güçlü ve doğru olanların; inancın kavgasıdır. Bir halkın soylu ulusal kurtuluş kavgasıdır.

Impressum:
M. Atar
Göttinger Chausse 75
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:
Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG.-Bonn
Konto Nr: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya	3.— $	Hollanda	3.— hfl.
Avusturya	18.— s.	İngiltere	0.80 £
Belçika	60.— bfr.	İsveç	6.— skr.
Danimarka	8.— dkr.	İsviçre	2.50 sfr.
Fransa	6.— ff.	Norveç	7.50 nkr.

LÎ ÎLLOH Û SÊRTÊ TERORA POLÊSAN BERSÎVA ARGK Û GELÊ ME LÎ DÎJ WAN

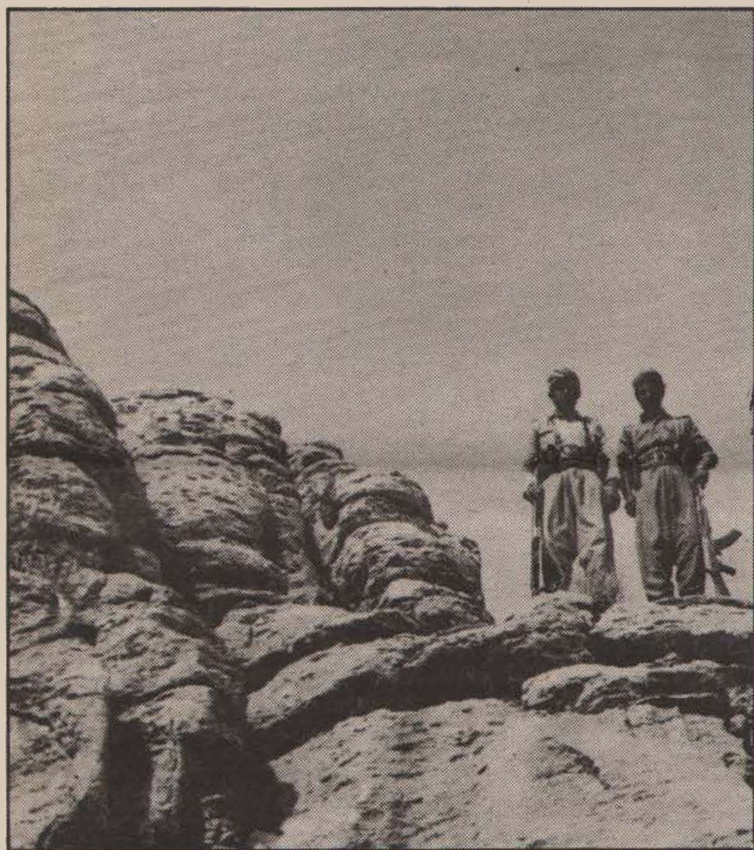
Pêşmerge reşandin ser avahiya polêsan Avahiya yekîtiya cenderman û karakola polêsan hatin bombekirin

Di mehên Kanûn 1987 û Çile 1988'ê de li bajarên Îlloh (Batman) û Amadê (Diyarbekrê) gelek kes ji refên gel hatin girtin. Piraniya ên hatin girtin, karger in. Di nav wan de jinên 60 salî jî hene. (Asiye Oğuz). Ên tên girtin, bi zorê tên gûnehbarkirin. Girtiyên welatperwer bi rojan tên hingavtin û wanan dernaxin pêşiya dadgehan.

Mêtingerên Tirk hêrsa xwe diverişînin. Dixwazin li navendên bajarên Îlloh, Sêrt û Amadê pêşveçûna welatperweriyê birawestînin. Niha bêhtirî 60 welatperwer hîn jî girtinê û tukes jî dernexistine pêşiya dadgahê.

Ji hêla din jî, di meha Çilê de ARGK li van bajaran gelek livbazî pêkaniye, ku hîn agahiyên dorfireh li ser wan neketine destê me, ji ber ku weşanên mêtingeran rûdan vedişêrin. Ji van livbaziyan dido, di şevekê de li Îllohê pêkhatinê. Pêşmerge bombe avêtinê Avahiya Yekitiya Cenderman a bi navê "On Nîsan" li taxa Tepê. Herwusa pêşmerge reşandine ser bolûka cenderman û karkola polêsan. Li Sêrtê jî karakoleka polêsan hat bombekirin. Dijmin, di van livbaziyan de hundabûnên xwe veşart. hêzên ARGK tu derb negirtine.

Herdû livbazî, girsên gel li bajaran gelek dilovan û dilxweş kirine.

Ên ku xwîn didin Dewleta Tirk a mêtingera faşîst tên pîşange kirin

Komîtên Kurdistanê, Feyka-Kurdistan û Hunerkom li bajarê Genf (Cenevre) serî dan hinde sazumanên navnetewan û mehkumkirina karbidestiya Almanya Rojava ji wan xwestin, ji ber ku ev karbidestî bikaranînên bê dadî û bêmaf li dijî welatperwerên ji Kurdistanê birêdixe.

Raporek ji bo van saziyan hat amadekirin. Naveroka raporê bi vê nolê bû: *"Bikaranînên karbidestiya Almanya Rojava ên dij-demokratî, komployên dewleta Tirk û hevkariya Almanya û Tirkiye a di vê barê de giringe bên protestokirin. Em daxwaz dikin, ku ji bo vê yekê komîsyonek bê avakirin."*

Rapor ji bo van saziyên jêrîn hate hinartin: ***Komisyona Mafên Mirovan di saziya Netewên Yekbûyî de, Komîsêriya bilind a Penahan di saziya Netewên Yekbûyî de û Komisyona Dadgerîya Navnetewan.***

Civîna hevkariyê li Dortmund ê

Civîn roja 22'ê Çilê çêbû. Li kêleka hinde ronakbîrên ji Tirkiyê û Kurdistanê, gelek rewşenbîrên Almanî jî beşdarî civînê bûn. Dora 50 ronakbîr civînê de cihê xwe girtin. Civînên vê nolê ji sala 1987'ê ve, bi awakî sîstematîk tên çêkirin.

Di civînê de li ser dîrok, rewşa rojenîn û pêşketinên muhtemel ên Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan, axaf hatin çêkirin. Herwusa bi nimunan alîkariya dewletên Ewrupa Rojava, pêwist jî dewleta Alman, ji bo dewleta Tirk hatin şanîkirin. Û piştgirtina ji bo Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan jî mêhvanan hat xwestin.

Ên ku hatibûn civînê, daxwaza xwe diyar kirin, ku ev civîn dîsa bên çêkirin. Civîn ji hêla 'Komîtên Kurdistanê' hatibû amadekirin. Herwusa hevpeyvînek bi radyona Dortmund ê re ji bo bernama bi zimanê Kurdî, hat çêkirin.

ARTÊŞA TİRKAN LÎ BOTANÊ TEVGERA XWE A DÎJ-ŞOREŞGERÎ DÎLEZÎNE

Di vê taliyê de nûçe û agahiyên derevîn û girtinên li bajaran xwe zêdekirine. Pêwist, piştî ku li Şirnexê bînbaşiyek û gelek leşker hatin kuştin û operasyonên artêşa mêtinge hatin şikandin pêde, civinên ARGK jî li gundan xwe lezandin. Pêşveçûnên li bajaran jî vê taliyê de gelek zêdebûne. Ev bûyer gişt, tirs û xofa mêtingeran kûr dikin.

Vê taliyê de mêtinger, mîna ku berî operasyonên li Dêrsimê nûçên sansasyonal belavkirin, vê carê jî berî operasyonên ku di vê zivistanê de li Botanê wê bên pêşvebirin, nûçên sansasyonal belavdikin, weke, "endamekî PKK xwe da dest, 40 piştigirt hatin girtin" ûhw. Ji ber ku operasyonên mêtingeran bisernakevin, mêtinger hêzên têkûziyê ên nûh tênin êrdimê. Encamên operasyonên li Cizîra Botan, Girêkamo (Silopî), Şirnex, Berwarî (Pervari), Qilaba û Sêrtê veşartî tên hîştin, lê dîsa jî eşkereye ku mêtinger rastî xusarên mezin dibin. Lewma jî weşan û rojname, nûçên derevîn belavdikin.

Weke ku hemû êrîşên dijşoreşgerî taliyê de binkeftî dibin, tevgera artêşa faşîst a sala 1988'ê jî wê binkeftî bibe. Mêtinger vê carê rastûrast bi bombekirina gundan, dest bi bizava xwe kirin. Lê ev hovîtî wê berxwedana ARGK û gelê me a mezintir li pêşiya xwe bibîne...

TALÎYA LÎVBAZÎYÊN ARGK LÎ MÊRDÎNÊ NAYÊ

Ji destpêka buhara 1987'ê vir de, dijmin dixwaze bajarê Mêrdînê têxe bin kontrola xwe. Bi hezaran serbazên dijmin û dij-gerîlla li derdorên Mêrdînê hatine bicihkirin. Rêyên diçin bajaran û tên hatine qedexekirin û mirov tên sehkirin. Şev û roj operasyon tên birêvebirin. Ji bona pêşvexistina çetevaniyê, serî li hemû rêyan tê dayin.

Lê encam, ji bo mêtingeran bikeftineka giran e. Livbaziyên ARGK bêhtir pêşvedikevin. Milîsî dimire. Leşker nikarin şevan de derkevin operasyonan. Serbazên dijmin, herçuqasî hejmara wan digihe hezaran jî, nikarin bikevin êrdimên çiyager.

Ji hêla din jî hêzên ARGK civinên xwe li gundan zêdedikin. Têkoşeran komdikin. Vê taliyê de hinde civîn li navçên Gercews û Midyadê jî hatine çêkirin. 2 welatfiroş û bêbext hatin kuştin. Li gundê Çelîk mezra Tarakli welatfiroş Îbrahîm Halîl Kaya û li gundê Yemîşlî navça Gercewsê jî bêbext û noker Nayif Uğur bi mirinê hatin cezakirin.

Li êrdima Mêrdînê ku ARGK serdest e û dikare xwe bi hesanî bitevgirîne, têkoşîna rizgariya netewî xwe gihandiye navendên bajaran jî û girsên gel ên bajarî jî hevkariyên xwe pêşkêşî têkoşînê dikin.

Êrdima Mêrdînê, ji bo hilgavtinên nûh ên rizgariya netewî re avise...

Di meha çilê de di civîna Parlamentoya Ewrûpî de gotûbêj li ser "Mafên Mirovan li Tirkiyê" hatin kirin

Civîn di mêjûya 18 û 22'ê Çilê de li Frense bajarê Strassbourg ê çêbû. Hat duxuyankirin, ku li Tirkiyê berdewama perçiqandina mafên mirovan tê kirin. Hicetên karbidestiya Tirk nehatin pejirandin. Di vê barê de hînkar hatin şanîkirin, lêkolîn û gotûbêj hatin kirin û danûstandin hatin birêvexistin.

Parlamentoya Ewrupî eşkere kir, ku di demeka nêzîk de naxwaza pêvendiyên xwe digel Tirkiyê xweşbike. Komên Komunîst û Sosyalîst 4 biryarên pêşniyar amade kirin, ku bi nimunan îspat dikin, mafên mirovan li Tirkiyê tên perçiqandin. Ev biryar hatin pejirandin.

Di civînê de li ser girtina yekî Frensî, **Micheal Caramînot** hat axaftin û sedema 5 sal ceza hepsê li derheqê wî dayinê, hat lêkolîn. Herwusa hat eşkere kirin, ku serekê belediya Diyarbekrê ê berê **Mehdî Zana** bi bêdadî hatiye girtin. Ji Meclîsa Tirkiyê hat xwestin, ku biryarên bidarvekirinan bicih neyne.

'Komîtên Kurdistanê' raporek ji 100 pelan amade kir û ji bo parlamenteran belavkir. Di raporê de hînkarên pîkoliya Dewleta Tirk bi awakî bi delîl hatibûn nivîsandin.

Karbidestiya Frensî gavên paşve avêt, lê nîjadperestiya xwe didomîne *2 Kurdistanî û 8 Îraniyên koçberî Gabonê bibûn, vegerîn Îspanya*

Karbidestiya Frensî pêşî 15 penahên Îranî û 2 welatperwerên Kurd koçberê welatê Gabonê kir û yekî jî girtî hêla. Le xweragirtina li dijî vê nîjadperestiyê gelek bilind bû. Bikaranîna karbidestiya Frensî di wan rojan de birêketibû, ku Wezîrê Karên Derveyî ê Frensî **Jean Bernard Raimond** çûbû Tirkiyê.

Pêşî, bilî xweragirtinê karbidestiya Frense dev ji bikaranina xwe berneda. Nexasim gava **Raimond** li Tirkiyê bû, Serekwezîrê Frense **Chirac** duxuyankir, ku ev bikaranîn nayê rakirin. Diyar bû ku, hikumeta Frense tiştên pêwist digel Tirkiyê diaxifî. Nûnerên Frense hevkariya xwe digel Tirkiyê eşkere dikirin û bawerî didan Tirkiyê. Ev jî dihat wê manê, ku karbidestiya Frense ji bo berjewendên xwe ên yekdestî, mafên mirovan diperçiqand. Mêjûya 10 û 11'ê Çilê de hevdîtînên di nav Frense û Tirkiyê de, fêkiyên xwe dan. Frense îhale avakirina metroyekê, û barêgahên balafir û radaran girte serxwe. Herçuqasî di barên Yekitiya Ewrupa (EG) û pirsên vîze de dîtin nebûn yek û nakokî weke hev man jî, wezîrên karên derveyî ên herdû welatan duxuyan kirin, ku di pirsa êrdimî de weke hev bawer dikin û dîtina wan yeke.

Tewrê herdû rejîman li dijî "terörîzma navnetewan", pêwist jî li dijî Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan di hevdîtinên taybetî de diyar bû, lê encam nehatin weşandin. Lê pir eşkereye, ku di vê barê de lihevhatine.

Piştî vê hevdîtinê, 8 penahên Îranî û 2 welatperwerên Kurd vegerandin Îspanya. Lê rastî ev tewrê Frense nemiroviye, ji ber ku amadekariya komployên mezintir dikin. Ango gava karbidestiya Frense, dixwaze hinde gûnehên xwe paqij bike, ji hêla din gûnehên Frense ên mezintir derdikevin holê.

Ji ber van bûyer û rûdanan 'Komîta Kurdistanê' li Frense duxuyaniyek çêkir. Duxuyaniyê de wusa hat gotin; *"pirsa giring eve ku, ên hatibûn koçberkirin, giringe vegerin Frense û ne Îspanya."* Bi wî awahî eşkere kir, ku ewê li dijî komploya Frense ji niha û pêde jî li berxwebide.

Piştî 42 salan: KOMARA KURDÎ Lİ MAHABADÊ

Hoyên ku Komara Mahabad afirandin

Piştî şerê levakirina emperyalî di navbera salên 1914 û 1918'an de, şahînşahê Îranê Rêza Pehlewî, bi alîkariya emperyalîzma Îngîlîzan, yekîtiya navendî a Îranê bi koteke pêkanî. Şahe Îranê, ramyariyeka şovenîst û vebirkar, ku hemû mafên netewî ên gelê Kurd înkar dikira, birêvebir. Hinde berxwedanên gelê Kurd ên nola *Serhildana Simko* (1920-30), ên bin pêşengiya eşîrvaniya navçeyî bilindbûn. Lê gengaza bi serketina van serhildanên êrdimî nebû. Di sala 1930'ê de şahê Îranê, peymanek digel burjuvaziya Tirkan çêkir û ji bo şikandina *Berxwedana Çiyayê Agrî (Ararat)*,alîkariya wan kir. Di sala 1937'ê de jî, bin pêşajotiya emperyalîzma Îngîlîzan, *Peymana Sadabad* di navbera Tirkiyê, Îranê, Îraq û Pakîstanê de, çêbû. Rawestandina serdestiya Yekîtiya Komarên Sosyalîst ên Sowyetîstanê (YKSS) li êrdimê û parastina statuya Kurdistana debaşbûyî, bûn armancên vê pêymanê ên pêwîsttirîn.

Şahê Îranê, serekên eşîrên Kurdî bi koteké şiyand nav Farisan. Zagonên nefikirinê ên kotekî bikaranî. Zimanê Farisî, li Kurdistanê bi koteké kire zimanê mîrî. Xebatên rawestandina pêşveçûna çanda Kurdî birêxist û raste-rast dest bi helandinê (asîmîlasyonê) kir.

Gava Şerê Levakirina Emperyalîst ê Duwemîn destpêkir, *Artêşa Sora Yekîtiya Sowyet*, di mêjûya 25'ê Tebaxê 1945'ê de, kete axa Azerbeycana Îranê û xwe nêzîkî tixubên Kurdistana Rojhelat kir. Avakirina çembereka parastinê li dijî artêşên Hîtler û hevkarên wî, ku gumanbû ji başur û Qafqasiya êrîşan bînin ser Yekîtiya Sowyet, armanca vê bîzava Lêşkerên Sor bû.Bi vî awahî Artêşa Sora Sowyetê bû cîranê gelê Kurd û pêvendiyên xwe digel gelê Kurd rastûrast pêşvexist. Ev pêvendî ji barên konevanî, xwe hilimandin barên aborî jî.

Ji ber ku hebûna Artêşa Tehranê li Azerbeycan û Kurdistana Rojhelat gelek tenik ketibû û avahiya Tehranê a navendî hejiyabû, rewşeka azadiyê û serbestiyê a mezin zabû.

Serekên eşîrên Kurdî ên hatibûn koçberkirin vegerîn Kurdistanê û dest avêtin çekan. Hezeka şer a çekdarî ji 2.000 pêşmergan, a bin serokatiya Mustafa Berzanî û Şêx Ahmed jî derbasî Kurdistana Rojhelat bibû, piştî ku berxwedana li êrdima Berzan di navbera salên 1930 û 1945'an de li dijî artêşên Îngilîz û Erebên Îraqî, nekarî li Kurdistana Başur bêhtir xwe rabigire.

Damezrandina Komara Mahabad

Kurdistana Rojhelat, seranser di nav rêkxistiniyeka eşîrvanî de bû. Lewma, serekên eşîran serekatiya hemû rêkxistiniyên konevanî û tevgeran dikiran. Mêjûya 16'ê Êlûnê 1942'ê de, hinde rewşenbîrên êşîrvan, arîstokrat û netewmend ku piraniya wan ji bajarê Mahabadê bûn, rêkxistina bi navê *Komel* avakirin. Komel hîkarî ji rêkxistinên nola *Xoybûn* ku di sala 1927'ê de li Kurdistana Bakur damezirî bû û *Hêvî* ku di sala 1939'ê de li Kurdistana Başur damezirî bû, distand. Tecrubên Komel, ji ên Xoybûn û Hêvî kêmtirbûn. Daxwaza otonomiyeka çandî û ramyarî dikir. Lewma jî bû rêkxistineka tenê netewmend. Nexasim jî, di avakirina Komel de, endamên Hêvî risteka pêşajotiyê leyistin.

Sala 1943'ê de piştî ku Artêşa Sora Sowyetê leşkerên Hîtler berûpaş da û nûnerên Sowyetê pêvendiyên xwe digel Komel xurtkirin pê de, hîn hîkariya Komel mezinbû, hîn jî bajarê Mahabadê qulibî navendeka konevanîye.

Ji destpêkêve Komel, bi hebûn û pêşveçûna Artêşa Sora Sowyetê ve hatibû girêdan. Vê rûdanê ji xwe re pîvek digirt. Meha Cotmeha sala 1944'ê de, *Qadî Mihemed* bû serokê Komel. Qadî Mihemed, li Mehebadê ji malbatekî serdest û bi navûdeng bû. Bangeşe, serdestî û hîkariya Komel belavî tevayî Kurdistana Rojhelat bû. Serekên eşîran, otorîta Komel pejirandin. Lê ramyarî bi otorîtê bi tixup ma. Nekarî xwe di nav êl û eşîrên Kurdî de serdest bike. Weke tevgereka konevanî bilindbû, lê ji ber ku berhemeka karvaniyê a bilez bû, nequlibî hêzeka bîrdozî, girseyî, rêkxistinî û leşkerî. Serekên eşîran serdestiya xwe li ser eşîrên xwe, bi giranî û sedansed parastin. Ev nekete destê Komel.

Bilî hoyên rind û baş, Komel pir sist û hêdî xwe livand. Piştî ku *serekê Azerbeycana Sowyetê Bakirof*, bang li Komel kir û diyar kir ku ewê alîkariya bikin, Komel xwe quliband *Partiya Demokrata Kurdistan*. Sala 1945'ê de hinde nûnerên Komel û komek ji serekên eşîran çûn bajarê Bakû. Di civînê de biryara damezrandina PDK hat sitandin. Bakirof di civînê de wusa digot: *"Niha divê bi otonomiyê em razîbin. Serxwebûn, divê Kurdên Îraqê jî bixe nav çarciva xwe de. Di nav Komara Azerbeycanê a otonom de avakirina serdariyeka Kurdî a otonom hewcetir û rasttire."*

Komel bû partiyek, lê otonomiya di nav tixubên Azerbeycanê de nehat pejirandin. Bakirof, duxuyankir ku ewê vê biryarê bipejirêne û peyman da ku ewê alîkariya Kurdan bike.

Di meha Cotmeha sala '45'ê de, li bajarê Mahabadê li *Merkeza Pêvendiyên Çandî a Sowyetê* de, endamên Komel civînek çêkirin. Komek ji 60 kesan, tevlî endamên Komel di nav wan de hinde mezinên bajêr û serekên eşîran jî hebûn, navê Komel guhurandin û Partiya Demokrata Kurdistan damezrandin. Qadî Mihemed bû serok. Endamên navendî ên partiyê, ji kesên navûdeng ên bajarê Mahabadê hatibûn hilbijartin. Partî, ji aliyê ramyarî, seranser hevkariya Sowyetê ji xwe re bingeh girt. Herwusa bernameka ji 8 bendan (mercan) pejirand. Naveroka bernamê bi vê nolê bû: *"Kurdistan wê bibe serdariyeka otonom. Zimanê mirî û perwendekirinê wê bibe Kurdî. Meclîseka zagonî ku wê karên mirî birêvebibe, wê li Kurdistanê bê hilbijartin. Bacên ku li Kurdistanê tên civandin, wê li Kurdistanê bên bikaranîn. Mafê kêmnetewan wê bên dayin. Çanda Kurdî wê bê pêşvebirin û rewşa gel a borî wê bê xweşkirin."*

Roja 12'ê Kanûnê 1945'ê, Meclîsa Netewî a Azerbeycanê ku xwediyê 101 endaman bû, xwe civand. *Komara Otonoma Azerbeycanê* danezane kir. Avahiya civakî li Azerbeycanê li gora Kurdistanê bêhtir pêşveketî bû. Giraniya komunîstan û kesên bi baweriya burjuvazî, di saziya nûh de hebû. Nexasim li Azerbeycanê, dawiya şerekî hundurî û berçav Komara Otonom hatîbû damezrandin.

Lê li Mahabadê rewşeka weke vê nebû. Lihevhatineka bêdeng û bêdûbendî hebû. Lê ev lihevhatina bêdeng û bêdûbendî, dure wê biba tengezarî û bela serê Mahabadê. Herçuqasî PDK hatibû damezrandin jî, hîkariya serekên eşîran mezintir bû. Wusa ku, Qadî Mihemed bê peyva bi karbidestên eşîran re wê nekarîba bîryaran derxîne an gavan bavêja. PDK, wê nekariba dînamîzma gel bitevgirîna. Belê êrîşa gel a li dijî karakola Mahabadê di meha Gûlana 1943'ê de, ku hebûna Îranê a dawîbû li Mahabadê, baş datîna pêşiya çavan, ku hewcebû mirov pişta xwe tenê bide girsên gel. Daxwazên netewî ên gel, bi *Opera* li Mahabadê a bi navê *Niştîman*, ku cara yekemîn bû li Kurdistanê tiştekî wusa çêdibû, eşkere hatibûn zimên. Herwusa di mêjûya 17'ê Kanunê 1945'ê de jî, gava PDK numayişek çêkir, piştî xwepêşdanê gelê me digel dirûşman meşî ser avahiya dadgehî (saraya adliyê) û alên rengîn pêlda...

Piştî damezrandina Komara Otonoma Azerbeycanê, roja 22. Çile 1946'ê de jî, hêla Qadî Mihemed, damezrandina *Komara Otonoma Kurdî li Mahabadê*, di qada *çuwarçira* de li bajarê Mahabadê hat danezanekirin, piştî ku axafek ji bo gelê Kurd hat çêkirin pêde.

Yekîtiya Sowyet, bi rêya nûnerên xwe alîkariya Komara Kurdî kir. Herweha ji bo çapxanekê alîkarî kir. Alîkariyên aborî û leşkerî da Komara Kurdî. Çekên nola tank û topan di nav alîkariyên leşkerî de nebûn. Kovara bi navê *Kurdistan* ku di çapxana Mahabadê a yekemîn de hat çapkirin, pêşemîn hîkarî lî ciwanan kir. Her bi vê nolê, komek xilbe ji xortên Kurdî, ji bo perwendebûnê çûn Yekîtiya Sowyet.

Endamên heyeta wezîran a ku li Mahabadê hatibû avakirin, ji serdestên bajêr û ji nas û mirovên Qadî Mihemed ên nêzîk, hatibûn hilbijartin. Her çûqasî Komar ji aliyê ramyarî hatibû pejirandin û Heyeta Wezîran jî hatibû pejirandin, birêvebirin û serdestiya karvanî a civaka Kurdî hîn de destê serekên eşîran de mabû.

Komara Mahabad, ji bo rêkxistinkirina xwe, nekarî pir pêşve here. Xebatên avakirina artêşekê li dora Berzaniyan, hatin birêvexistin. Lê di vê barê de gelek tişt nekarîn bên kirin. Ji bilî Berzaniyan, yekîtiyên leşkerî ên ku hatibûn sazkirin, otonom û girêdayî serekên eşîran man. Lê belê, meha Gûlana 1946'ê de hejmara pêşmergan, di nav refên artêşê de dora 13.000 kesan bû, û artêş heya pêngavekê rêkxistî bû. Komara Mahabad, di qada çandî de jî hinde gavên jêhatî avêt. Lê ji hêla aborî, nekarî tiştek bike. Bernameyeka aborî jî nebû. Çavên xwe ji bo otorîte û berjewendên serekên eşîran re girtî hêla û pêşemîn sûdên van derdoran pejirand. Nekarî rêkxistiniya xwe dorfireh bike. Nekarî seranser bibe serdestê civakê. Nekarî artêşa xwe çekdar û têkuz bike. Tenê bi yek kehniyê, ango bi Artêşa Sora Sowyetê ve xwe girêdayî hêla.

Bivî awahî Komara Mahabadê, hebûn û pêşveçûna xwe, yekber bi faktorên derveyî vê girêda. Lê belê nûnerên Îngilîz û Emerîka Bakur rewş dişopandin, hevsarê hikûmeta Tehranê dikirin destên xwe de û piştgiriya pîlana hikûmeta Tehranê bo Îraneka yekbûyî dikiran.

Di vê navberê de dijminahî û nakokiya di nav Kurd û Azeriyan de kurtir dibû û cih bi cih diqulibî şer û pozberiyên ji bo tixuban. Bi hevdîtinan pozberî hatin rawestandin û di 23. Nîsan 1946'ê de *Paymana Dostanî û Hevkariya Kurd û Azeriyan* hat imzekirin. Herçuqasî ev peyman mercên hevkariyê ên pêwist ji bo herdû gelan şanîdikir jî, nekarî xwe biqulibêne tifaqeka zexm û bihîm.

Komara Mahabadê rûxandina xwe amade dike

Hebûna herdû Komarên Otonom, girêdayî bi faktorên derveyî mabû. Artêşa Sowyetê, nedikarî xwe li Îranê bicihbike. Nexasim nûnerê Yekîtiya Sowyet *Gromîko*, di peyvaka xwe de ku li pêşiya Netewên Yekbûyî (Koma Milletan) de çêkir, duxuyankir ku, *"2'ê Adarê 1946'ê de leşkerên Sowyetê wê xwe ji Îranê paşve bikişênin."* Ji bona vê yekê, di navbera berpirsiyarên Îran û Yekîtiya Sowyet de, hevdîtin û hevpeyvîn çêdibûn. Emerîka Bakur û Îngîltere, ku serketên şer ên din bûn, karbidestiya Îranê zixt û germ dikiran û alîkariyên xwe jê re pêşkêş dikiran.

Artêşa Îranê, a ku hêj birînên mezin negirtibû û serxwe bû, xwe têkûzdikira. Berî ku leşkerên Yekîtiya Sowyet ji Îranê derkevin, artêşa Îranê dest bi êrîşên xwe li dijî Azerbeycanê û Kurdistanê kir.

Di bin van hoyan de, li pêşiya Komara Mahabadê dû rê diman: An wê li berxwe bida, an jî wê xwe bida dest. ***Rind tê zanîn ku, tiştê di şer de nebaştirîn, hîm û hêz çibe bila be, xwebidestdayina bê berxwedane.*** Serekên Komara Mahabad, rêya xwebidestdayinê hilbijartin. Rêya ramana bêbiryarî û lihevhatina eşîrvaniya feodal hilbijartin. Gava roja 9'ê Gûlanê 1946'ê de Artêşa Sor xwe ji Îranê dakişand, hemû hêvî û tiqeyên Komara Mahbadê jî şikestin.

Roja 28. Nîsan 1946'ê de serekwezîrê Azerbeycana Otonom *Cafer Peşvarî*, li Tehranê hevdîtinek digel hikûmeta Îranê çekir. Hikûmeta Îranê şert datanî, ku leşkerên xwe û cendermên xwe li Azerbeycanê bigire. Peşvarî hevdîtin birî û vegerî bajarê Tebrîzê. Lê serekwezîrê Îranê xweş dizanîbû, ku rewşa Komarên Otonom nebaş e. Lewma, "bêqeyd û şert" xwebidesdayinê ji herdû Komaran dixwest. Ji aliyê din jî, li Tehranê dest bi kuştina komunîstan hatibû kirin û Tehran, leşkerên xwe şiyandibû ser Kurdistan û Azerbeycanê.

Roja 13'ê Hezîranê 1946'ê de, Komara Otonoma Azerbeycanê, otonomiyeka bi tixup û gelek teng pejirand. Mafê meclîseka êrdimî sitand û serdestiya Tehranê derivand. Bi vî awahî karbidestiya Tehranê, dîsa xwe serdestê Azerbeycanê kir.

Ev otonomiya teng, ji bo gelê Kurd nehate pejirandin. Artêşa Îranê xwe dirêjî heya bajarê Saqiz kir û dest bi provakasyonan kir. 3. Gûlan 1946'ê de serekê serleşkeriya gelemperiya Îranê, general *Ramazan* hat cepha şer. Hevdîtinek digel berpirsiyarên PDK çêkir. Peymana rawestandina şer hate îmzekirin. Bi vê peymanê, serdestiya li ser rêya ku dihat Saqizê, ji artêşa Îranê re ma. Herçuqasî pêşmerge û gelê Kurd, dixwestin liberxwe bidin jî, PDK hertim rêya lihevhatinê û xwebidestdayinê hilbijart.

Lê mixabim! Di meha Hezîranê de li *Girên Mameşah*, ku serdestê rêya bajarê Saqizê bû, şerek di navbera hêzên artêşa Îranê û Berzaniyan de derketibû. Berzanî biserketin û artêşa Îranê şikandin. Lê PDK vê bûyera hêja nekemiland. Li şuna pêşveçûn û bilindkirina şer, PDK xwepaşvekişandin dixwest.

Di vê navberê de, meha Tebaxa 1946'ê de, nûnerên PDK çûn Tehranê. Hevdîtin digel hikûmeta Îranê û nûnerên Emerîka Bakur û Îngilizan re çêkirin. Lê destevala, vegerîn Kurdistanê. Ev rewşa bêbiryar û nebaş bêhna Berzaniyan tengkir. Lewma Berzaniyên ku ne ji Kurdistana Rojhelat bûn, bera xwe dan aliyên din û xwestin ew, tiştinan bikin. Mustafa Berzanî çû Tehranê. Lê li Tehranê, rêya xwebidestdayinê li pêşiya M. Berzanî hat danîn. Hikûmeta Îranê ji M. Berzanî xwest, ku xwebidest-

bide û niştecetiya kotekî bipejirîne.

Ên ku li rêya lihevhatinê digerîn, ne karbidestiya Îranê, lê nûnerên PDK bixwe bûn. Dure nivîstkarê Frensî L. **Rambout** wusa nivîstibû: *"Hevqas serpêhatinên etnîkî, olî û his û ramanî hene, ku Kurdan* (behsa serdestên Kurdî û berjewendên çînî tê kirin) *bi Eceman* (behsa Farisan tê kirin) *re girêdidin, biqasî ku Kurd nekaribin daxwazên konevanî ên dijwar ji hikûmeta Îranê bikin."* (Çağdaş Kürdistan Tarihi, Weşanên Ronahî Rûpel 140.)

Kêliya hilweşandina komarê xwe nêzîk dikir, Komara Kurdî rastî perçebûnên hundurî jî dibû. Hinek ji serekên eşîran, li rêya lihevhatina bi karbidestiya Îranê re digerîn û dixwestin rewşa xwe biparêzin. Rastî, herkesek li çara serê xwe digerî. Gelê Kurd ê nehatibû rêkxistinkirin û di civaka êl û eşîrvanî de dijiya, necar mabû ku li du serekên eşîran here.

Meha Tebaxa 1946'ê de, hinde eşîrên başura Kurdistana Rojhelat ên mîna ***Kaçkavî*** û ***Baxtiyaran***, xwedan aliyê hikûmeta Îranê û bûn hacetên şikandina serhildana komunîst. Gava hinde eşîrên bakura Kurdistana Rojhelat jî, ên mîna ***Şikakiyan*** ûhw. destpêkirin li rêyên lihevhatinê bigerin, hêza bingehî a Komara Mahabêdê jî dest bi belavbûnê kir.

13. Kanûn 1946'ê de, herçuqasî liberxweda jî, Komara Otonoma Azerbeycanê hilweşî. Artêşa Îranê, di wê rojê de xwe gihand bajarê Tebrîzê û bajar vegirt.

11 Kanûn 1946'ê de, hêzên eşîrên ***Herkî*** û ***Şikakî***, tevlî hikûmeta Îranê êrîş birin ser Tebrîzê. Roja 15'ê Kanûnê jî, nûnerê Yekîtiya Sowyetê tîcarî ***Esedof***, ku ê paşîn bû, ji Mahabadê derçû û vegerî welatê xwe. Sernivîsa Komara Mahabadê jî, ê din eşkere bibû.

Roja 16'ê Kanûnê Qadî Mihemed û hinde nûnerên PDK xwedan destê generalê Îranê ***Hûmayunî***. Roja 31'ê Adarê 1947'ê jî ***Qadî Mihemed***, birayê wî ***Sadrî*** û kurmamê wî ***Seyfî Qadî***, qada bajarê Mahabadê de hatin bidarvekirin.

Bi vî awahî Komara Kurdî li Mahabadê, piştî 10 meh û 22 rojan (ji 24'ê Çilê heya 16'ê Kanûnê, sala 1946'ê) dawî pêhat û kete nav pelên dîrokê.

Fêrên ku mirov ji Komara Kurdî li Mahabadê derxîne

— Komara Otonoma Mahabadê, wek berhemeka dagirkariya Artêşa Sora Sowyetê û sistbûna otorîta li Kurdistanê afirîbû. Ev firsendek mezinbû. Heke pêwistiya wê bihata têgihêştin, wusa erzan tengezar nediket. Ji destepêkê heya dawiyê, hêvî bi faktorên derveyî ve hatin girêdan û ev hêvî, bû erkê heyîn û jiyanê. Lew Komara Mahabadê li du lihevhatina bi Îngilîz û Emerîka Bakur re jî bezî. Lê ev herdû hêz, ji destpêkêve piştgiriya karbidestiya Îranê dikiran. Lewma ew dizanîn ku pirsa Kurdistanê, ne tenê pirsa Îranê ye. Ev pirs herwusa, ji bo Tirkiyê û Îrakê jî, pirseka pêwist û bingehîn bû. Dewletên mêtinger ên erdimî û hêzên emperyalîst, veristina pirsa Kurdistanê nedixwestin. PDK vê rastiyê nedît û fahmnekir. Nedikarî vê rastiyê bibêne, ji ber ku kapasîta PDK je rê têrî nedikir.

— PDK, nekarî alîkariyên xurt û xwedî-naverok, ji Yekîtiya Sowyet bistêne. Herçuqasî partiyek jî bû, nekarî xwe rast bidamezrîne û xwe sazîbike. Guhartinên ramyarî û bîrdozî (îdelojîtî) birê nexist. Bi wê hebûn û avahiya xwe, nedikarî tiştekî wusa bike. Herçuqasî xwe weke partiyên komunîst rêkxistin dikir jî, ev rewş bi têdayiya xwe ne wusa bû, tenê ji hêla şêweyî (biçîm) wusa bû. Rastî eve, ku, bi partîbûna xwe, nekarî xwe rabigire û refên xwe bijdêne. Ji tixubên welatperweriya eşîrvaniyê derbas nebû û bû yekîtiyeka kollektîf a çînên serdest.

— Komara Mahabad, nekarî xwe dirêjî gelê Kurd bike. Tixubên komarê pir teng man. Herçuqasî bi hemû serekên eşîran re hatibû peyvandin jî, otorîteka li ser wan nekarî bê avakirin. Pêwist ortorîta serekên eşîran di barên konevanî û leşkerî de, weke xwe ma. Komar, destê xwe neavête vê qadê. Herçuqasî xebatên di barên radyo, weşan, dibistan, çand û şîno (tiyatro) de hatin kirin jî, jiyana civakî û aborî a gel nekarî bê xweşkirin. Gavên ji vê hêlê, nehatin avêtin. Komar, pêwist destê xwe neavêt pirsa axê, ku pêrgala gundiyan a bingehînbû. Ji belê pir eşkerebû, heke hêzeka ku nekaribe dînamîzma zikmakî a gel bitevgerîne û bilivîne, nikare pêşve jî here. Gava komar karî xwe nêzîkî gel bike û xwe dirêjî gel kir, weke hînkarên di vê bûyerê de me dîtî, gel xwe da pêş û mafê xwe parast. PDK, nedikarî bersiva daxwazên gel bide. Em dixwazin di vê barê de hînkarek gelek hêja û bûha pêşkêşî xwendevanên xwe bikin. Roja 22'ê Cotmehê sala 1946'ê, keçeke Kurd ku şagirta dibistanê li Mahabadê bû, axafak ji bo ala rengîn çêkir û his û ramanên xwe bi vê nolê anî zimên:

"Xuşk û jinên berêz!
Hevalên min ên dibistanê!
Ez hêvî dikim ku hun guhdariya gotinên min ên li ser ala me a pîroz, bikin. Ey ala Kurdistanê a sê-rengîn! Ey nîşana bilindî û mezinahiya Kurdan!
Em, tevayî gelê Kurd, amade ne, bin siha te, ji bo parastina pêldana te di bilindahiyan de xwîna xwe bidin rêtin. Heya em, kal û ciwan, di jiyanê de ne, em qayil nabin ku tu ji wê bilindahiyê jêr ve bêyî dakişandin. Ey Mahabada şêrîn! Ey niştîmanê pîroz û bi rûmet, ku bûyî qabeya serfîraziya hemû Kurdan; gava ez dibînim ala te li ser asmanên te pêldide, bilindbûna 15 milyon Kurd tê ber çavên min. Gava ez te li ser şaxê xwe ên ciwan jor ve hildim û li ser çiyayên Kurdistanê ên bilind tevlî xwendina xoşxanên rizgariyê bigerînim, wê tu bibînî ala min, ez çuqas serbilind û bextiyarim. Tu niha û li vira li ser serê min geşî û bi delalî xwe pêl bi pêl dihejînî. Lê ala min, birayên min û xuşkên min ên li Kurdistana Tirkiyê mehrumin ji vê dilovanî û dilxweşiyê! Tu xwe li ser serê me li vira dihejênî û me sermest û evîndar dikî, lê çi mixabim Kurdên Surî û Îraqê jê mehrumin ku rengên te ên bedew û çê bibînin! Rengê te ê sor, şahadeta bilindbûna te bi rijandina xwîna Kurdan dike. Rengê te ê gewr, delîlê paqijiya dilê Kurdan e. Rengê te ê kesk, şanîdike ku xaka Kurdistan pir ciwan û nazike, pir bûha û hêjaye. Ey niştîmana serbilindiya ji dilîtiyê rizgarbûne! Li vê dinê tu quwwet nîne, ku bikaribe te tunebike. 15 milyon Kurd ji bo parastina te, her amade ne xwîna xwe heya dilopa dawî bidin rijandin. Di baniyan de bilindbûn û joriya te, wê çavê dewletên mêtinger korbike. Ey ala pîroz û birûmet! Ez sund û peyman dikim, ku di roja teng û zehmet de te biparêzim. Heke destekî min bê jêkirin, ezê bi destê dinê te hildim baniyan. Heke ez nemînim, hingê tu bi aşitiyê li baniyan be, ala min t'hêja!.."
(Doza Kurdistan, Zinar Silopî Rûpel: 204-205)

— Mahabad nekarî hêzên xwe ên leşkerî, rêkxistî bike. Bilindbûna xwe li ser hêzên çekdarî ên eşîran, bingeh girt. Gava rojên zehmet de serekên eşîran bêbextî kirin jî, Mahabad bê artêş ma.

— Mahabad nekarî digel Azeriyan tifaqeka şer avabike, herçuqasî eşkere jî bû ku Azerî di vê barê de pêşketîtir bûn. Peymaneka dostaniyê hate çêkirin, lê ev nêzîkahî tenê di koçbera ramyarî de ma. Bi vî awahî karbidestiya Îranê, herdû komaran jî yeko yeko ruxand û hilweşand.

— Kêmasî û tengezariya Mahabadê a mezintir, daxwaza otonomiyê bû. Newêrî ku xwe ji hikûmeta navendî bibire an durbixe. Herwext li rêya lihevhatinê geriya. Xwe ji têkoşînê û şer dûr hêla. Ev tengasiya ku ji avahiya çînî dihat, Mahabad gihand hilweşîneka mezin.

Fêra mezintir ku mirov bikariba ji sala 1946'ê, ango ji Komara Kurdî li Mahabadê derxêne, eve:

Pirsa Kurdistan nikare bin pêşengiya eşîran, feodal û burjuwazan bê veristin. Bernama rizgarbûna gelê Kurdistan, tucaran nikare otonomî be. Tenê serxwebûna netewî, daxwaza gelê Kurdistan ê. Pirsa Kurdistan tucaran nikare ji bo niyeta baş a welatên kapîtalîst û emperyalîst bê berdan, ji bo veristina bi destê wan bê hîştin. Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan, giringe ku perçekî ji eniya welatên sosyalîst ên dinê û eniya demokratî be. Rêkxistinek ku xwe negihandibe gel, bersiva daxwazên gel nekaribe bide, xwepêşve nexe û di şer de berjewend û însiyatîfa gel ji xwe re bingeh negire, tucaran nexwediyê derfeta serkeftinê ye.

Rêkxistinek, ku dînamîkên gel ên hundurî netevgirîne, pişta xwe nede hîma zikmakî û ger hêvî ji welatên sosyalîst ji bike, nikare biserkeve...

DEMOKRATÎ Û DEMOKRATİYA HERÎ RAST

Bê şik û guman, ji bo başî û qenciya mirovatiyê divê mirov bawerî bi demokratiyê bîne. Wekî ku mirov bawerî pê dihêne, her wisa jî wê di jiyanê de bi kar bîne, wê ji merem û mebesteya wê veng û vala ne hêle.

Cirgî demokratî ji ew qonaxa xwe ya dema antîkiya Grekiyan zaye û ji gelek gehînekan derbazbûye û bi tevî Grekiyan gelekî ji gelên Ewrûpî û gelên çihêreng jê para xwe wergirtine û wê kêmziyade di civatên xwe de bi kar anîne, ji fêkiyên wê sûd û îstîfade wergirtine.

Lê! mixabin wê, yanê demokratiyê wek xwe ne hiştine. Ev bi şêweyeke aşkere diyar e. Ji hemû babeta civatên dinê pirtir, civata sermayedarî û kapîtalîzmê, tofan li demokratî û li manaya wê qelibandiye. Wê vaca kiriye. Heta wê dîl û perîşana bindestê xwe kiriye. Ger hûn nimûne bixwazin, ha ji we re bi riya demokratiyeke serbest û vekirî hatina Hîtler li ser hukim! Ew bi riya hilbijartineke demokratîkî xwe raste-rast gihand ser hukim. Wî li ser navê demokratiyê, ji bo mirovatiyê çi kir, hemû ket nav rûpelên dîrokê hêla kirêt û gemar. Hîtler ev 13 sal bû ku seyr û temaşeya demokratiya li Tirkiyê kiribû, dema wî êdî dolîwgerî girtibû dest (1936). Wî yanê Hîtler, ji 1923'an vê de, baş temaşeya çûyina demokratiya li Tirkiyê kiribû. Li demokratiya Tirkiyê tiştekî qewimîbû, ku jê re demokratiya Tirk, demokratiya kemalperest û dadimendiya demokratiya Tirk dihat gotin. Êdî demokratî de bi çi awayî bi kar bihataya, ew baş pê dizanibû. Ew heyran û hijmekariya şaîrane, ku ji ustadê ustadê xwe (Ew netewperest û nasyonalîstê hêja M. Kemal însanekî, ku divê mirov jê ders wergire. A. Hîtler wisa digot: 'Ustadê min Mûsolînî ye, lê bêlê ustad Mûsolînî jî M. Kemal e!'), ji M. Kemal re kiribû, hemû ji bona ku M. Kemal çawa xweş bi demokratiyê dikaribû bilîstaya, ji ber vî tiştî bû. Wekî ku diyar bû; ev heyran û hijmekar mayina Hîtler, zîvirî bû curet û cesareteke mazinî bêhempa li cem Hîtler. Ermenî û Kurd gelekî hêsan hatibûn hel kirin bi destê demokratiya kemalperest, ma çima Hîtler bi milyonan cihû û gelên dinê ji qir ne kiraya di şopa demokratiya kemalperest de!

Her weha ew demokratiya ku bi saya serê sosyalîzmê qedr û nirxa xwe ya berê bi şunde girtiye û bi şehîdên ji bo merc û prensîbên xwe yên berz û bilind, demokratiya ku teqawît kiriye, ji belaya Hîtler rizgar dike. Bi vê serkeftina xwe sosyalîzma ku demokratiya herî gihaştî ye, dinyayê ji tofana Hîtler diparêze. Loma ye, ku dema behsa sosyalîzmê bibe, ew bi mahaya xwe ya kûr û berfireh, demokratiyê jî digire nav xwe. Komunîzm demokratiya herî gihaştî ye.

Vêca tu dê ji bo xatirê demokratiyê şer bidî yan jî, ji bo sosyalîzmê? Diyar û aşkere ye ku, ger tu ji bo demokratiyê şer bidî, şerê te ji bo çeyiya mirovatiyê be, wê gavê hîna temam ne bûye ev şer. Lewra wekî ku me got, demokratî ji heqê nîvçe ye. Lê ger tu ji bo sosyalîzmê şer bidî, wê gavê tu ber bi demokratiya baş şer û kêferat didî. Ji ber ku komunîzm demokratiya herî gihaştî û rast e.

Neha piştî ev vekirin û beyanê, dora hatina merem û mebesteya min e. Gelê bindest, gelê Kurd divê ji bo kîjan şaxî hewl û kêferat bide? Ji bo şaxa demokratiyê ku riya mirov dirêjtir dike, yan jî, ji bo sosyalîzmê, ku riya gihaştina armanca mirov kurtir dike?

Ew yên ku li gor modeya îroyîn telefona Anqereyê dikin û bi ew kovara demokrat!, pêşkêşkarê reçeteya berdewambûna dewleta kemalîst ***"Yeni Gündem"*** re, roportaj li ser çarenûsa gelê Kurd dikin, bila baş bizanibin ku em naxwazin riya xwe dirêj bikin. Di bin erdê kevin, ev moda wisa demokratan ber bi hêla Anqereya reş dikişîne, ku mirov êdî li ber serokên navendiya kultura Kurd, serkokê ***"Kürt Gerilla Örgütü"*** jî dikare bibîne.

Mîrze Mihemeno!

Mirov qet ne be, ji dijmineke wekî Tirk re post û çermê xwe jî erzan dernaxê ber bazarê. Hawar û gaziyên şehîdên Kurdistanê bila di guhên we de deng bidin! Serxwebûn û sosyalîzma gelê Kurd dê ji xwe ava be, em bi vê tiştê baş bawer in. Lê hem wekî dengê şehîdên Kurdistanê dixwaze - ew dengê dawiyê ku kindirê Tirk ne hiştiyê ji devên şehîdan derkeve, lê şehîd, wekî ku Şêx Seîdê Pîranî jî bi peyva xwe ya dawiyê gotiye: ***"Yê/ya ku ji bo welat bimirin, ew bi serteserî û ebediyetê re dijîn."*** Ew bêmirin în!- û hem jî dilê me bê sebr û deyax dixwaze, ku em întîqam û toleyeke kesnedî jî, ji ew dijminê mirovatiyê, ji ew barbarên tûranîst bigirin, ku ji bo ku wan vê tade û zilma bêhempa û kesnedîtî li me û li qada welatê me rewa dîtine ***û ji xwe êdî erk û wezîfeya gelê Kurd e, ku tûranîzma ku mamostatiya faşîzma Hîtler kiriye, ji cîhanê rabike!***

Gelî welatparêzên hêja û dilşewatên Kurdistanê!

Gelî dijminê kemalperestî û barbariya tûranîstî!

Gelî mirovên pêşverû û sosyalîst!

Roj ew roj e ku em bi herdu destan, bi hemû hêza xwe tenê pişgiriya hêza doza serxwebûnê, bikin. Ev hêz kî ye? Va ye aşkere ye ku ev hêz PKK û Artêşa hêviyê: ARGK ye.

Bavê Barzan
Çileya pêşîn / Swêd

Civîna keran (.......)

Kerekî gewr û pîr li ba keşeyekî (qeşe) filan hebû, navê kerê Devreş bû. Rojekê kerê keşê di paşiya axirê de seriyê xwe rakir û zirriya, zirrîneka ku çi caran berê wilo nezirriye, zirrîneka bi sohtin, ku dilê xwediyê kerî pê çelqiya, xwîna wî di tamarên leşê wî re beziya, dêmê wî sor bû û hizrêd xwe li ber pixêreka agirê kirin, dawî gote jina xwe ya ku bi hewl:

— Diya zarowan! Ev zirrîna kerê me ne mîna hercare.

— Çima?

— Ez dibêm, ku qey miroveke, ne kere.

— Ev çi gotine? Ger yek bibihîse, wê bi te bikene, wê henekên xwe bi te bike. Çawa ker mirove?

— Bi Îsa sund dixum, ku ev zirrîna, nola şîn û giriyê ber seriyê kuştiyane, an jî mîna nalîna jineka, ku li dûr welatê xwe mêrkiriye.

— De bese lo! Tu nizanî çi dibêjî!

— Ez diçim meyzekim, ka çi bi seriyê kerê min hatiye.

Jina wî bawer nekir, ku keşe yê rast here, lê gava dît, ku ew rabû û berve deriyê malê çû, gotê:

— Kerê te pîr bûye û welatê xwe bîrtîne... here zikê wî tijî cihe bike, wê ji bîr bike.

Keşe bi derve de çû. Zivistan har bû, şev a tarî û sar bû, ji dûrve xumxuma ewiran dihat û carcaran brûskê lêdida... Keşe deriyê axirê vekir. Fîsik vêxist û berve kerê xwe çû, kerê ku bi a dilî mijûl bibû, di xwe de got:

— Gelo! Ka dîsa çi kar û bar va şeva tarî de hene, ev keşe hatiye ba min. Ma kul û derdên min ne besin?

Keşe hêdîka berve wî çû, fîsik nêza seriyê kerî kir, li ser dîwarê axirê siyêd wan mezin bûn... Keşe çi bibîne? Çavêd kerî tijî hêstir bûn.

Raste ku qotika (xudde) hêstiran li ba keran ji ya mirovan mezintire û li ber şewq û rohaniyê bêtir hêstir ji çavên keran dirijin, lê ne şewqa fîsikê pir bû û ne jî kesekî li kerî dabû, ku bigrî û hêstir ji çavên wî derên. Keşe xemgîn bû, dest avêt xaça (selîba) darî ya ku li ser sîngê wî bû, li siya xwe û ya kerî meyze kir û got:

— Xwedêyo! Çima ev sewala digrî û xwe disojîne?

Bi fermana xwedê ker deykir, got:

— Keşeyê berêz! Ez welatê xwe dibîrînim.

Dilê keşe ji tirsa lêda, tewata wî nema, kabêd wî sist bûn û gumanêd wî mezin bûn, dawî xwe girt û ji kerê pirskir:

— Tu welatê xwe bîrtînî, Devreşê min?

— Erê... ez gelek hez welatê xwe dikim.

— Tu ji bîra welatê xwe digrî, kero?

— Ma hun mirov jî bo welatê xwe nagirîn?

— Herê raste. Lê ne te berî niha bi bîst salan welatê xwe berda û tu hatî ba min?

— Herê. Min welatê xwe hişt, ku ez li dinyayê bigerim, çavêd xwe rohnî bikim, ku ez dawiyê wegerim û welatê xwe xweştir bikim û pêşxînim.

Keşe kêfxweş bû, ku ew têdigihîne axaftinên kerê xwe û ker jî têdigihîne gotinên wî.

Keşe pirsiya:

— Te li welatê xwe çi dikir, kero?! Ez dibêjim kero, ji ber ku tu kerî, ne wilo ye?

— Çima bixeyidim? Gava ez ne ker bama, te nedigot min kero... min li welatê xwe serkerî dikir... li vir jî tu dibînî! Ez bûme kerê te.

Keşe gotê:

— Li ba me mirovan, gava em bîra welatê xwe dikin, em diçin welatê xwe û gava hinde zordar dest davêjin ser welatê me, em xebat û bizava xwe dikin, ku ji koletiya wan biderkevin. Gelo! Hinde mirov jî hene, radihêjin deban û çekan, rext û tivingan û li dij wan zordaran derdikevin... ma ê we keran çawaye? Hun çi dikin, gava kesek welatê we ji dest we distîne?

Kerê keşe carekê xwe hejand û got:

Ê me keran? Ez dibêjim te, lê ji kerema xwe hinek cihe têxe afirê min, ku ez bixum... ew kaya, ku te dayî min kêm bû, têra min nekir... û ji bîra nekir, ku tu cilekekê çêkî ser pişta min, ji ber ku sare û axira min a bi lihême.

Keşe bi lez afirê wî ji cihe û kayê dagirt û kurtanekî kulavî ayête ser pişta kerî, bi hêviya ku li ser rewşa keran bêhtir zanibe.

Kerê wî kêfxweş bû û guhên xwe carekê leqandin, dawî got:

— Li ba me keran ne wilo ye. Li welatê me jî niha gur zordariyê dikin. Ê me, em bi demokratiyê bawer dikin û jêre dixebitin. Ker dij xwediyên xwe ranabin, di polîtîka me de tiving nînin û gotinên nola: "Hilgavtin", "Serhildan", "Şoreş", "Berxwedan" û "Rizgarkirin" di kultura me de tunene. Loma em ker, her bi kêf dijîn û kes ji me naye kuştin. Çi li vir û çi li welatê me! Raste em bi roj û şev kar û xebatê dikin, lê tu dizanî bê kar zikê mirovan jî tijî nan nabe. Lê çi caran em seriyên xwe li xwedanên xwe hilnadin û dij wan şorişê nakin.

Keşe bi bîrûbaweriyên kerê xwe kêfxweş bû, êdî ji wî re cihe xirkir (pirkir) û çilka ser milên wî sitûr giran kir, dawî got:

— Başe kero! Ez çi dikarim bo te bikim?

— Ez divêm dost û hevalên xwe top serhev bikim, bi hevre li ser welat û jîna xwe em bipeyivin. Axira min a biçûke û kerên mîna min pirin, xwarina min jî têra wan naket.

Keşe gotê:

— Têgihêştim... lê tenê daxwazeka min heye... divê hun tev dij va siyaseta xwînrijandinê derkevin, çiye lo ev hinde kes hene dixwazin guran bi kuştinê qorî bikin. Tu dizanî? Kuştin ne tiştekî başe... xwînrêtin dij mirovatiyê ye. Raste, ku gur hêriş ser welatan dikin û her dev bixwînin, lê divê mirov û kerên mirovan seriyên xwe piçekî ji wan re deynin, ji ber ku gur nikarin mejiyên xwe biguhêrin. Divê hun nerm bin...

Kerê lê vegerand:

— Herê keşe, em berê da dij va siyasetê ne... em dikin.

Keşe û kerê pîr ve sozkirin, ku keşe alîkariya kerî bi cîdîtînê, bi xwarinamadekirinê û bi avdayînê bike û ker jî tevlî hevalên xwe civaneka dij siyasetê şoreşê çêbike û têde li ser welatê xwe û li ser jîna xwe bipeyivin.

Di hefteyekê de, kerê pîr Devreş, mîna şêrekî terlan (ciwan) bi hêz bû. Bang li gelek komikên keran kir, ku li hev bicivin û hevdu bibînin û ji bo civîna keran di nav mirovan de jî bangeşe (propaganda) belavkir, qed nizanî şepkînî (rehtbûn) çiye.

Keşe jî ji dilşahiya nema diçû kinîsê, nimêj û xwedaperestî di wan rojan de tew ji bîr kir... û ji ber ku keşe têdigihêşt ker çi dibêje, ew jî amade bû, ku gotineka xwe li civîna keran bike. Ji wî re ne giring bû, ku bizane, ker têdigihîne gotinên wî an ew têdigihîne gotina kerî. Giringtirîn ew bû, ku wan dikarîn bi rengekî bîrdozî (fikrî, ramanî) bi hevre biaxivîna.

Roja yekemîn ji civana keran, keşe dest bi axaftinê kir, civan pîroz kir û got:

— Hemû davdiliyên (hezretên) hêja! Sipasiya mezin bo xwedayê, ku hêştiye em têbigihînin gotinên hev û din û sipasiyeka dî bo kerê minê pîr, Devreşê min, ku rewşa keran li va welatî bo min diyar kirî. Rewşa we dilê min walekir (xemgînkir) û zîkîyeka (hikarî) peht li hemana (nefsa) min kir. Ez û piraniya keşeyên vî welatî nimêjê dikin, ku hun ker ji zordariyê azabibin û jîneka bê "problem" di nava me da biqedînin. Eger hinde kêmaniyên netivî (neqenc) ji aliyê welatiyên min de bi mafê we tên kirin, bila sîngên we jî ji wan re vekirî û fireh bin, ta em, çi mirov û çi ker, mîna dost û hevseran bijîn.

Gotina keşe posîdeyek (hikariyek) bê pêreve (mîsal) li keran kir, êdî tevan zirrîn û bi nalên xwe çeqandin, şadmanî û sipasî bo keşe nîşan dan.

Di civanê de, curecure axaftin, lêkolîn, tênirîn û pêketinên bi wirc (lişt, menfêt) li ser civata keran aborî, çand û rêzaniya wan cî girtin.

Di wê demê de aşxana (xwaringeha) germ bihna xwarinê belav dikir...

Kerê keşe rabû ser xwe û got:

— Davdiliyên hêja! Vane bîst salin, ez bo mafê keran dixebitim, lê mixabin! Ev xebata li ba gelek komikên mirovan mîna xebateka bêhode hatiye nasîn. Niha jî ez xwe bi çanda keran mijûl dikim. Hêviya min ewe, ku hun di van du-sê rojan de rê bidin min, ku ez bi kar û barê civanê rabim. Vane bo afirên xwarinê, aşxane hervekiriye, ewê ku bêhtir bixwê, divê temet (hindî) cûz (pere, ji wê cûzdan hatiye) bide, vane ciyên razan û tirkirinê û eveye eywana zirrînê. Keşeyê destbol ji alîkariyeka dengkut (bêdeng) bo me dayî û ji me tê, ku em mafê wî bi zirrînê bidinê.

Li dû axaftina wî kerî, kerekî terlantir (ciwantir) û bi berçavk hu navê wî Deqo ye, rabû ser xwe û destpêkir, biaxive. Xwedê nebihîse!.. Wî gotinên gelek dijûn (pîs) dij siyaseta şoreşgeriyê sapirandin (diyarkirin). Mebesta wî ji gotina bê xoyê ew bû, ku xwe bi keşe bide hezkirin û ciyê kerê pîr li ba wî bigire, hema bi çi be, bila be. Li ser polîtîka keran axivî û revekir (tefsîr), ku herkî ker nerm bin, wê bêhtir servehesiya bin, gava yekî bar li ser piştê be û bizavê biket, wa barî bêxîne, wê wî bidin ber lêdanê heya pişta wî kul dikin û wî tûre (serxweş) dikin. Divê ker zanibin çawa cî dikin xwe (ciyê xwe distînin), li her welatekî divê bibin hevalê komikeka mirovên dilnazik û berîk tijî, ji wan re seriyên xwe bihejînin, ku dilên wan mirovan bi kerên ku ji welatê xwe revend bûne bite sohtin (şewitandin) û zorarî li ser wan kêm bibe.

Kerê bi berçavk, Deqo, têre çû, her dîwarekî de qulpekî xwe vêxist, ji ba xwe da heya welatê ku jê hatiye. Gava li ser welatê di axivî, digot; "gava demokrasî û sozializm pêkbê, wê mafê her yekî bite dayîn, û çi caran serhildan ji me re nepêwîste, tenê yekbûna keran di bin ala demokrasiyê û sozialîzmê de. Ewê ku seriyê xwe dij dijminên welatê xwe hildide, dijminê me ye."

Ne kerê pîr ji wî hezdikir û ne jî wî ji kerê pîr hezdikir, lê ji bo xatirê keşe her hevalêd hevdu bûn.

Hinde kerên din derketin ser şanowa zirrînê, yekî dî yê bi berçavk hebû ku navê wî jî Berdoş bû, bi navê qelfekî kerên jêhatî axivî, zimanê wî dikir litlit û lêvêd wî dikirin pitpit. Wî tew nizanî çi digot û nediyarbû, ka rista (sira) wî di wa civînê çiye. Gotinên ên din ducarkî dikirin, û şerê hemû mirovên kû dij guran derketine bi zirrîna xwe dikir. Carcaran jî qerewata xwe rast dikir û berçavka xwe paqij dikir. Lê çi kesî guh nedida wî ji ber çavêd keran li xewan (sufre) tijî xwarin û bostanî (selete) bû. Û ji aliyekî dî ve, kes ji wî bawer nedikir, ji ber ku li welatê wî, qelfeyê wî berê xwe pêşengê şorişa dij guran didît û niha jî xwe melisandiye û tenê bi zirrîna axiran dema xwe derbas dike.

Kerekî dî hebû, porê xwe mîna yê mankeran, dirêj kiribû, zirrîna wî piçekî ji zirrînên din cuda bû, wî digot:

"Emin kerekî niştimanî me, emin li zangoyî kerlocî didem ferkirdin... Emin û emin..." te digot wê bi zanînê bipeqe, lê mixabin wî jî tiştekî hêja di dermafê kerîtiyê de negot, tevan ji zirrîna wî şepkîn bûn.

Keran teva welatê xwe bîranîn, hinda jî bi helbest û hozanan daxwaza welatekî azad kirin. Lê mixabin çi demê welat bi hêstiran, bi sersemiya (serxweşiya) dilan û bi zirrîna eywanan tên rizgarkirin?

Berî kutabûna civînê, keşe û kerê pîr careka xwe axivîn û zirrîna wan rojan pîvan û bihayî jêre dan, bi req peqan, bi çeqana nalan civîn giha dawiyê.

Li derve, hemû gelê wa derdorê ji ber ku pembû kirine guhên xwe, tiştek ji zirrîna wan keran nebihîstin û gava mirovek ji wan bipirse, gelo we civîna keran çawa dît, wê bê bibên:

"Ma çi demê keran kanîbû zordarî ji ser milên xwe rakira? Daxwaza kerê ciheyê têre... Ker wê bimîne ker, heya heyv dibe xencer..."

Çend gotinên Kurdî yên ku ji bîr bûne di va çêrokê hatine lêvkirin, hêviya me ewe, ku hun li çetiniya nivîsînê biborin û gemiya xwe di deryayê çêrokê re bigihînin engerga (ciyê rawestana gemiyan) dawiyê."

AN KURD İM AN NE KURD İM

Kurdox

Kurdistanî, serxwebûn bo min divêt
can û giyan diyar dikim bo welêt.
Ne mirov im bê welat û niştîman
her bijî gelê Kurd, bijît Kurdistan!
Gelê min, metirse tu ji Zehhakan
bila haya te hebe ji Bekoyan.
Çiqa xwînxwar ên wek Evren û Seddam
caşên me jî hene wek Rayber herdem.
Ew in ên pişta me dişikênînin
ew in, ew kurmikên darên hêşînin.
Kurdox dibêt: Xûşk û birayên Kurmanc
ji hev derxin çiye gelemper armanc!
Boyaxçiyê solan bim li Kurdistan
xweştir e ji koşk û qonaxên cîhan.
Ey heval û hogiran, gelo we dî
çawa komikên qeşmer nakin fedî.
Dikin gal-gal bi navên Kurd-Kurdistan
nizanim kê ev kara daye wan!
Çendên nîv kurd li Ewrupa gîhan hev
li Kurdistan bûne xwedî, mezin dev.
Fermo, derî vekiriye bona wan
bila biçin li welat rakin çekan.
Bo Kurdê Kurd baştir e koledarî
ji çar beşên otonoma îdarî.
Çiqa neyar bo Kurd bide otonom
ew ê li ser pişta me tim bibin kom.
An Kurd im an ne Kurd im; ne nîve-nîv
Kurd ne Tirk e, ro ne hîv e, zêr ne zîv.
Her yek bi netewa xwe serbilind e
kevok ne baz e, barçêmk jî ne kund e!

BERXWEDAN

HER TIŞT Jİ BO ENİYA RİZGARİYA NETEWA KURDİSTAN

Li êrdimên Botan, Dêrsim û Mêrdînê operasyonên dijminê mêtinger serjêr diçin

Lİ ŞİRNEXÊ POZBERÎ
Mêtinger jineka welatperwer kuştin

Roja 18'ê Çilê 1988'ê de, li dora gundên Avyan û Çemkê Tehlo li navça Şirnexê, şerekî giran di navbera yekîtiyên mêtingeran ên operasyonan û komên pêşmergên ARGK de derket. Şer bi awakî tunde, qedera çende seetan berdewamkir. Êrîşên leşkerên mêtingeran rastî berxwedaneka mezin bûn û bilî barîna berfê, pêşmergan, hêzên dijmin şikandin. Lewma dure, serbazên dijmin êrîşî gundiyan kirin û reşandin ser gundiyên ji gundên hawirdorê. Gelek gundî hatin girtin û ji lêdanê derbaskirin. Jineka Kurd bi navê Kudret Îlke, ji hêla serbazên mêtingeran hate kuştin.

Niha gundên li dora Ava Hêzilê ên weke Çemkê Tehlo, Bacrît, Avyan (Dereler), Gûndik, Kellê, Girêk ûhw. bûne barêgeh û warê leşkerî ji bo hêzên ARGK. Bi dehan xort ji van gundan, xwe gihandin hêzên ARGK. Gelek şehîd û girtî jî, ji van gundan hene.

Ji ber wê yekê hirsa mêtingeran a li dijî gelê me, pêwist li vê derdorê dijwar û mezine. Lê hêzên dijmin ên ku bi leşkerên xwe dikarin li van gundan operasyonan birêbixin, ew jî bi hêzên gelek têkûzbûyî, serê sê salan e dikin û nakin nikarin li van gundan rêyên leşkerî, karakolên leşkerî û dibistanên helandinê (asîmîlasyonê) avabikin, herçuqasî xebatên tunde birêdixin jî. Mêtingeran dixwest van gundan tevan, li gundê Avyan kombikin. Belê ev pîlan jî evê de çûye...

Lİ NİSÊBÎNÊ AZÎNÊN NÛH Jİ BO RÊKXİSTİN KİRİNA ÇETEVANİYÊ

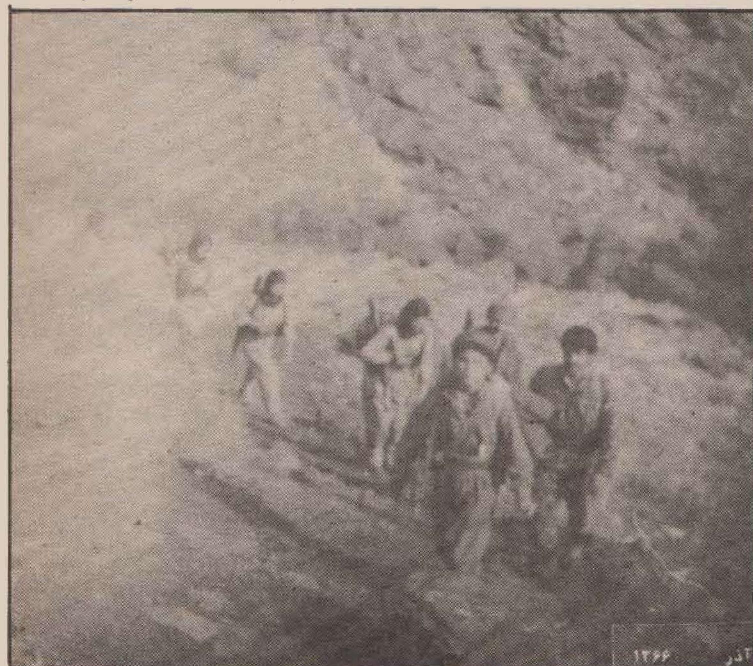
Di vê meha taliyê de, mêtinger li Nisêbînê êrîşên nûh pêşvedixin. Davêjin ser gundan û mirovan digirin. Gundiyên tên girtin, tevlî jin û zarokan, li cemsan siwardikin û wanan dibin Nisêbînê. Ji wir jî wanan dibin tugaya Mêrdînê. Hinek tên girtin, hinek tên hingavtin û hinek jî bi zorê tên gûnehkirin.

Ev bikaranînên hov, bi serê gundê Marîna jî hat. Piştî ku li vî gundî 2 mamhostayên sîxurberî niha bi pêlekê hatin cezakirin pêde, hêzên dij-şoreşgerî ên mêtingeran derketin operasyonan. Hêzên dijmin di van operasyonan de 4 gundiyên bêgûneh, ku li derî gund ji bo ku germbibin, agir vedabûn kuştin. Bavek, 2 kurên wî û nasekî wan bivî awahî bi destê mêtingeran hatin kuştin. Ev gundî, ji êlên "Mitirp" bûn û ji bo debara xwe gund bi gund digerîn, bilî vê yekê tu gûnehekî wan ê dinê tune bû. Lê mêtingerên Tirk di rojnamên xwe de belavkirin, ku "terorîstan" 4 gundî kuştine.

Piştî rûdanê gelek kes ji gundê Marîna hatin girtin û wanan anîn Nisêbînê.

Naverokeka vê rûdanê a bi vê nolê, heye: Dixwazin bi zorê gundiyan çekdar bikin, lê gundî çekên dijmin naxwazin. Mêtinger gundiyan tehdîtdikin û dibêjin; "emê milîsên ji gundên din di gundê we de bicihbikin." Bi vî awahî dixwazin azînên xwe bikarbînin.

Lê gava ev bûyer ji hêla herkesekî hat bihîstin û gundî protestoyên xwe bilindkirin, rojnamekar necar man ku bûyerê binivîsin. Belê gava rojnamekarekî rojnama "Cumhuriyet" bûyer nivîst, hate girtin û jê re hate gotin, ku divê dîsa tiştên wusa nenivîse.

MÊTİNGER Lİ DÊRSİMÊ BOMBE Lİ SER GUNDAN DİBARÎNİN
Li Ovacikê 3 gund hatin bombekirin

Pêşî livbaziya li Stanbol û Kandira a bi guman, dure wêneyên dij-şoreşgerî ên ku di rojnama "Hürriyet" de hatin weşandin, herwusa pilana koçberkirina kotekî û bombekirina gundan... Li kêleka operasyonên leşkerî ên mezin û dorfireh û bombekirina gundan, gelek gund jî tên valakirin. Gundên tên valakirin jî, ji bona ku tukes venegerê van deran, bi bombên ku ji balafiran tên avêtin, tên xirakirin û werankirin. Gelek gundî an tên girtin an jî mêtinger bi kotekê wan dişênin bajarên rojava Tirkiyê...

Piştî 42 salan:
KOMARA KURDÎ Lİ MAHABADÊ

Nivîst rûpela 21. de

Li bajarê Deventer li Hollanda "Şeva Nasdana Kurdistanê" çêbû

Roja 23. 1. 1988'ê li bajarê Deventer li welatê Hollanda "Şeveka Nasdana Kurdistanê" ji bo biyaniyan hate çêkirin. Şev bi hevkariya **Koma Zîlan** û **"Burgerveeshuis"** hate amadekirin. Gihaneka Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan ku li ser bingeheka dadî bilinddibe, delamet û karguzariyên rojênîn û pêşketinên vê taliyê ên li Kurdistanê, ji bo demokratên Hollanda hatin nasdan.

Bêhtirî 100 kesan beşdarî şevê bibûn. 6 Avukat û hinde koordînatorên biyaniyan jî di nav vexwendiyan de hebûn.

Di şevê de pêşî bernama hate xwendin. Dure **Koma Zîlan** nimûnen govendê ji hinde êrdimên Kurdistanê pêşkêş kir. Bernama bi stranên **Rûken** ên şoreşger û gelêrî berdewam kir.

Piştî axafa konevanî, mêhvan pirsên xwe diyar kirin û şev qulibî civîneka danûstandinê. **'Komita Kurdistanê'** bersiva pirsan yeko yeko da. Şev bi sitranên **Koma Zîlan** dawî pêhat.

Komara Tirk mirovan difiroşe siyonîzmê

Îro gelê Filistînê bi mêrxasî li dijî siyonîzma Îsraîl li berxwe dide. Filistîniyên di êrdimên dagirbûne de, grevên mezin bilinddikin. Kar dirawestînin. Ji temana 7'an heya 70'an her mirovek, bi çekan, bi deran, bi keviran û destan şerdike. Û berxwedana Filistîniyan, cara yekemîne ku hevkarî ji gelê Îsraîl jî distîne. Cîhan tev lanet li ser Îsraîlê ji ber bikaranîn hov, dibarîne. Ev karbidestiya bêdad, cara yekemîne ku hevqas tê pîşangekirin û rabirîn. Di dîroka vê karbidestiyê de tiştekî wusa hîn nehatibû dîtin.

Ev pêşketinên nûh, aloziya aborî, konevanî û civakî a siyonîzma Îsraîl kûrdikin û bêveristinî bi xwe re tînin. Îsraîl rêya veristina di barê konevanî de nema dikare peyda bike, lê ji bo veristina kêşên aborî, hêviyên xwe bi dewleta Tirk a mêtingera faşîst re girêdide, ku servîs û taybetiyên herdûwan weke hevdû ne. Çawa?

Em dixwazin li vira hînkarek ji rojnamekî Tirkan bidin. Roja 19'ê Çilê 1988'ê rojnama "Millîyet" wusa dinivîse:

"Îsraîl hewceyê hîma kar e.

"Hêvî karkerên Tirk in.

"Ji ber ku Filistîniyên li ser axên hatine vegirtin dijin, serî didin karberdanê û xebatan dirawestînin, wezîrê kar û parastina civakî ê Îsraîlê Moşê Katzav got ku; 'emê di demeka nêzîk de ji Tirkiyê û Portekîzê karkeran bênin Îsraîl, ji bona ku em bikaribin pêrgalan bîverisînin."

Ango, burjuvaziya Tirk a mêtingera faşîst wê karkerên ku li Tirkiyê birçî ne, perîşan û bêmal in, hewceyê gezek nan in birfiroşe Îsraîl û bi vî awahî ê wanan ji bo şikandina berxwedana Filistînê bikarbênin. Îroj, ji ber ku gelê Îsraîl jî hevkariya xwe ji bo Filistîniyan diyar dike û li dijî Filistîniyan naxwaze şerbike. Nexwe, wê çi bikin ev karker (!) Pêşî wê berxwedanên karberdanê bişikînin û li hemberê bilindkirina berxwedanê birawestin, dure jî wê biqulibin serbazên ku di nav refên artêşa Îsraîl de li dijî gelê Filistînê şerdikin. Rastî hevqas eşkere û tehl e.

Lê divê neyê jibîrkirin ku hinde rastiyên din jî hene. Hevxebatkariya di nav çînên serdest çuqas zexm xuya bike bila bike, dawiyê de hevkariya enternasyonalîst a gelan wê dij-şoreşê biperçiqîne û hilweşîne.